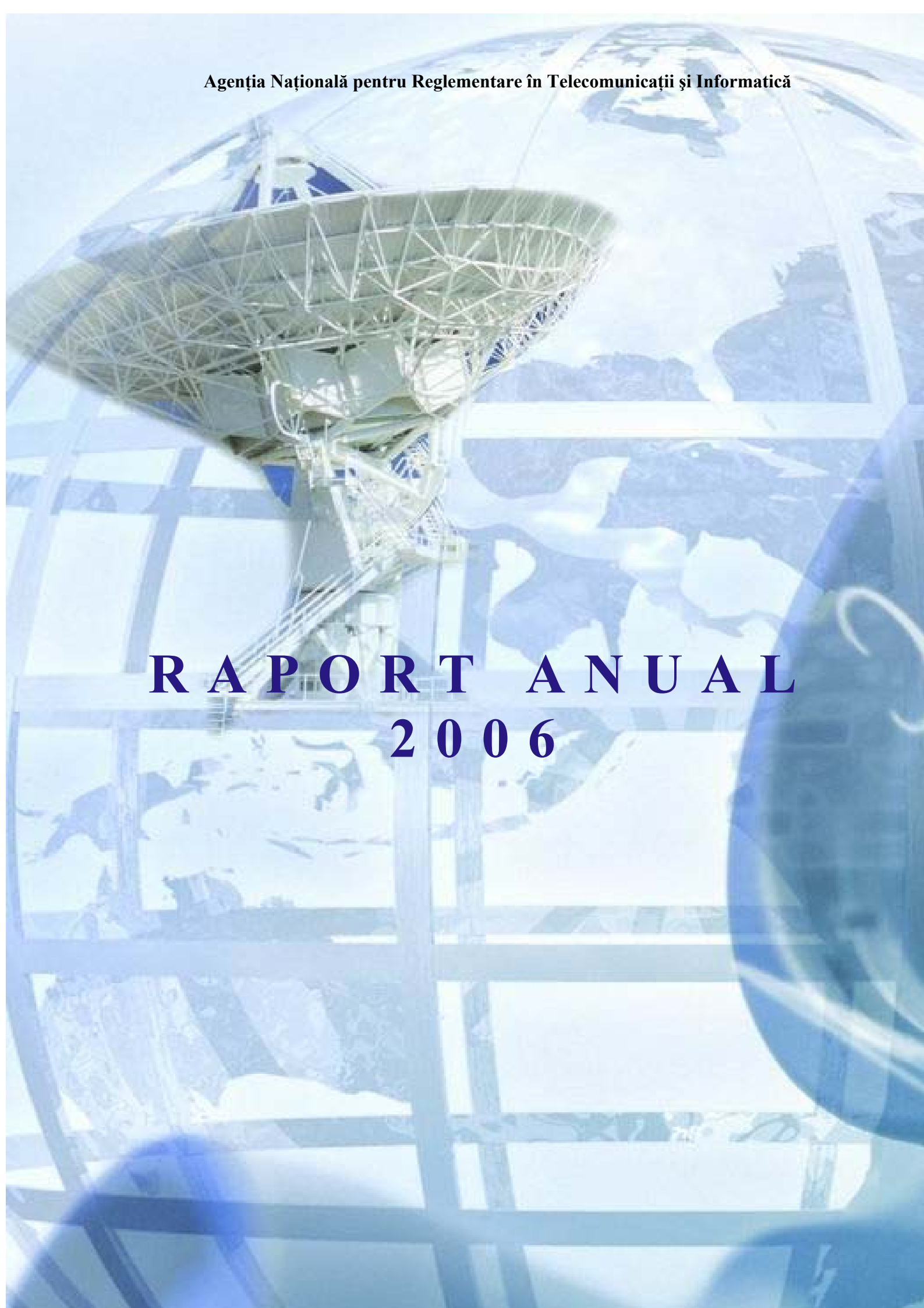

Agencia Națională pentru Reglementare în Telecomunicații și Informatică

R A P O R T A N U A L 2 0 0 6

RAPORT
privind activitatea Agenției Naționale pentru Reglementare în
Telecomunicații și Informatică și evoluțiile pieței serviciilor de
telecomunicații și informatică în anul 2 0 0 6

Chișinău 2007

C U P R I N S

Cuvânt înainte

I. Sinteza activităților desfășurate de ANRTI în 2006

1.1 Reglementări economice

1.1.1 Ajustarea tarifelor aplicate de operatorii cu situație dominantă pe piață

1.1.2 Reglementarea interconectării rețelelor și serviciilor

1.1.3 Priorități pentru anul 2007

1.2 Reglementări tehnice

1.2.1 Eliberarea licențelor

1.2.2 Eliberarea licențelor individuale

1.2.3 Gestionarea Planului Național de Numerotare

1.3 Monitorizare și control

1.4 Soluționarea litigiilor

1.5 Protecția utilizatorilor

1.6 Petiții și reclamații

1.7 Relația cu publicul și mass-media

1.8 Relații internaționale

II. Evoluții ale pieței serviciilor de telecomunicații și informatică

2.1 Caracteristică generală

2.2 Investiții în sectoarele pieței

2.3 Sectorul telefoniei fixe

2.3.1 Descriere generală

2.3.2 Venituri

2.3.3 Investiții

2.3.4 Abonați

2.3.5 Trafic

2.3.6 Servicii de telefonie internațională prin protocolul IP

2.4 Sectorul telefoniei mobile

2.4.1 Descriere generală

2.4.2 Venituri

2.4.3 Investiții

2.4.4 Acoperire

2.4.5 Utilizatori

2.4.6 Trafic

2.5 Sectorul transport date și acces la Internet

2.5.1 Descriere generală

2.5.2 Utilizatori

2.5.3 Conexiuni la Internet în funcție de suportul utilizat

2.6 Sectorul servicii de televiziune prin cablu și eter

2.6.1 Descriere generală

2.6.2 Investiții

2.6.3 Utilizatori și tarife

CUVÂNT ÎNAINTE

Avem tot temeiul să spunem că, după primii doi ani de la liberalizarea deplină a pieței serviciilor de telecomunicații și informatică, anul 2006 a intrat în istoria comunicațiilor moldovenești drept un an al consolidării tendințelor de creștere a acestei piețe. Este suficient să amintim că, în perioada de raport, numărul titularilor de licențe în domeniu a depășit cifra de 1200, iar cel al companiilor operaționale s-a ridicat la 880. Cifra de afaceri înregistrată de furnizorii de rețele și servicii care activează în sectorul dat a crescut, față de 2005, cu 23,52% și a atins nivelul de 4,5 mlrd. lei, iar ponderea acestuia în produsul intern brut al țării a ajuns la 10,2%.

Dincolo de aceste cifre, pe majoritatea segmentelor de piață s-a făcut tot mai simțită competiția între furnizorii de servicii, de pe urma căreia au avut de câștigat, în ultimă instanță, utilizatorii acestor servicii. Ei au început să-și exercite dreptul de a alege din multiplele oferte, lansate pe piață, serviciile care le pot satisface cele mai exigente cerințe. După depășirea, în 2005, a pragului de un milion de utilizatori ai telefoniei mobile, aceeași cifră a fost atinsă, în 2006, și în sectorul de telefonie fixă. Numărul total de conexiuni la Internet, în comparație cu anul 2005, a crescut de mai bine de două ori și a ajuns la circa 460 mii, iar rata de penetrare a acestor conexiuni, raportată la o sută de locuitori ai țării, a atins pragul de 13,6%. Ne bucură faptul că această creștere a fost determinată, în temei, de extinderea serviciilor de acces la Internet în zonele rurale ale republicii, ceea ce înseamnă că tot mai multe categorii ale populației din țară beneficiază de avantajele accesului la rețeaua globală.

Pe de altă parte, bilanțul anului 2006 arată că gradul de competiție este diferit pe diferite segmente de piață. Dacă sectoarele telefonie mobilă și acces la Internet sunt marcate de o dezvoltare rapidă și o concurență dură, atunci despre sectoarele telefonie fixă și IP- telefonie nu putem spune acest lucru pentru că situația de aici este influențată de comportamentul anticompetitiv al operatorului istoric SA „MOLDTELECOM”. Din cauza unor goluri din cadrul legal, SA “MOLDTELECOM”, care deține o cotă de peste 95% din piața serviciilor de telefonie fixă, nu a fost desemnat operator cu situație dominantă pe piață, iar ANRTI, la rândul său, nu a putut impune acestuia obligații specifice în ceea ce privește preîntâmpinarea și înlăturarea abuzurilor comise de el față de alți operatori. Totodată, un impact negativ asupra dezvoltării acestui segment de piață a avut și trăgănarea procesului de re – balansare a tarifelor la serviciile publice de telecomunicații de bază prestate de SA “MOLDTELECOM”. Agenția a făcut tot ce depinde de ea pentru deblocarea acestui proces, însă, din păcate, tentativele ei nu au avut sorți de izbândă.

Pentru a schimba situația creată, a preîntâmpina și elimina abuzurile comise de operatorii cu situație dominantă pe piață, avem nevoie ca de aer de noua lege a comunicațiilor electronice, care urmează să consfințească dreptul ANRTI de a defini piețele relevante din acest sector, a desemna operatorii cu putere semnificativă pe piețele corespunzătoare și de a le impune acestor operatori obligații specifice orientate spre neadmiterea acțiunilor anticoncurențiale pe piață. Credem că adoptarea în 2007 de către Parlamentul țării în lectură finală a legii nominalizate, care este racordată la noul cadru de reglementare al Uniunii Europene, va întări rolul de arbitru al ANRTI pe piața serviciilor de comunicații și va extinde posibilitățile ei de a apăra concurența loială pe această piață.

Avem certitudinea că după intrarea în vigoare a legii date Agenția va reuși să rezolve problemele susmenționate și să devină o autoritate capabilă să asigure funcționarea eficientă a pieței, crearea unor condiții favorabile pentru activitatea operatorilor existenți, dar și pentru intrarea pe piață a unor furnizori noi de rețele și servicii.

Vă invităm să luați cunoștință în continuare de acest raport al anului 2006, cu speranța că faptele și cifrele expuse în el vă vor vorbi de la sine despre situația din sectorul dat și principalele activități desfășurate de ANRTI în această perioadă. Sperăm că raportul va ajuta persoanele interesate să cunoască mai bine atât evoluțiile pieței în anul 2006, cât și preocupările și proiectele de viitor ale Agenției noastre.

Stanislav GORDEA, director
adjunct al ANRTI

I. SINTEZA ACTIVITĂȚILOR DESFĂȘURATE DE ANRTI ÎN 2006

1.1 Reglementări economice

Reglementarea economică a pieței este unul din mecanismele de bază ale ANRTI prin care aceasta stabilește reguli echitabile și nediscriminatorii pe piața serviciilor de telecomunicații și informatică. Implementarea acestor reglementări are o importanță deosebită pentru crearea unui mediu competitiv, scopul final al reglementărilor fiind asigurarea utilizatorilor cu un spectru larg de servicii de calitate și la prețuri accesibile.

Pentru a stimula dezvoltarea concurenței pe piața de comunicații, ANRTI a continuat în 2006 activitatea sa de reglementare economică a pieței, prin elaborarea proiectului regulamentului cu privire la evidența contabilă separată în cadrul contabilității interne de gestiune, a reglementărilor privind analiza piețelor relevante și desemnarea operatorilor cu putere semnificativă pe aceste piețe, precum și prin avansarea propunerilor de îmbunătățire a condițiilor de interconectare și de acces la rețele pentru operatorii noi intrați pe piață.

În perioada de raport, au fost colectate și procesate datele statistice prezentate de furnizorii de servicii și rețele de telecomunicații și informatică, în baza cărora s-a efectuat analiza evoluției pieței și a perspectivelor de dezvoltare a ei. Prin aceste analize, ANRTI evaluează rezultatele implementării mecanismelor de reglementare aplicate pe piață. Pentru sectoarele telefonie fixă, mobilă și transport date colectarea datelor statistice s-a efectuat în fiecare trimestru, fapt ce a permis specialiștilor ANRTI de a studia piața de telecomunicații și informatică mai amănunțit și de a evalua trimestrial dinamica indicatorilor acesteia.

De asemenea, a fost efectuată analiza migrației utilizatorilor finali ai operatorului istoric de servicii de telefonie fixă SA „MOLDTELECOM”, în funcție de abonamentele solicitate, a traficului local, interurban și internațional, a evoluției tuturor tipurilor de venituri, precum și analiza procesului de digitalizare a rețelilor, a ratelor de penetrare a serviciilor de telefonie fixă.

1.1.1 Ajustarea tarifelor aplicate de operatorii cu situație dominantă pe piață

În 2006, ANRTI a examinat proiectele de ajustare a tarifelor aplicate de ÎS „Radiocomunicații” pentru serviciile de televiziune, transport și separare programe de televiziune, serviciile de radiodifuziune, transport și separare programe de radiodifuziune furnizate IPNA „Teleradio-Moldova”(rețeaua I TV) , pentru serviciile de televiziune, transport și separare programe de televiziune prin rețeaua III TV și pentru serviciile de radiodifuziune prin fir.

În urma analizei proiectelor propuse de ÎS „Radiocomunicații”, în special a cheltuielilor legate de uzura echipamentelor, a valorii de piață a retranslatoarelor de mică putere, ANRTI a concluzionat că acestea sunt întemeiate din punct de vedere economic, fundamentate pe costuri și corespund prevederilor Metodologiei de calcul al costurilor și tarifelor la serviciile prestate de ÎS „Radiocomunicații”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 707 din 14.07.2000. Tarifele propuse au fost discutate în ședințe publice comune, la care au participat și reprezentanți ai beneficiarilor de servicii prestate de ÎS „Radiocomunicații”. În urma discuțiilor purtate, părțile au convenit de a proceda la o majorare treptată a tarifelor pentru a diminua efectele negative asupra activității economico-financiare a întreprinderilor respective.

La luarea deciziei de modificare a tarifelor pentru serviciile prestate de ÎS „Radiocomunicații”, ANRTI a ținut cont și de faptul că aceste tarife trebuie să asigure difuzarea în condiții bune a programelor de televiziune și radiodifuziune, acoperirea cheltuielilor operaționale, a celor aferente exploatării eficiente a echipamentului tehnologic, a cheltuielilor pentru protecția mediului ambiant și o rată rezonabilă de profit, necesară pentru asigurarea activității întreprinderii. De menționat că tarifele aplicate nu acopereau cheltuielile suportate de ÎS „Radiocomunicații”, acestea fiind aprobate în anul 2000, iar tariful pentru serviciul de radiodifuziune prin fir – în anul 1997. A fost luat în considerare și faptul că, în perioada 2000-2005, tarifele la energia electrică s-au majorat cu 56%, prețurile la materiale, carburanți și piese de schimb - cu cca. 85%, salariul tarifar pentru categoria I de salarizare a crescut de 8,4 ori, au apărut cheltuieli suplimentare legate de aplicarea noului sistem de asigurări medicale obligatorii. De asemenea, s-a ținut cont de recomandările Comisiei de examinare a cheltuielilor suportate de

ÎS „Radiocomunicații”, creată în 2004 de Guvern. Aceasta a constatat o situație economico-financiară precară a întreprinderii și a recomandat, în concluziile sale, ajustarea graduală a tarifelor la costurile reale de prestare a serviciilor.

Potrivit hotărârii Consiliului de Administrație al ANRTI, publicată în „Monitorul Oficial” din 31 martie 2006, noul tarif la serviciul de radiodifuziune prin fir, pentru un abonat, constituie 2,8 lei lunar, fără TVA, față de vechiul tarif de un leu. Tariful la serviciile de difuzare a programelor audiovizuale prin rețeaua a III-a de televiziune a crescut de la 807,9 la 1613,8 lei pentru o oră de emisie. Tarifele la serviciile de difuzare a programelor televizate prin rețeaua I de televiziune și a programelor radiofonice prin rețeaua I de radiodifuziune, beneficiarul cărora este IPNA „Teleradio-Moldova”, constituie 2138,4 lei și, respectiv, 784,48 lei pentru o oră de emisie. Majorarea acestor tarife s-a efectuat în două etape: prima a demarat la 1 iulie 2006, iar a doua - la 1 ianuarie 2007.

Un element important în activitatea de reglementare economică a pieței îl constituie și stabilirea tarifului pentru deficitul de acces. Mărimea acestui tarif, achitat de operatorii de servicii IP- telefonie, care utilizează protocolul IP la originarea apelurilor internaționale, a rămas la nivelul anului 2005 - 0,39 lei per minut, tarif stabilit prin hotărârea Consiliului de Administrație al ANRTI nr. 05 din 09.02.2005. Deși SA „MOLDTELECOM” a solicitat majorarea tarifului dat până la 0,74 lei per minut, această propunere nu a fost acceptată de ANRTI pe motiv că datele prezentate de întreprindere nu erau argumentate din punct de vedere economic. Actualul tarif pentru deficitul de acces nu a fost diminuat, așa cum se prognoza în 2005, pe motiv că, în 2006, nu a fost implementată următoarea etapă de re-balansare a tarifelor la serviciile publice de telecomunicații de bază prestate de SA „MOLDTELECOM”.

Potrivit estimărilor ANRTI, tariful pentru deficitul de acces va fi recalculat și diminuat odată cu demararea etapei a III-a de re-balansare a tarifelor la serviciile susmenționate prestate de SA „MOLDTELECOM”. Odată cu finalizarea procesului de re-balansare a tarifelor nominalizate deficitul de acces va fi eliminat din practica de reglementare economică a pieței.

Amintim că prin achitarea tarifului pentru deficitul de acces operatorii serviciilor de IP-telefonie, conectați la rețeaua SA „MOLDTELECOM”, participă la subvenționarea deficitului de venit necesar pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere a infrastructurii locale a acestei întreprinderi, deficit cauzat de aplicarea unor tarife sub nivelul costurilor la telefonie fixă locală. Acest tarif se aplică de la începutul anului 2001. Inițial el constituia 2,48 lei, fără TVA, pentru un minut de convorbiri telefonice internaționale prin IP- telefonie. Ulterior Agenția l-a diminuat în mod considerabil: în 2001 acesta a fost redus până la 1,34 lei, în 2002 - la 0,98 lei, în 2004 - la 0,50 lei, iar în 2005 - până la 0,39 lei.

În 2006, ANRTI a întreprins și unele măsuri privind finalizarea procesului de re-balansare a tarifelor la serviciile publice de telecomunicații de bază prestate de SA „MOLDTELECOM”, care are menirea de a elimina practica subvenționării încrucișate a serviciilor furnizate de operatorul în cauză. În acest scop, Agenția a efectuat o analiză detaliată a etapei a II-a de re-balansare a acestor tarife, inclusiv evoluția traficului local pentru fiecare categorie de abonați, a veniturilor obținute din abonamente și din trafic pe categorii de abonați, evoluția veniturilor și a traficului interurban pe categorii de abonați, precum și evoluția veniturilor și a traficului internațional.

Analiza a demonstrat că urmare a implementării etapei a II -a de re-balansare a tarifelor SA „MOLDTELECOM” a reușit să-și consolideze situația financiar-economică, să diminueze dependența acesteia de veniturile obținute din traficul internațional și să reducă subvenționarea încrucișată a serviciilor prestate. Pornind de la analiza efectuată, în temeiul prevederilor art.9(1), lit. d) al Legii telecomunicațiilor, ANRTI a elaborat proiectul tarifelor pentru următoarea etapă de re-balansare a acestora și l-a prezentat, în iunie 2006, spre consultare Guvernului.

Planul de re-balansare a tarifelor la serviciile publice de telecomunicații de bază prestate de SA „MOLDTELECOM” a fost aprobat de ANRTI, în urma consultărilor cu Guvernul, în decembrie 2002. Primele două etape ale acestui plan au fost implementate cu începere de la 1 februarie 2003 și de la 1 februarie 2004.

1.1.2 Reglementarea interconectării rețelelor și serviciilor

Pornind de la importanța majoră a modului de interconectare între operatorii de rețele și servicii pentru dezvoltarea pieței și sporirea beneficiilor aduse utilizatorilor finali, precum și de la necesitatea promovării concurenței în sectorul de telecomunicații, ANRTI a început, în 2006, elaborarea reglementărilor menite să asigure implementarea unor modele economice de fundamantare pe costuri a tarifelor de interconectare. Aceste reglementări, care vor fi finalizate în cursul anului 2007, urmăresc scopul de a crea condiții egale pentru formarea tarifelor la serviciile de interconectare. Necesitatea acestora s-a făcut simțită mai ales în anii 2005-2006, când ANRTI a dus lipsă de cadrul juridic necesar pentru a putea aproba tarifele la serviciile de interconectare furnizate de SA „MOLDTELECOM”.

În situația creată, ANRTI a recomandat operatorului istoric să nu opereze modificări a tarifelor de interconectare. Însă SA „MOLDTELECOM” a ignorat recomandările ANRTI și a efectuat unele modificări a ofertei de interconectare de referință (OIR) pentru anul 2007, respectând regula generală. În plus, OIR nu conține toate condițiile tehnice și comerciale de interconectare oferite de SA „MOLDTELECOM” operatorilor de rețele și servicii de telecomunicații și informatică din țară. Aceste fapte au determinat ANRTI să nu aprobe OIR în condițiile Regulamentului cu privire la interconectare. Totodată, ANRTI a atenționat SA „MOLDTELECOM” asupra faptului că modificarea unor tarife de interconectare din OIR vor conduce la distorsionarea pieței pe motiv că ele constituie o parte din tariful final la care se prestează serviciile de telecomunicații utilizatorilor.

Este adevărat că, în OIR pentru anul 2007, (<http://www.moldtelecom.md>) SA „MOLDTELECOM” a menținut tarifele de interconectare de terminație la nivel național interurban în mărime de 0,0319 USD per minut, iar la nivel local – în mărime de 50% din tariful pentru serviciile de telefonie fixă locală incluse în pachetul „Standard” al acestui operator, în conformitate cu categoria abonaților, care inițiază apelurile, și cu tranșele orare. De asemenea, a fost păstrat tariful pentru serviciul de tranzit național local al apelurilor/semnalelor prin rețeaua SA „MOLDTELECOM”, care reprezintă 0,005 USD per minut.

De menționat că în anul 2006 s-a procedat la modificarea regulilor existente privind stabilirea achitărilor pentru traficul realizat în cadrul relațiilor de interconectare la nivel local între SA „MOLDTELECOM” și operatorii alternativi de telefonie fixă locală. Astfel, potrivit hotărârii Consiliului de Administrație al ANRTI nr.1 din 27 ianuarie 2006, ambele părți, implicate în raporturile de interconectare, aplică rate de terminație egale cu 50% din mărimea tarifului pentru pachetul „Standard” al SA „MOLDTELECOM”, în conformitate cu categoria abonaților, care inițiază apelurile, și cu tranșele orare. Anterior pentru interconectarea locală se practica metoda Sender Keeps All, conform căreia fiecare parte taxează abonații proprii și păstrează încasările obținute din acest trafic.

Decizia susmenționată a fost luată de ANRTI în scopul punerii temeliei pentru implementarea regimului de interconectare în baza achitărilor pentru trafic. ANRTI consideră că acesta este un început bun, deoarece fiecare operator are posibilitatea să analizeze traficul realizat și achitățile pentru acesta, ceea ce va conduce la sporirea responsabilității lui pentru formarea tarifelor la serviciile prestate utilizatorilor finali.

Elaborarea OIR de către operatorii cu situație dominantă pe piața serviciilor de telecomunicații și informatică și aprobarea acesteia de către ANRTI sunt stipulate în Regulamentul cu privire la interconectare, adoptat în anul 2002. În 2006, ca și în 2005, această procedură nu a fost aplicată pe motiv că SA „MOLDTELECOM”, care de facto deține o cotă de peste 95% din piața serviciilor de telefonie fixă, în lipsa cadrului juridic corespunzător, nu a fost desemnat în calitate de operator cu situație dominantă pe piață. Din această cauză ANRTI nu a putut impune SA „MOLDTELECOM” obligații specifice unui operator cu situație dominantă în ceea ce privește condițiile tehnice și comerciale incluse de acesta în OIR pentru anul 2007.

1.1.3 Priorități pentru anul 2007

Obiectivele principale ale ANRTI pentru 2007 la capitolul reglementări economice țin de definitivarea cadrului de reglementare care să favorizeze concurența și dezvoltarea comunicațiilor electronice, să stimuleze investițiile în infrastructură, creșterea calității serviciilor, implementarea unor mecanisme optime de activitate a operatorilor prezenți pe această piață.

Din şirul de priorităţi pentru acest an vom remarca următoarele:

- Definirea şi analiza pieţelor relevante şi determinarea puterii semnificative pe aceste pieţe;
- Impunerea obligaţiilor specifice operatorilor cu putere semnificativă pe pieţele relevante, obligaţii de natură să elimine obstacolele existente în calea concurenţei loiale pe aceste pieţe;
- Definirea principiilor şi implementarea modelului de calculare a costurilor LRIC în vederea orientării pe costuri a tarifelor de interconectare;
- Implementarea reglementărilor privind evidenţa contabilă separată a costurilor;
- Ajustarea regimului de interconectare la clauzele noii legi a comunicaţiilor electronice;
- Implementarea următoarei etape de re - balansare a tarifelor la serviciile publice de telecomunicaţii de bază prestate de SA "MOLDTELECOM", acest obiectiv fiind de o importanţă decisivă pentru dezvoltarea unei pieţe competitive.

Obiectivele susmenţionate au o importanţă deosebită pentru viitorul acestui sector al economiei naţionale pentru că urmăresc scopul de a elimina practicile monopoliste, care mai persista pe unele segmente de piaţă, precum şi distorsiunile structurale ale pieţei, distorsiuni care împiedică dezvoltarea concurenţei şi intrarea pe piaţă a operatorilor alternativi. Putem afirma cu certitudine că realizarea obiectivelor nominalizate va contribui la transformarea comunicaţiilor electronice într-o industrie mai eficientă şi mai deschisă consumatorilor, o industrie care va oferi o gamă largă de servicii de calitate înaltă, la preţuri accesibile populaţiei.

1.2 Reglementări tehnice

În perioada de raport, activităţile de reglementare tehnică desfăşurate de ANRTI s-au axat, în temei, pe îmbunătăţirea cadrului normativ existent şi pe elaborarea unor reglementări noi menite să contribuie la buna funcţionare a pieţei serviciilor de telecomunicaţii şi informatică.

Astfel, în primul trimestru al anului 2006, ANRTI a elaborat un proiect de modificare a Regulamentului prestări servicii de telefonie fixă, care a fost supus consultărilor publice la mai multe şedinţe cu participarea operatorilor de servicii de telefonie fixă. Scopul acestui proiect a fost de a acorda utilizatorilor de servicii drepturi suplimentare şi, totodată, de a stabili obligaţii clare atât pentru ei, cât şi pentru operatorii ce prestează asemenea servicii. Modificările susmenţionate au fost aprobate de Consiliul de Administraţie al ANRTI în luna mai 2006.

Aceste modificări au simplificat ordinea şi condiţiile de conectare a liniilor telefonice şi au stabilit drepturi egale pentru cele două categorii de abonaţi - persoane fizice şi persoane juridice. Astfel, persoanele juridice pot primi de la operator, în cazul în care există o asemenea necesitate, certificat de fost abonat care este valabil în cadrul reţelei ce aparţine operatorului şi le oferă dreptul de a fi ulterior reconectaţi la această reţea, achitând o taxă redusă pentru lucrarea în cauză.

Potrivit noilor prevederi, operatorul este obligat să efectueze lucrările de conectare sau de mutare a liniilor telefonice principale - în termen de până la 14 zile, iar în cazul efectuării unor lucrări suplimentare de construcţie - în termen de până la o lună din momentul achitării taxei pentru conectare. În cazul extinderii planificate a reţelelor telefonice, operatorul încasează în avans de la solicitant, pentru efectuarea lucrărilor de construcţie, 70% din taxa pentru instalarea telefonului, conform tarifelor în vigoare. După darea în exploatare a reţelelor telefonice, utilizatorul achită restul sumei, iar operatorul asigură conectarea liniei telefonice în termen de până la 14 zile din momentul achitării integrale a taxei pentru instalarea telefonului. În cazul în care solicitantul nu achită tranşa a doua a taxei şi se dezice de telefon, operatorul este obligat să restituie suma achitată în avans.

Modificările operate în regulamentul susmenţionat conţin prevederi noi şi la capitolul plata pentru serviciile prestate. Potrivit acestora, în caz de neachitare a plăţii în termenul indicat în factură, operatorul are dreptul să suspende prestarea serviciului de telefonie fixă începând cu cea de a 5-a zi calendaristică de la data scadentă indicată în factură. Dacă abonatul achită datoriile în termen de o lună, operatorul este obligat să restabilească, în mod gratuit, prestarea serviciului. În caz de neachitare a facturii pe parcursul unei luni după suspendarea serviciului de telefonie, operatorul poate rezilia în mod unilateral contractul pentru prestarea serviciului telefonic. Aceste

măsurile pot fi luate după ce operatorul avertizează abonatul despre ele prin factura telefonică sau prin alt aviz scris.

Prevederile de mai sus sunt valabile și pentru prestarea serviciilor de telefonie ISDN și de telefonie prin radioacces (WLL) în baza tehnologiei CDMA.

În perioada de referință, specialiștii ANRTI au elaborat, de asemenea, caietul de sarcini și condițiile licenței individuale pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul CDMA 2000, în banda de frecvență 450 MHz, caietul de sarcini și condițiile celei de - a treia licențe individuale pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul GSM, în banda de frecvențe 900/1800 MHz. Au fost verificate și depozitate la ANRTI acordurile de interconectare încheiate între SA "MOLDTELECOM" și operatorii de telefonie fixă locală (5), între operatorii pentru prestarea serviciilor de IP - telefonie și transport date (20), între SA "MOLDTELECOM" și operatorii internaționali (2), între SA "MOLDTELECOM" și operatorii care prestează servicii cu valoare adăugată (8), precum și acordurile de interconectare indirecte pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară (8).

În aceeași perioadă, au demarat lucrările de elaborare a concepției privind implementarea portabilității numerelor telefonice în Republica Moldova, proiect care a fost lansat în primul trimestru al anului 2007. Pentru implementarea acestui proiect ANRTI a creat un grup de lucru care întrunește reprezentanți ai Agenției, Ministerului Dezvoltării Informaționale și ai operatorilor de telefonie fixă și mobilă din țară. ANRTI intenționează să realizeze acest proiect treptat, în funcție de cerințele pieței. Implementarea portabilității numerelor are menirea de a stimula concurența pe piața serviciilor de telefonie, fiecare operator fiind nevoit să depună eforturi suplimentare pentru menținerea abonaților săi și să ofere servicii mai atractive pentru a atrage noi clienți.

1.2.1 Eliberarea licențelor

În perioada de raport, s-a menținut un ritm stabil de creștere a numărului solicitanților de licențe pentru toate genurile de activitate din domeniul telecomunicațiilor și informaticii. Urmare a examinării cererilor depuse, ANRTI a eliberat în cursul anului 2006 292 de licențe generale și trei licențe individuale – una pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul CDMA 2000, în banda de frecvențe 450 MHz, alta - pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul GSM, în banda de frecvențe 900/1800 MHz și a treia - pentru prestarea serviciilor de telefonie fixă interurbană și internațională.

Cele 292 de licențe generale, eliberate de ANRTI, oferă titularilor acestora dreptul de a presta servicii în domeniul telecomunicațiilor și informaticii, inclusiv:

- 195- pentru prestarea serviciilor în domeniul informaticii,
- 47- pentru prestarea serviciilor în domeniul telecomunicațiilor;
- 50 – pentru construirea și/sau întreținerea, exploatarea, precum și crearea posturilor de radio și televiziune prin eter și/sau cablu.

În perioada de referință, ANRTI a examinat 449 cereri de eliberare, reperfectare, modificare și de retragere a licențelor. Durata examinării și a răspunsului la aceste cereri a fost, în mediu, de 8 zile lucrătoare. Agenția a reperfectat 30 de licențe, a retras, la solicitarea titularilor, opt licențe și a calificat drept nevalabile patru licențe pe motiv că solicitanții nu au achitat taxa pentru eliberarea licenței și nu s-au prezentat la ANRTI pentru a le ridica în termenii stabiliți de lege.

În 2006, preferințele solicitanților de licențe n-au suferit schimbări esențiale. Ca și în anii precedenți, cele mai solicitate au fost licențele pentru prestarea serviciilor în domeniul informaticii, în special pentru elaborarea și implementarea produselor soft, pentru servicii informatice în localuri publice, pentru prestarea serviciilor transport date (Internet) și IP – telefonie .

Cei 96 titulari de licențe pentru prestarea serviciilor informatice în localuri publice au fost autorizați să presteze serviciile date în 135 de localuri, inclusiv în 83 de localuri ce se află în orașe și centre raionale, restul – în comune și sate.

Aceeași tendință de creștere a cererii s-a făcut simțită și pe piața serviciilor de retransmitere a programelor TV și radio. Astfel, din cei 32 de agenți economici care au primit, în 2006, de la ANRTI licențe pentru construirea, întreținerea, exploatarea, precum și crearea posturilor de televiziune prin cablu, 29 - au construit asemenea rețele în 35 de orașe/centre raionale și sate, doi –în mun. Chișinău și unul - în mun. Bălți. 10 titulari de licențe au creat posturi de televiziune prin eter în opt sate și orașe/centre raionale, două posturi - în mun. Chișinău și două - în mun. Bălți. Opt titulari de licențe au creat posturi de radio prin eter, inclusiv șase posturi – în mun. Chișinău, două - în mun. Bălți și 10 posturi în orașe/centre raionale și sate.

Pentru comparație, prezentăm mai jos o informație mai detaliată despre licențele eliberate de ANRTI în perioada 2005-2006.

Licențe eliberate în anii 2005 –2006

Tabelul nr. 1

Nr.	Genul de activitate, denumirea serviciului	Licențe eliberate în 2005	Licențe eliberate în 2006	Licențe valabile la 31.12.2006
	Total:	335	295	1204
1	Licențe individuale	-	3	5
1.1	Prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul CDMA 2000, în banda de frecvențe 450 MHz	-	1	1
1.2	Prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul GSM, în banda de frecvențe 900/1800 MHz	-	1	3
1.3	Prestarea serviciilor de telefonie fixă interurbană și internațională	-	1	1
2	Licențe generale	256	242	994
2.1	Servicii în domeniul telecomunicațiilor	30	47	173
2.2	Servicii publice de telefonie fixă locală	10	20	51
2.3	Servicii cu valoare adăugată	13	25	62
2.4	Servicii de proiectare, instalare, construcții-montaj a rețelilor și echipamentelor de telecomunicații	20	25	109
2.5	Servicii de deservire tehnică a rețelilor și echipamentelor de telecomunicații	20	25	87
2.6	Revânzarea serviciilor de telefonie publică	7	12	39
2.1.1	Servicii în domeniul informaticii	226	195	821
2.1.2	Servicii transport date prin rețele terestre și VSAT	76	73	244
2.1.3	Servicii de instalare, construcții-montaj a rețelilor publice transport date	82	80	246
2.1.4	Servicii de elaborare a proiectelor pentru rețelele publice transport date	79	76	224
2.1.5	Serviciul de IP- telefonie	65	74	224
2.1.6	Servicii de deservire (întreținere) tehnică a rețelilor publice transport date	77	71	218
2.1.7	Servicii de elaborare, întreținere și implementare a produselor program, echipamentelor și sistemelor informatice	110	98	339
2.1.8	Servicii informatice în localuri publice	131	96	474
2.1.9	Servicii de proiectare, elaborare, implementare a sistemelor informaționale automatizate de importanță statală și	80	71	208

	servicii de asigurare a funcționării lor			
2.1.10	Servicii de creare a resurselor informaționale de importanță statală și folosirea lor (crearea bazelor de date, exploatarea acestora și servicii privind furnizarea informației	80	70	205
2.1.11	Revânzarea serviciilor transport date prin rețele terestre și VSAT	68	63	186
3	Licențe tehnice	79	50	205
3.1	Construirea, întreținerea, exploatarea, precum și crearea posturilor de televiziune prin eter	7	10	37
3.2	Construirea, întreținerea, exploatarea, precum și crearea posturilor de televiziune prin cablu	58	32	149
3.3	Construirea, întreținerea, exploatarea, precum și crearea posturilor de radio prin eter	13	8	18
3.4	Construirea, întreținerea, exploatarea, precum și crearea posturilor de radio prin cablu	1	-	1

Notă: Informația prezentată în tabelul de mai sus cuprinde și date despre titularii de licențe ce prestează mai multe servicii, care fac obiectul licenței pentru un singur gen de activitate sau dețin câteva licențe pentru diferite genuri de activitate ce includ mai multe servicii.

Amintim că ANRTI, în conformitate cu legislația în vigoare, eliberează licențe pe gen de activitate în domeniul telecomunicațiilor și informaticii și licențe tehnice, care autorizează construirea, întreținerea, exploatarea, precum și crearea posturilor și rețelelor de radio și televiziune prin eter și/sau cablu. Licențele se eliberează de ANRTI prin încredințare directă sau prin concurs și nu sunt transmisibile. Taxele pentru eliberarea licențelor se varsă integral la bugetul de stat.

1.2.2 Eliberarea licențelor individuale

Din cele trei licențe individuale, eliberate de ANRTI în 2006, prima - pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul CDMA 2000, în banda de frecvențe 450 MHz, - a fost acordată la 29 iunie 2006, prin încredințare directă, SA „MOLDTELECOM”. Decizia a fost luată de Comisia pentru eliberarea licențelor, în baza cererii depuse de SA „MOLDTELECOM” și în temeiul hotărârii Guvernului nr. 658 din 14 iunie 2006 cu privire la utilizarea benzii de frecvențe 450 MHz pentru serviciile de telefonie mobilă celulară în standardul CDMA și stabilirea taxei pentru eliberarea licenței.

Comisia a condiționat acordarea licenței cu implementarea de către SA "MOLDTELECOM" a evidenței contabile separate a costurilor în cadrul contabilității interne de gestiune și a bilanțului contabil separat la serviciile de telefonie mobilă. Titularul de licență a fost obligat să facă publică descrierea acestui sistem de evidență și să realizeze anual un control financiar independent, efectuat de o companie de audit selectată de ANRTI, precum și să prezinte Agenției, spre examinare, raportul companiei de audit privind controlul îndeplinirii obligațiilor de implementare a evidenței separate a costurilor și a bilanțului contabil separat.

Comisia a impus SA "MOLDTELECOM" aceste condiții pentru a elimina așa –numita subvenționare încrucișată a serviciilor, când cheltuielile pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă sunt acoperite din veniturile obținute din telefonie fixă sau viceversa, factor ce poate conduce la apariția unei concurențe neloiale pe piața serviciilor de telefonie mobilă.

Pentru licența acordată de ANRTI, SA „MOLDTELECOM”, potrivit hotărârii Guvernului nr. 658 din 14.06.2006, a virat la bugetul de stat echivalentul în lei moldovenești a sumei de 4 mil. dolari SUA. Restul sumei de 4 mil. dolari SUA titularul de licență urmează s-o achite în tranșe egale în decursul următorilor doi ani. La momentul ridicării licenței SA

„MOLDTELECOM” a primit condițiile acesteia, care, în opinia specialiștilor Agenției, sunt mai dure decât cele primite de primii doi operatori de telefonie mobilă. Condițiile licenței acordate SA „MOLDTELECOM” au fost expuse pe pagina WEB a ANRTI.

În aceeași ședință, Comisia pentru eliberarea licențelor a decis, în baza cererii depuse de SA „MOLDTELECOM”, de a reînnoi licența individuală de prestare a serviciilor de telefonie fixă interurbană și internațională, deținută de acest operator, în legătură cu expirarea termenului de valabilitate a acesteia. Conform hotărârii Guvernului nr. 598 din 31.05.2004 cu privire la taxa pentru eliberarea licenței individuale de prestare a serviciilor de telefonie fixă interurbană și/sau internațională, SA „MOLDTELECOM” a achitat pentru această licență echivalentul în lei moldovenești a sumei de 2 mil. dolari SUA.

Cea de-a treia licență individuală pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul GSM, în banda de frecvențe 900/1800MHz, a fost disputată în cadrul unui concurs organizat de ANRTI, în perioada 15 noiembrie – 25 decembrie 2006, în conformitate cu hotărârea Guvernului nr.1198 din 17.10.2006 cu privire la dezvoltarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul GSM.

Concursul a inclus două etape: prima - de preselecție a ofertanților, iar a doua - de evaluare a ofertelor în baza grilei de punctaj. În decursul primei etape, caietul de sarcini a fost procurat de către șase solicitanți, iar oferte de participare la concurs au depus trei companii: consorțiul SC „UNITON - PRIM” SRL și ÎM „EVENTIS MOBILE” SRL, ambele din mun. Chișinău, Republica Moldova, și SA „Вымпел – Коммуникации” (БИЛАН) din or. Moscova, Federația Rusă. Deschiderea ofertelor a avut loc într-o ședință publică comună a Comisiei de concurs și a grupului de lucru al acesteia, la care au participat reprezentanți ai ofertanților și ai mediilor de informare în masă.

În urma examinării documentelor depuse de ofertanți și a corespunderii acestora cu cerințele minime expuse în Caietul de sarcini, Comisia de concurs a decis să admită la etapa a doua a concursului doi ofertanți: ÎM „EVENTIS MOBILE” și SA „Вымпел – Коммуникации”. Comisia a respins oferta prezentată de SC „UNITON –PRIM” pe motiv că aceasta n-a întrunit condițiile minime de participare la concurs.

În temeiul raportului de totalizare, prezentat de grupul de lucru, care a evaluat ofertele propuse de ofertanți în baza prevederilor caietului de sarcini și ale grilei de punctaj, Comisia de concurs a decis de a desemna câștigător al concursului ÎM „EVENTIS MOBILE”. Comisia a făcut publice rezultatele concursului în cadrul unei ședințe deschise din 26 decembrie 2006. Potrivit evaluării calităților tehnice, valorice, financiare și manageriale ale ofertelor, efectuate în baza grilei de punctaj, ÎM „EVENTIS MOBILE” a acumulat 362 puncte, iar SA „Вымпел – Коммуникации” - 345 puncte.

ANRTI a eliberat cea de-a treia licență individuală pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, în standardul GSM 900/1800, ÎM „EVENTIS MOBILE”, în ianuarie 2007, după ce compania a virat la bugetul de stat echivalentul în lei moldovenești a sumei de 4 mil. dolari SUA, ceea ce constituie 50 la sută din mărimea taxei pentru licență, stabilită prin aceeași hotărâre de Guvern nr.1198 din 17.10.2006. Suma rămasă urmează a fi depusă de ÎM „EVENTIS MOBILE” în contul Ministerului Finanțelor în decursul următorilor doi ani, în părți egale.

Condițiile de licență eliberate titularului acesteia îl obligă să asigure, până la finele primului an de operare, acoperirea cu semnal radio a municipiilor Chișinău, Bălți, a orașelor mari, a magistralelor auto importante și a 40 % din populația țării. La finele celui de-al treilea an de operare, noul operator urmează să asigure acoperirea integrală a teritoriului țării cu semnal radio și a 90 la sută din populația Republicii Moldova. Același document prevede că rata de blocare a încercărilor de apel în viitoarea rețea a „EVENTIS MOBILE”, în orele de vârf, și rata de întrerupere a apelurilor, în aceleași ore, nu va depăși 2%, iar durata de nefuncționare a acestei rețele nu poate fi mai mare de două minute în an.

1.2.3 Gestionarea Planului Național de Numerotare

În perioada de raport, activitățile ANRTI în domeniul gestionării și atribuirii resurselor de numerotare din Planul Național de Numerotare(PNN) au avut drept scop promovarea

concurenței, protecția intereselor utilizatorilor finali și diversificarea serviciilor de telecomunicații, care utilizează resursele de numerotare. Ca și în anii precedenți, în 2006, ANRTI s-a călăuzit, în activitatea sa de gestionare și atribuire a resurselor de numerotare, de următoarele principii: transparență, proporționalitate, nediscriminare, corectitudine și utilizare eficientă a resurselor de numerotare.

În această perioadă, la ANRTI au fost depuse 85 de cereri privind atribuirea, rezervarea și retragerea resurselor de numerotare, majoritatea absolută dintre care a fost satisfăcută. Cele mai solicitate au fost numerele utilizate în rețele de telefonie fixă, în special pentru rețelele de telefonie fixă prin radioacces la bucla locală (WLL) în baza tehnologiei CDMA, numerele pentru serviciul “Premium rate” și numerele scurte din blocul “14XX” utilizate pentru prestarea serviciilor de transport auto.

Pentru noii operatori intrați pe piața serviciilor de telefonie fixă locală ANRTI a atribuit 11000 de numere utilizate în mun. Chișinău și 1000 numere – în mun. Bălți. Operatorii de telefonie mobilă în standardul GSM au solicitat, în 2006, mai puține resurse de numerotare decât în 2005. În schimb SA „MOLDTELECOM”, care deține și o licență pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul CDMA 2000, în banda de frecvențe 450 MHz, i s-a atribuit primul bloc de 100 000 de numere. Solicitățile de resurse de numerotare pentru prestarea serviciului “Freephone” au fost la nivelul anului 2005.

Pentru a putea face o analiză comparativă, prezentăm mai jos descrierea resurselor de numerotare atribuite de ANRTI în perioada 2005-2006.

Resurse de numerotare atribuite de ANRTI în anii 2005- 2006

Tabelul nr.2

Nr.	Servicii și rețele de telecomunicații	Blocul de numere	Resurse de numerotare atribuite în anul 2005	Resurse de numerotare atribuite în anul 2006	Numărul total de resurse atribuite
1	Coduri de acces la operatorii de telecomunicații	1010 - 1099	-	-	1
2	Coduri de acces la serviciile de informații ale operatorilor	118X(X)	2	1	4
3	Coduri de acces la serviciile de IP-telefonie	1600 - 1640	6	4	19
4	Coduri de acces la serviciile interurbane/internaționale	1680 - 1699	-	-	2
5	Coduri de acces la operatorii de transport date	1900 - 1949	4	2	17
6	Coduri tehnologice pentru testarea rețelei	1800 - 1899	-	3	29
7	Numere scurte pentru servicii transport auto și alte servicii publice	1400 - 1499	7	15	47
8	Numere scurte pentru servicii non - telecomunicații	1500 - 1539	2	2	5
9	Rețele de telefonie fixă tradițională				
	S.A.”Moldtelecom”	2X(X)XXX XX	164 160	1 856	1 112 782
10	Rețele de telefonie fixă WLL CDMA	2X(X)XXX XX	85 200	42 600	136 800
	Noii intrați pe piața de telecomunicații	– –	19 000	12 000	42 000
11	Rețele de telefonie mobilă GSM				
	S.A.”Voxtel”	69X xxxxx	300 000	100 000	1 100 000

	S.A."Moldcell"	79X xxxxx	290 000	-	1 000 000
	Rețele de telefonie mobilă CDMA				
	S.A."Moldtelecom"	671 xxxxx	-	100 000	100 000
12	Serviciul „Freephone”	800 xxxxx	12	12	43
13	Numere pentru acces la serviciile „Internet”	821xxxxx	2	-	22
14	Serviciul „Premium rate”	900 xxxxx	53	61	131

unde x = 0, 1...9

Printre prioritățile stabilite de ANRTI în domeniul administrării resurselor de numerotare pentru anul 2007 se numără alocarea resurselor de numerotare din Planul Național de Numerotare pentru noile servicii de comunicații electronice în conformitate cu recomandările Conferinței Europene pentru Poștă și Telecomunicații (CEPT), desfășurarea activităților de reglementare și implementare a portabilității numerelor în rețelele de telefonie fixă și mobilă, precum și studierea celor mai bune practici din țările CEPT privind implementarea Serviciului de Urgență „112”.

1.3 Monitorizare și control

În perioada de raport, ANRTI a continuat activitățile sale de monitorizare și control, care sunt desfășurate în scopul îndeplinirii funcțiilor, obiectivelor și sarcinilor ANRTI stabilite prin lege.

Activitatea de monitorizare a fost asigurată prin analiza informațiilor și probelor ce atestă abateri de la prevederile legislației și actelor normative în vigoare, comise de unii furnizori de servicii de telecomunicații și informatică. În majoritatea absolută a cazurilor, ANRTI nu a intervenit în activitatea economică a operatorilor, iar în cazurile în care s-au constatat unele abateri de la norme s-a procedat la controlul activității acestora.

În 2006, activitățile de control au fost axate, în temei, pe verificarea îndeplinirii prevederilor legislației, actelor normative și reglementărilor în vigoare, respectării condițiilor de licență, precum și pe verificarea asigurării calității serviciilor și modului de satisfacere a cerințelor utilizatorilor de către titularii de licențe din domeniul telecomunicațiilor și informaticii. Aceste activități au fost efectuate de specialiștii Direcției Monitorizare și Control împuterniciți în acest scop de către conducerea ANRTI prin mandate de control.

În tabelul de mai jos sunt expuse datele privind activitățile de control efectuate de specialiștii acestei direcții în perioada 2004 – 2006.

Activitățile de control efectuate în anii 2004- 2006

Tabelul nr. 3

Genul de activitate		Anul 2004	Anul 2005	Anul 2006
ACȚIUNI DE CONTROL				
Numărul total de controale:		272	290	303
a) controale planificate:		239	249	250
	- operatori de rețele publice de telefonie fixă și/sau furnizori de servicii de telefonie fixă	71	83	50
	- operatori de rețele GSM și furnizori de servicii de telefonie mobilă celulară GSM	1	0	0
	- operatori de rețele publice de transport date și/sau furnizori de servicii în domeniul informaticii	102	97	101
	- operatori de rețele de televiziune prin cablu	42	47	73
	- operatori de stații/rețele de radiodifuziune și/sau televiziune prin eter	23	22	26
b) controale inopinate:		6	2	8
	- operatori de rețele publice de telefonie fixă și/sau furnizori de servicii de telefonie fixă	4	0	5
	- furnizori de servicii cu valoare adăugată prin rețele publice de telefonie fixă	0	1	0

- operatori de rețele GSM și furnizori de servicii de telefonie mobilă celulară GSM	0	0	0
- operatori de rețele publice de transport date și/sau furnizori de servicii în domeniul informaticii	2	0	0
- operatori de rețele de televiziune prin cablu	0	1	3
- operatori de stații/rețele de radiodifuziune și/sau televiziune prin eter	0	0	0
c) controale axate pe verificarea condițiilor tehnice și organizatorice de lansare a serviciilor:	27	39	45
- servicii de telefonie fixă locală	2	3	7
- servicii cu valoare adăugată prin rețele publice de telefonie fixă	4	3	9
- servicii de transport date (acces Internet)	13	20	15
- servicii de IP-telefonie	8	13	14

PROCESE-VERBALE DE CONSTATARE A CONTRAVENȚIILOR ADMINISTRATIVE			
Procese-verbale:	5	37	15
a) operatori de rețele publice de telefonie fixă și/sau furnizori de servicii de telefonie fixă	2	8	0
- activitate fără licență	0	0	0
- nerespectarea condițiilor stabilite în licență	2	8	0
b) operatori de rețele publice de transport date și/sau furnizori de servicii în domeniul informaticii	1	16	11
- activitate fără licență	0	0	0
- nerespectarea condițiilor stabilite în licență	1	16	11
d) operatori de rețele de televiziune prin cablu	0	6	3
- activitate fără licență	0	6	2
- nerespectarea condițiilor stabilite în licență	0	0	1
c) operatori de stații/rețele de radiodifuziune și/sau televiziune prin eter	2	7	1
- activitate fără licență	0	5	1
- nerespectarea condițiilor stabilite în licență	2	2	0

Comparativ cu anul 2005, în 2006 numărul acțiunilor de control a operatorilor de rețele și furnizorilor de servicii din domeniul telecomunicațiilor și informaticii s-a majorat în mod nesemnificativ. Acest număr a crescut cu 13 și a constituit 303. Din numărul total de controale, 250 - au fost planificate, 8 – inopinate și 45 – axate pe verificarea gradului de pregătire tehnică și organizatorică pentru lansarea serviciilor publice de telecomunicații și informatică.

Dacă în 2006, numărul controalelor planificate, comparativ cu situația din 2005, practic nu s-a majorat, atunci numărul controalelor ante-lansare a serviciilor s-a mărit cu 6, iar al celor inopinate s-a majorat de 4 ori. Deoarece numărul acestora este nesemnificativ nu putem vorbi despre intensificarea controalelor inopinate efectuate de către ANRTI. În ce privește tendința de stagnare a numărului total de controale, aceasta se explică prin regulile stabilite pentru exercitarea acestor controale. Conform regulilor în vigoare, operatorul de rețea sau furnizorul de servicii este supus controlului planificat doar o dată în an, iar în cazul în care în urma controlului nu au fost depistate încălcări ale legislației și condițiilor licenței, mai cu seama în ceea ce privește calitatea serviciilor furnizate și relația cu utilizatorii, acesta este supus controlului o dată în doi ani.

În perioada de raport, în urma activităților de monitorizare și control au fost întocmite 15 procese-verbale de constatare a contravențiilor administrative comise de către furnizorii de servicii de telecomunicații și informatică, cu 22 procese mai puțin decât în anul 2005. Din numărul total de procese - verbale, 12 au fost întocmite pentru încălcări grave ale condițiilor de licență, iar 3 – pentru depășirea termenului de reînnoire a licenței și continuarea activității după încetarea acțiunii licenței deținute.

1.4 Soluționarea litigiilor

În perioada de referință, ANRTI a examinat litigiile apărute între participanții la piața serviciilor de telecomunicații și informatică în strictă conformitate cu prevederile Legii telecomunicațiilor și ale Regulamentului privind modul de soluționare a litigiilor dintre operatori, precum și cele dintre operatori și utilizatori. Majoritatea litigiilor dintre operatori au avut ca obiect interconectarea rețelelor publice de telefonie fixă și telefonie mobilă, arenda și colocarea facilităților de rețea și de infrastructură.

În multe cazuri litigiile au fost provocate de SA "MOLDTELECOM", care a respins, din motive neîntemeiate, cererile altor operatori privind interconectarea și colocarea sau a impus condiții comerciale dezavantajoase pentru interconectare. În urma audierilor publice organizate la ANRTI și recomandărilor conducerii acesteia, o bună parte din litigiile susmenționate au fost rezolvate parțial sau integral.

Spre exemplu, la adresarea companiilor "Telemedia Group", „Globnet” și „Moldpac”, ANRTI a intervenit în vederea stopării procedurii de reziliere a contractelor de colocare de către SA "MOLDTELECOM" și a cerut acestui operator respectarea pct. 9.3 al Regulamentului cu privire la interconectare, care interzice limitarea sau anularea de către operatorii, aflați în relații de interconectare, a accesului reciproc la resursele de numerotare, a accesului utilizatorilor săi la utilizatorii și serviciile altor operatori.

În același mod a fost rezolvată și sesizarea companiei „Voix Group” care s-a adresat la ANRTI după ce SA "MOLDTELECOM" a refuzat să încheie cu acest operator acordul de interconectare privind terminăția de trafic, închirierea canalelor și acordarea spațiilor de colocare, crosare și pozare a cablurilor.

În 2006, pe adresa ANRTI au mai parvenit trei sesizări referitor la reclama neonestă și anticoncurențială difuzată de unii operatori. Astfel, ÎM "Sun Communication" a intervenit cu o sesizare în care a acuzat compania „Starnet” de reclamă neonestă. ANRTI a verificat publicitatea difuzată de „Starnet” și a constatat caracterul ei neonest, după care a cerut acestui operator retragerea publicității cu pricina. Compania „Starnet” s-a conformat deciziei ANRTI, informând, totodată, autoritatea de reglementare despre retragerea reclamei respective.

Analiza litigiilor examinate de ANRTI demonstrează că una din cauzele principale ale diferendelor apărute între furnizorii de servicii ține de comportamentul anticompetitiv al operatorilor mari de pe piață, care încearcă să impună operatorilor alternativi condiții discriminatorii și dezavantajoase de activitate. ANRTI consideră că această situație va putea fi rezolvată pozitiv după adoptarea de către Parlament a proiectului Legii comunicațiilor electronice care va legifera dreptul ANRTI de a determina piețele relevante, a desemna operatorii cu putere semnificativă pe aceste piețe și de a obliga ultimii să respecte cu strictețe principiile de concurență loială și echitabilă pe piață.

În 2006, ANRTI a examinat, de asemenea, 66 de litigii apărute între furnizori și utilizatorii de servicii. O bună parte dintre ele a fost provocată de calitatea nesatisfăcătoare a serviciilor prestate de operatori, de facturile cu sume exagerate pentru serviciile prestate, precum și de unele condiții dezavantajoase pentru utilizatori incluse în contractele de furnizarea a serviciilor. Majoritatea din aceste litigii au fost rezolvate în mod amiabil, iar cealaltă parte - prin acte administrative de dispoziție emise de ANRTI.

1.5 Protecția utilizatorilor

Pe parcursul anului 2006, ANRTI a întreprins un șir de măsuri menite să asigure protecția utilizatorilor de servicii de telecomunicații și informatică, în strictă conformitate cu prevederile Legii telecomunicațiilor și Legii privind protecția consumatorilor.

ANRTI a conlucrat cu Consiliul Coordonator pentru protecția consumatorilor și a propus pentru planul de activitate al acestei structuri republicane măsuri de prevenire și de combatere a practicilor ce afectează interesele utilizatorilor de servicii. În acest scop, ANRTI a creat un grup mixt de lucru pentru protecția utilizatorilor, care întrunește specialiști ai Agenției, reprezentanți ai asociațiilor obștești pentru protecția consumatorilor, ai furnizorilor de servicii de telefonie fixă și mobilă, de acces la Internet, de servicii TV prin cablu. Potrivit deciziei grupului de lucru, acesta se întrunește în ședințe, în cazul în care parvin reclamații din partea consumatorilor sau se

depistează, în cadrul controalelor efectuate de ANRTI, încălcări ce lezează drepturile utilizatorilor, pentru a analiza cauzele ce au generat aceste încălcări și pentru a lua măsurile necesare în scopul înlăturării lacunelor și neadmiterii lor în viitor.

Una din cele mai importante decizii luate în scopul protecției utilizatorilor a fost modificarea procedurii de furnizare a serviciilor informaționale, prestate de SA „MOLDTELECOM”, cu începere de la 1 septembrie 2006, despre numerele de telefon ale abonaților săi. Hotărârea SA „MOLDTELECOM” privind prezentarea informației despre numerele de telefon ale abonaților săi contra plată, prin serviciul 1189, cu începere de la 1 septembrie 2006, a fost luată în baza hotărârii nr.20 din 30 decembrie 2005 a Consiliului de Administrație al ANRTI (Monitorul Oficial, nr.5-8 (1786-1789) prin care au fost aprobate unele modificări la Regulamentul prestării servicii de telefonie fixă. Consiliul a operat modificările date, la solicitarea administrației SA „MOLDTELECOM”, după ce proiectul hotărârii a fost discutat, în cadrul audierilor publice, cu toți operatorii de telefonie fixă din republică.

Decizia ANRTI stipulează că operatorii de telefonie fixă oferă gratuit informații despre numerele de telefoane ale abonaților săi, în cazul în care solicitantul prezintă informația deplină despre abonat sau denumirea autorităților administrației publice centrale și locale, instituțiilor medicale și a farmaciilor. În caz contrar, aceste informații se oferă solicitanților contra plată. Consiliul de Administrație al ANRTI a luat această decizie în conformitate cu prevederile art. 21 al Legii telecomunicațiilor care stipulează că serviciile de telecomunicații se prestează contra plată.

După examinarea multiplelor plângeri și adresări ale consumatorilor care s-au arătat nemulțumiți de noua procedură de prestare a serviciilor de informație de către SA „MOLDTELECOM”, ANRTI a cerut acestui operator să extindă lista de întreprinderi și instituții publice, ce cad sub incidența prevederii Regulamentului prestării servicii de telefonie fixă privind prezentarea gratuită a informației despre numerele de telefon ale abonaților, în baza unor date incomplete.

SA „MOLDTELECOM” s-a conformat cererii ANRTI și a inclus suplimentar în lista susmenționată următoarele întreprinderi și instituții publice: gările feroviare și gările auto, aeroporturile și porturile fluviale, serviciile de urgență și dispeceratele întreprinderilor comunale, instituțiile de învățământ preșcolar, preuniversitar și universitar, instituțiile de cultură (teatre, cinematografe, biblioteci, muzee, săli de concerte, posturi de radio și televiziune, arhive), asociațiile de protecție a drepturilor consumatorilor, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină și structurile acestora din municipiile, orașele și raioanele republicii. În consecință, SA „MOLDTELECOM”, cu începere de la 1 noiembrie 2006, oferă gratuit, prin serviciul 1188, informații despre numerele de telefon ale persoanelor juridice susmenționate, după date incomplete (denumirea instituției solicitate). Informațiile despre numerele de telefon ale altor abonați sunt oferite pe gratis, prin serviciul 1188, numai în cazul în care solicitantul prezintă date complete despre aceștia: în cazul persoanelor juridice - denumirea și adresa, iar a persoanelor fizice – numele, prenumele și adresa. În caz contrar, aceste informații sunt furnizate solicitanților, prin serviciul 1189, contra plată, la un tarif de 0,48 lei (inclusiv TVA) per apel.

În urma controalelor activității unor operatori de servicii TV prin cablu din mun. Bălți („Electronservice” și „TV NET”) s-a constatat că aceștia încalcă prevederile legii în ceea ce privește respectarea drepturilor utilizatorilor. ANRTI le-a cerut să modifice contractele de prestare a serviciilor, în special la capitolul „Drepturile utilizatorilor” și le-a acordat asistență juridică la perfectarea acestor contracte. În prezent, contractele prevăd, așa precum o cere Legea privind protecția consumatorilor, stipulări concrete și precise privind serviciile prestate, mărimea plății pentru servicii, termenul de lichidare a deranjamentelor tehnice, clauze privind calitatea serviciilor și informarea utilizatorilor despre modificarea condițiilor contractuale.

Aceleași cerințe au fost înaintate și altor operatori de servicii TV prin cablu din mun. Chișinău și din alte localități ale Republicii Moldova, unde au fost efectuate controale vizând respectarea condițiilor licenței, prevederilor legilor, altor acte normative și reglementărilor privind activitatea din domeniul telecomunicațiilor și informaticii.

1.6 Petiții și reclamații

În perioada de raport, la ANRTI au parvenit 462 de petiții, care au fost examinate în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Majoritatea dintre ele au conținut solicitări de acces la informație și de consultații de ordin tehnologic și juridic (346). O altă parte de petiții – 116 – au purtat caracter de reclamații din partea persoanelor fizice și juridice, inclusiv 31 – au fost readresate ANRTI de la Parlament, Guvern, Ministerul Dezvoltării Informaționale și de la alte organe ale administrației publice centrale. Din cele 116 sesizări, 50 - au fost solicitări adresate ANRTI pentru soluționarea litigiilor apărute între operatori, iar 66 - au parvenit de la utilizatorii de servicii, care au reclamat faptul că operatorii le-au lezat drepturile.

În majoritatea cazurilor, semnatarii petițiilor au contestat mărimea plăților stabilite pentru achitarea serviciilor prestate de către operatori, au adus învinuiri de conectări clandestine și de funcționare nesatisfăcătoare a sistemelor de telecomunicații. O parte considerabilă a petițiilor conțin pretenții ale utilizatorilor față de calitatea serviciilor, de datele înscrise în facturi, de unele condiții incluse în contractele de furnizare a serviciilor de către operatori și legalitatea prestării unor servicii.

În rezultatul examinării, cerințele înaintate în majoritatea petițiilor au fost satisfăcute integral sau parțial, la o parte de petiții au fost date explicații și consultări, iar semnatarilor a 12 petiții li s-au propus soluții de alternativă. Cerințele expuse în 26 de petiții au fost calificate drept neîntemeiate, iar una - a fost remisă după competență organului abilitat. În toate cazurile în care ANRTI a găsit justificate încălcările semnalate de petiționari, ea a avertizat operatorii cu pricina asupra comiterii încălcărilor date și le-a cerut să nu admită repetarea acestora.

De menționat că, în 2006, s-a redus în mod considerabil numărul petițiilor primite de la utilizatorii serviciilor transport date și de acces la Internet, afectați de escrocherii electronice, care provoacă apelarea automată a unui număr de telefon în traficul internațional. În această perioadă, ANRTI a examinat doar două petiții în care a fost reclamată o asemenea situație. Aceasta se explică prin faptul că ANRTI a cerut operatorilor să întreprindă măsuri de preîntâmpinare și contracarare a conectărilor nedorite. Astfel, SA "MOLDTELECOM" a plasat pe pagina sa electronică www.moldtelecom.md (Atenție, conectări nedorite!) o informație desfășurată în care descrie procedura de evitare a unor asemenea conectări. Operatorul a recomandat abonaților săi să-și instaleze un serviciu suplimentar cu plată, denumit "parola", pentru apelurile interurbane și internaționale, serviciu care permite de a evita conectările nedorite.

Pe de altă parte, în perioada de raport, la ANRTI au parvenit mai multe reclamații, în care petiționarii și-au exprimat dezacordul cu conectarea sau reconectarea posturilor telefonice ce le dețin la rețeaua de telefonie fixă fără fir (radioacces WLL în baza tehnologiei CDMA 2000) a SA "MOLDTELECOM". În urma examinării acestor petiții, ANRTI a solicitat operatorului să întreprindă acțiuni de informare a abonaților săi despre particularitățile radioaccesului WLL prin tehnologia CDMA și să efectueze sondaje de opinie pentru a stabili ce tip de acces la rețeaua de telefonie fixă preferă abonații: prin fir sau prin radioacces. ANRTI a solicitat SA "MOLDTELECOM" să efectueze conectarea sau reconectarea abonaților la rețeaua de telefonie fixă, în funcție de tipul de acces pe care îl preferă aceștia.

În aceeași perioadă, în adresa ANRTI au parvenit 360 de adresări verbale. În majoritatea cazurilor, acestea au fost înaintate în cadrul orelor de audiență desfășurate conform orarului aprobat de conducerea ANRTI. Audiența petiționarilor a fost efectuată de către membrii Consiliului de Administrație ai ANRTI, precum și de către directorii direcțiilor specializate din cadrul Agenției. Examinarea adresărilor verbale se face, de regulă, în prezența solicitantului de audiență, iar dacă acesta este domiciliat în afara mun. Chișinău, în prezența lui sunt contactate persoanele responsabile din teritoriu în vederea soluționării problemelor abordate de acesta. Adresările verbale, care nu pot fi soluționate în prezența solicitantului de audiență, sunt luate la evidență și examinate în modul stabilit de Legea cu privire la petiționare, iar despre rezultatul examinării acestora petiționarii sunt informați în mod verbal și în scris.

De menționat că, în perioada de referință, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 141 din 08.02.2006, și în scopul asigurării operativității lucrului cu petițiile, ANRTI a implementat un

program de evidență electronică a petițiilor. În același scop a fost elaborat și aprobat un plan de acțiuni privind examinarea petițiilor și organizarea audienței cetățenilor.

1.7 Relația cu publicul și mass-media

În perioada de raport, ANRTI a continuat să promoveze principiile de transparență și de deschidere pentru dialog și colaborare cu toți participanții la piața serviciilor de telecomunicații și informatică, inclusiv cu utilizatorii acestor servicii și reprezentanții mass-media. Este suficient să amintim că toate proiectele de hotărâri, concepții și strategii, litigiile apărute între furnizorii de servicii, precum și cele între operatori și utilizatorii de servicii, la prima etapă, sunt discutate în ședințe publice desfășurate la ANRTI cu participarea părților interesate, după care asupra acestora se iau deciziile corespunzătoare. De menționat că aceste proiecte, până la discutarea lor în ședințele nominalizate, sunt plasate pe pagina WEB a ANRTI pentru ca părțile interesate să poată lua cunoștință de conținutul lor și să-și formeze o opinie despre ele.

ANRTI a aplicat și alte forme deja încetățenite de comunicare cu publicul, precum ar fi primirea în audiență a cetățenilor, acordarea consultațiilor pentru noii operatori ai serviciilor de telecomunicații și informatică, precum și pentru utilizatori. Pentru a satisface cerințele acestora, ANRTI a elaborat, în 2006, un proiect al unei „linii telefonice fierbinți” pentru utilizatorii serviciilor de comunicații, pe care l-a lansat la începutul anului 2007. „Linia fierbinte” cu numărul 080080080 poate fi apelată din orice localitate a republicii, în zilele de lucru, între orele 8.00 și 17.00, toate apelurile fiind gratuite.

Scopul principal al acestei „linii fierbinți” este de a oferi utilizatorilor interesați informații despre drepturile acestora, obligațiile furnizorilor de servicii față de clienții săi, precum și pentru a recepționa reclamații ale consumatorilor care consideră că le-au fost lezate drepturile de către prestatorii de servicii. Prin intermediul acestei linii specialiștii Agenției acordă consultații utilizatorilor în problemele care-i preocupă și le oferă ajutor în soluționarea unor eventuale litigii apărute între aceștia și furnizorii de servicii.

O altă prioritate în activitatea de comunicare a ANRTI în 2006 a fost informarea opiniei publice despre activitățile de interes public ale Agenției, deciziile luate de ea, precum și despre evoluțiile pieței serviciilor de telecomunicații și informatică. În perioada de raport, Agenția a continuat să furnizeze, după încheierea fiecărui trimestru al anului, informații despre tendințele de dezvoltare a piețelor serviciilor de telefonie fixă, de telefonie mobilă și cea a serviciilor de acces la INTERNET.

Ca și în anii precedenți, în 2006, informarea publicului s-a făcut prin intermediul serviciului de presă și paginii WEB ale Agenției. Serviciul a pregătit și difuzat multiple informații cu subiecte de interes public, care ulterior au fost date publicității în mediile republicane de informare în masă, precum și pe pagina WEB a Agenției.

În cursul anului pe această pagină, care este disponibilă în trei limbi, au fost plasate, de asemenea, proiectele elaborate de ANRTI, deciziile privind eliberarea licențelor, atribuirea resurselor de numerotare, extrasele din procesele verbale ale Comisiei pentru eliberarea licențelor, condițiile de licență eliberate operatorilor de telefonie mobilă, lista contractelor de interconectare încheiate între SA „MOLDTELECOM” și operatorii de telefonie fixă locală.

Privitor la relația cu mediile de informare în masă, putem spune că, în 2006, ANRTI a pus accentul pe informarea permanentă a reprezentanților acestora despre evenimentele și activitățile de interes public ale Agenției, despre evoluțiile curente ale pieței serviciilor de telecomunicații și informatică. Responsabilii ANRTI au răspuns la toate solicitările presei – scrise și electronice – referitoare la acordarea unor interviuri sau la oferirea informațiilor de interes public. Reprezentanții presei au fost invitați și au participat la o serie de evenimente de interes public desfășurate la ANRTI, inclusiv la ședințele publice ale Comisiei de concurs pentru obținerea celei de-a treia licențe individuale pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară în standardul GSM 900/1800, concurs organizat de Agenție în noiembrie – decembrie 2006.

Pentru 2007 ANRTI și-a propus drept obiectiv prioritar consolidarea activității de comunicare cu publicul, în special cu utilizatorii de servicii. Prin intermediul „liniei telefonice

fierbinți” și a paginii WEB Agenția va continua activitatea de informare a utilizatorilor despre drepturile lor și obligațiile ce le au furnizorii de servicii față de clienții săi. Până la finele anului, ANRTI intenționează să întreprindă încă câteva acțiuni în scopul promovării și protejării drepturilor utilizatorilor de servicii.

Astfel, Agenția va reînnoi site – ul său și îl va completa cu o rubrică nouă intitulată „Pagina utilizatorului de servicii”, care va deveni un canal de comunicare interactivă între consumatori și Agenție. Instituția a decis, de asemenea, să atragă reprezentanți ai asociațiilor pentru protecția consumatorilor la procesul de elaborare și discutare a proiectelor de acte regulatorii și modificărilor la regulamentele în vigoare care vizează interesele utilizatorilor de servicii. Agenția speră că noile formule de comunicare cu utilizatorii de servicii le va oferi acestora posibilitatea de a afla răspunsul la întrebările care-i frământă și de a primi informațiile de care au nevoie.

1.8 Relații internaționale

În anul 2006, relațiile internaționale ale ANRTI au fost marcate de îndeplinirea obligațiilor țării noastre înscrise în Planul de Acțiuni: Republica Moldova - Uniunea Europeană (PA RM-UE), de cooperarea cu autoritățile de reglementare din țările vecine și de participarea la activitățile organismelor europene și internaționale de specialitate. Obiectivele prioritare ale ANRTI în acest domeniu au fost studierea și adaptarea celor mai bune practici de implementare a cadrului european de reglementare a sectorului comunicațiilor electronice la realitățile Republicii Moldova, promovarea intereselor naționale în structurile internaționale de specialitate.

În perioada de referință, ANRTI a abordat în mod deosebit de activ problema revizuirii cadrului de reglementare național în domeniul comunicațiilor electronice, care urmează a fi adoptat și implementat în anul 2007. Problema dată a fost discutată la multiple seminare și întruniri dedicate implementării PA RM-UE, precum și la reuniunea sub-comitetului de cooperare Republica Moldova - UE nr. 4 „Energie, Mediu, Transport, Telecomunicații, Știință și Tehnologii, Educație”, care a avut loc în luna mai, 2006, la Bruxelles. La această reuniune au fost menționate „progresele modeste” în implementarea PA RM-UE în domeniul telecomunicațiilor și reiterate pașii ce urmează a fi făcuți în viitorul apropiat, prioritatea nr.1 fiind adoptarea Legii comunicațiilor electronice în conformitate cu Directivele UE.

În cursul anului, ANRTI a continuat elaborarea rapoartelor privind implementarea PA RM-UE, care ulterior au fost prezentate Guvernului, MAEIE și Comisiei Europene. Totodată, Agenția a elaborat proiecte de asistență pentru armonizarea cadrului legislativ național și celui de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice la standardele UE și implementarea acestuia, proiecte care au fost discutate la multiple întâlniri cu reprezentanți ai MAEIE, ai Băncii Mondiale, BERD, ai Ambasadei Marii Britanii, etc. ANRTI speră că în 2007 aceste discuții vor finaliza cu obținerea asistenței necesare pentru executarea lucrărilor susmenționate.

În perioada de raport, una din activitățile de bază ale ANRTI pe plan extern a fost colaborarea cu organisme europene și internaționale de specialitate. Activitatea ANRTI în cadrul UIT s-a axat, în principal, pe participarea la seminare și conferințe, organizarea unor reuniuni sub egida UIT, transmiterea de date statistice și indicatori privind evoluția sectorului de telecomunicații și informatică, etc. În această perioadă, reprezentanții ANRTI au participat la multiple întruniri, seminare și conferințe organizate de către UIT, CEPT, FRATEL, Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est, etc.

De menționat că în cadrul acestui pact Republica Moldova a aprobat eSEE Agenda+ pentru dezvoltarea Societății Informaționale în Sud-Estul Europei și bSEE Action Plan „Promovarea Broadband-ului în Sud-Estul Europei”, acțiuni care se înscriu în cadrul îndeplinirii obligațiilor luate de țara noastră în PA RM-UE privind implementarea unui cadru de reglementare conform rigorilor UE.

În luna iunie 2006, ANRTI și Ministerul Dezvoltării Informaționale, a organizat la Chișinău, sub auspiciile UIT, un seminar european regional, de trei zile, cu tema: „Liberalizarea pieței telecomunicațiilor: probleme și oportunități pentru statele din Europa de Est, CSI și Țările Baltice”. La seminar au participat reprezentanți ai autorităților de reglementare și administrațiilor din 14 țări din regiune, experți ai UIT, Băncii Mondiale și Comunității Regionale în Comunicații.

În cadrul acestei reuniuni au fost discutate probleme actuale ce țin de rolul și funcțiile autorităților publice centrale de specialitate, autorităților de reglementare și ale operatorilor în condițiile unor piețe liberalizate; probleme legate de asigurarea independenței și eficientizarea activității autorităților naționale de reglementare; precum și aspecte privind reglementarea procesului de interoperabilitate a rețelelor și a serviciilor, în particular a serviciilor de telefonie prin Internet (Voice over IP).

Seminarul a fost prima reuniune de anvergură desfășurată la Chișinău sub auspiciile UIT, chemată să contribuie la consolidarea capacităților de rezolvare a problemele actuale ale politicii și reglementării activității în domeniu în scopul creării unor piețe de tehnologii informaționale și de comunicații dinamice și competitive, precum și a dezvoltării societății informaționale.

În perioada de raport, ANRTI a continuat să promoveze o politică activă în vederea schimbului de experiență cu instituții similare din țările vecine. În acest sens, anul 2006 a fost marcat de stabilirea unor relații de colaborare cu autoritățile de reglementare din Bulgaria, Lituania, România și Germania. Accentul a fost pus pe adaptarea practicilor de reglementare din Uniunea Europeană la piața națională de comunicații electronice, pe schimbul de experiență și informații.

Astfel, în noiembrie 2006, ANRTI și Comisia de Reglementare în Comunicații din Bulgaria au încheiat, la Chișinău, un acord de colaborare privind schimbul de informație și experiență în domeniul reglementării serviciilor de comunicații electronice. Acordul prevede că părțile vor face regulat schimb de documente și informații ce țin de elaborarea și implementarea politicilor și strategiilor de dezvoltare a sectorului, a actelor legislative și normative de reglementare a acestuia, precum și de evoluțiile piețelor de comunicații din cele două țări. ANRTI preconizează să semneze asemenea acorduri și cu autoritățile de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice din România, Portugalia și Lituania .

II. EVOLUȚII ALE PIEȚEI SERVICIILOR DE TELECOMUNICAȚII ȘI INFORMATICĂ

2.1 Caracteristică generală

După primii doi ani de la liberalizarea deplină a pieței serviciilor de telecomunicații și informatică, în 2006 acest sector a fost unul dintre cele mai dinamice din economia națională. În această perioadă, pe toate segmentele pieței s-au prefigurat tendințe de creștere. Potrivit datelor prezentate Agenției de către furnizorii de servicii, în 2006, cifra de afaceri consolidată pe această piață a crescut, față de 2005, cu 23,52% și a atins cifra de 4,5 mlrd. lei. Ponderea sectorului tehnologii informaționale și comunicații (TIC) în produsul intern brut (PIB), conform datelor făcute publice de Biroul Național de Statistică, a constituit circa 10,20%.

Specialiștii Agenției consideră că această creștere se datorează sporirii numărului furnizorilor și utilizatorilor de servicii, diversificării ofertelor și îmbunătățirii calității serviciilor, implementării noilor tehnologii de furnizare a acestora, în special a celor de acces la Internet în bandă largă. Astfel, în 2006, numărul companiilor operaționale în industria tehnologiilor informaționale și comunicațiilor s-a ridicat la 880, ceea ce constituie 0,7% din numărul total al agenților economici din țară. Majoritatea dintre aceste companii activează în sectorul servicii IT, printre care 61 - sunt întreprinderi mixte și întreprinderi cu capital străin.

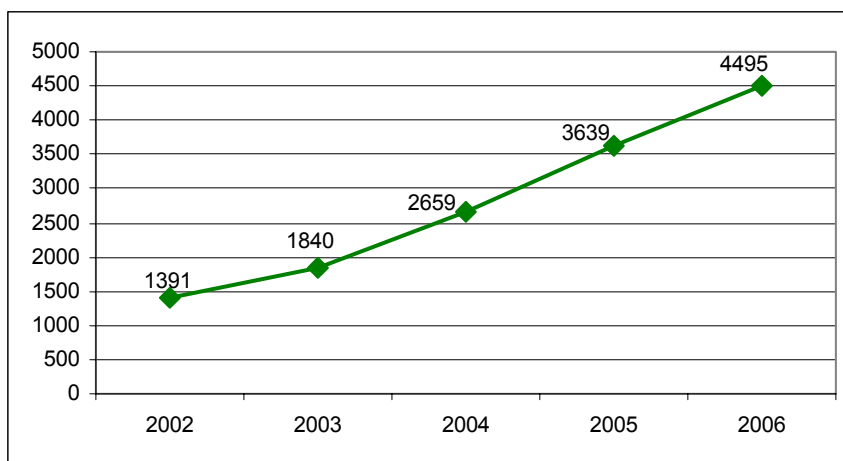

Fig. 2. 1 Volumul pieței serviciilor de telecomunicații și informatică, mil. lei
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În perioada de raport, structura pieței, după valoarea cifrei de afaceri, arăta în felul următor: telefonia fixă a deținut cea mai mare cotă - de 47,43% - din piață, telefonia mobilă - 41,95 %, serviciile de acces la Internet - 4,36 %, serviciile TV prin cablu și eter - 1,97%, alte servicii - 4,29%. Comparativ cu anul 2005, cota telefoniei fixe pe piața TIC s-a redus cu 4,13%, iar cota telefoniei mobile și cea a serviciilor de acces la Internet s-au majorat cu 4,51 și, respectiv, cu 0,77%.

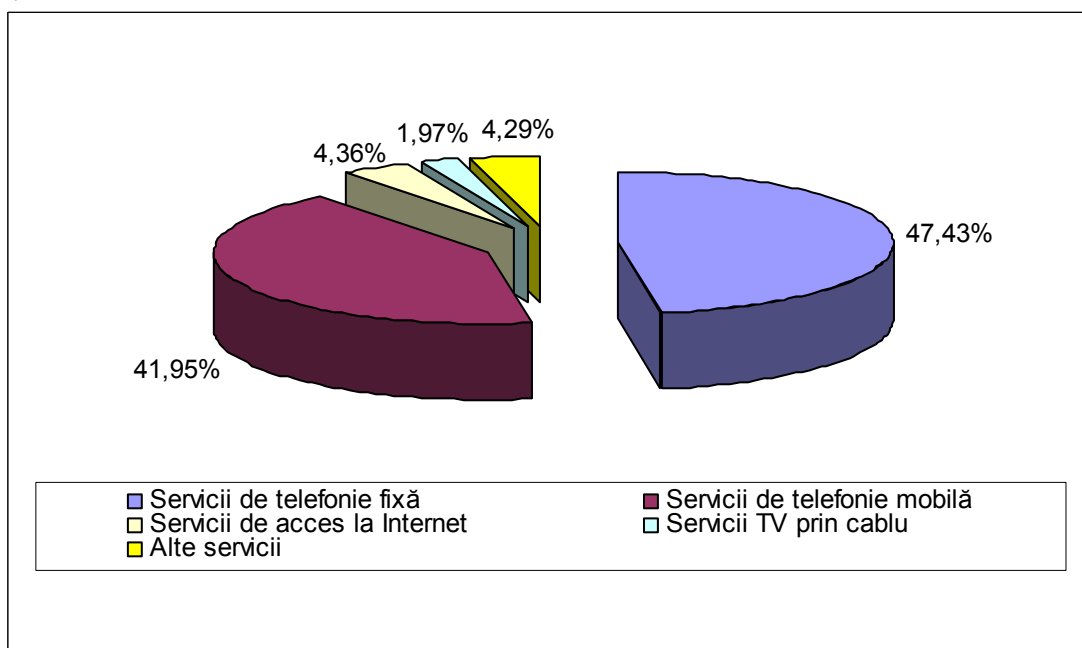

Fig. 2.2 Structura pieței, în funcție de cifra de afaceri

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

2.2 Investiții în sectoarele pieței

Majorarea cifrei de afaceri a fost susținută, în 2006, și de creșterea volumului de investiții în sectoarele pieței, care s-a ridicat la 1mlrd. 505,6 mil. lei. Această valoare a investițiilor a depășit-o pe cea din 2005 cu 284,3 mil. lei sau cu 23,28% . Cel mai mare volum de investiții de 983,3 mil. lei a fost efectuat de SA „MOLDTELECOM” în telefonia fixă, mobilă și serviciile transport date. Investițiile operatorilor alternativi de telefonie fixă locală au crescut de 7,6 ori și au constituit circa 18 mil. lei.

Cele mai importante investiții au fost efectuate în sectorul telefoniei fixe – 724,16 mil. lei sau 48,1% din totalul investițiilor; în telefonia mobilă – 678,7 mil. lei sau 45,08% , în sectorul servicii de acces la Internet și transport date – 82,17 mil. lei sau 5,46%, iar pe segmentul servicii TV și radio prin cablu/eter– 20,6 mil. lei sau 1,36% din totalul investițiilor.

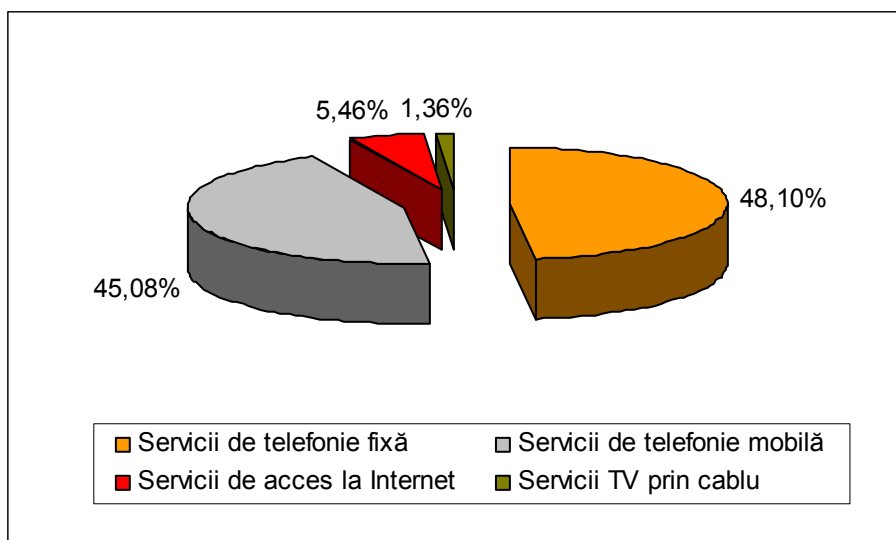

Fig. 2.3 Structura investițiilor în sectoarele pieței în 2006

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Cea mai mare rată de creștere a investițiilor s-a înregistrat în sectorul TV și radio prin cablu/eter. Volumul acestora a crescut în 2006, față de 2005, cu 79,13%. În sectorul serviciilor de telefonie mobilă investițiile s-au majorat cu 51,06%, în sectorul serviciilor de transport date și acces la Internet cu 19,3%, iar în sectorul serviciilor de telefonie fixă - cu 6,38%.

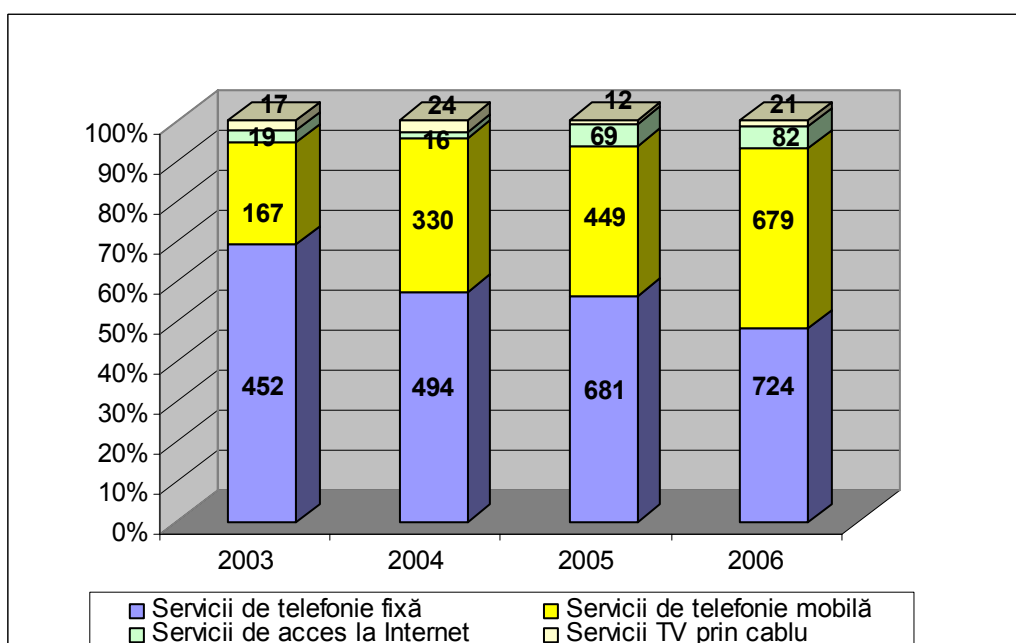

Fig. 2. 4 Evoluția și structura investițiilor în perioada 2003-2006, în mil. lei

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Potrivit estimărilor ANRTI, în 2007 investițiile în sectoarele TIC vor urma o creștere ascendentă și vor depăși nivelul înregistrat în 2006. Specialiștii Agenției consideră că această creștere va fi determinată, în principal, de investițiile ce le vor face cei trei operatori de telefonie mobilă „Orange – Moldova”(„VOXTEL”), „MOLDCELL” și „MOLDTELECOM”, care furnizează, începând cu 1.03.2007, servicii de telefonie mobilă sub marca comercială „Unite”, în dezvoltarea infrastructurii și a noilor tehnologii, precum și ÎM „EVENTIS MOBILE” în desfășurarea rețelei sale de telefonie mobilă GSM 900/1800. Agenția se așteaptă, de asemenea, la majorarea investițiilor efectuate de operatorii serviciilor transport date și acces la Internet, precum și de noii operatori ce furnizează servicii alternative de telefonie fixă locală.

Pentru 2007, ANRTI prognozează o creștere relativ stabilă pe toate segmentele pieței TIC și o majorare considerabilă a cotei telefoniei mobile și cea a serviciilor de acces la INTERNET pe această piață. Agenția consideră că în 2007, pentru prima dată în istoria comunicațiilor din Republica Moldova, cifra de afaceri de pe piața serviciilor de telefonie mobilă o va depăși pe cea din sectorul telefoniei fixe.

2.3 Sectorul telefonie fixă

2.3.1 Descriere generală

În 2006, pe piața serviciilor de telefonie fixă locală au activat 9 titulari de licență autorizați să presteze asemenea servicii. Principalul jucător pe această piață a continuat să fie operatorul istoric SA „MOLDTELECOM”, care este deținător și al unei licențe individuale pentru prestarea serviciilor de telefonie fixă interurbană și internațională.

În această perioadă, SA „MOLDTELECOM” a deținut, după cifra de afaceri, o cotă de piață de 97,45 %. Cealaltă parte a pieței au împărțit-o operatorii alternativi, printre care cei mai mari sunt: ÎS „Calea ferată din Moldova”, societățile „RISCOM”, „ARAX-IMPEX”, „SICRES”, „Telcom Technologies”, „STARNET”, „Telemedia Group” ș.a.

Structura pieței serviciilor de telefonie fixă, în funcție de cifra de afaceri

Tabelul nr. 4

Furnizorul de servicii de telefonie fixă	Perioada	
	2005	2006
SA „Moldtelecom”	99,582%	97,449%
ÎS „Calea Ferată din Moldova	0,051%	0,022%
SRL „Arax-Impex”	0,345%	0,721 %
SA „Riscom”	0,018%	0,044%
SRL „Sicres”	0,004%	0,074%
SRL „Telcom Technologies”		0,896%
SRL „Starnet”		0,001%
SA „Telemedia Group”		0,793%
Total	100%	100,00%

2.3.2 Venituri

În 2006, suma totală a cifrei de afaceri a operatorilor din sectorul telefonie fixă a sporit, față de cea înregistrată în 2005, cu 13,65% și a constituit 2,132 mlrd. lei. Cifra de afaceri a operatorilor alternativi de telefonie fixă a crescut de 6,9 ori și a ajuns la 54,4 mil. lei, iar cota lor de piață s-a extins de la 0,42% la 2,55%. Totodată, vânzările operatorului istoric SA „MOLDTELECOM” s-au majorat cu 11,2% și au atins cifra de 2 mlrd. 77,9 mil. lei, iar cota de piață al acestuia, după cifra de afaceri, s-a diminuat de la 99,58%, în 2005, la 97,45%, în 2006.

Specialiștii ANRTI consideră că indicatorii înregistrați de operatorii alternativi de telefonie fixă locală sunt un rezultat firesc al politicilor flexibile promovate de ei la capitolul aplicarea tehnologiilor moderne și diversificarea serviciilor furnizate abonaților săi.

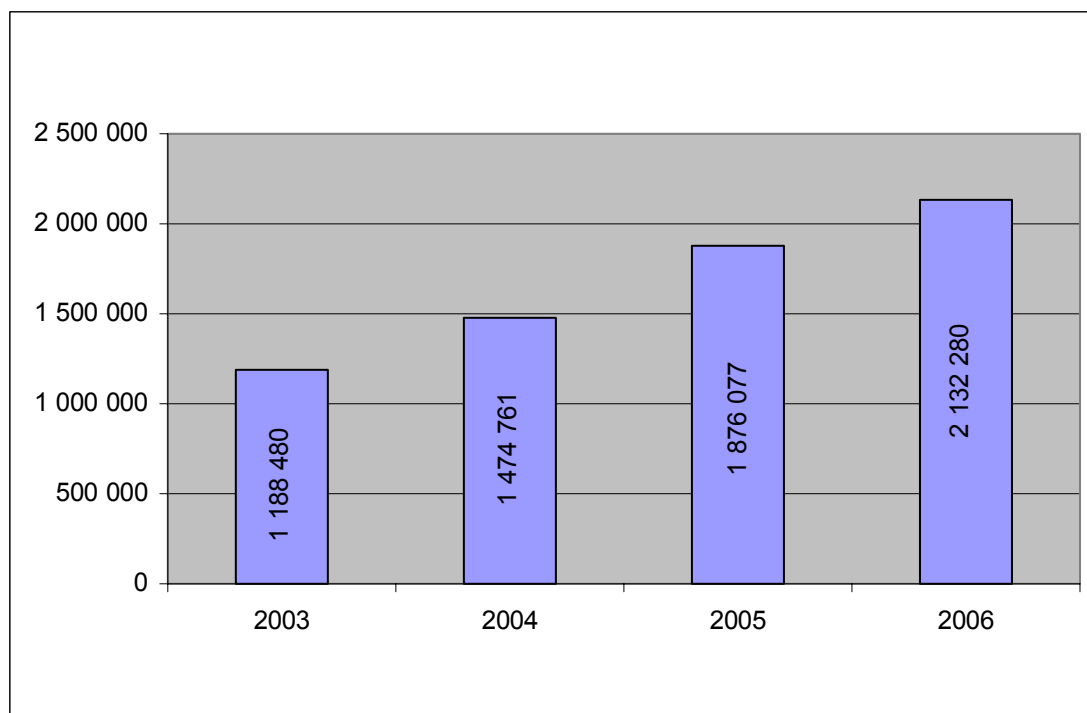

Fig. 2.5 Evoluția pieței, în funcție de cifra de afaceri, în mii lei

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Cea mai mare cotă în structura cifrei de afaceri – 44,2% - a revenit veniturilor obținute din convorbirile internaționale. Pe locul doi cu 17,1% s-au plasat veniturile provenite din convorbirile cu rețelele GSM, iar pe locul trei cu 8,9% - veniturile obținute din serviciile de interconectare și acces.

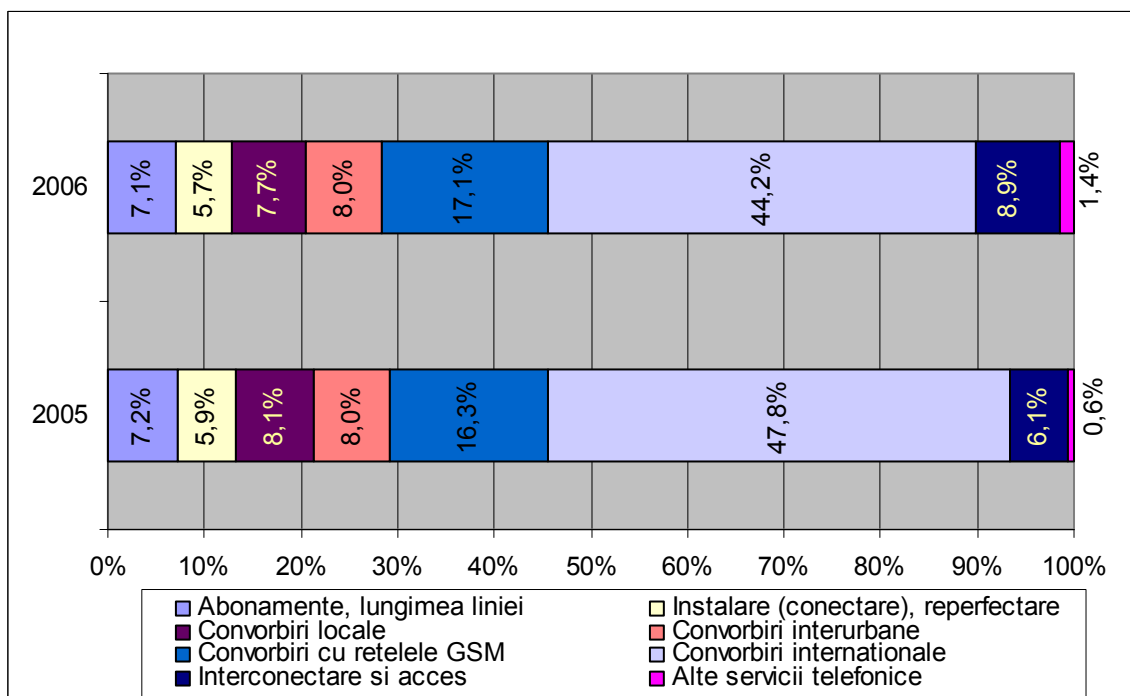

Fig. 2.6 Structura și evoluția venitului, în funcție de servicii

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Veniturile obținute de SA „MOLDTELECOM” din comercializarea celor trei tipuri de abonamente – „Standard”, „Econom” și „Înlesniri” – au crescut de la 133,674 mil. lei, în 2005, la 148,845 mil., în 2006. Această evoluție a fost cauzată, în temei, de conectarea la rețea a noilor

abonați. În consecință, ponderea veniturilor provenite din comercializarea pachetului „Standard” a constituit, la finele anului 2006, 69,27%, cu 4,34 % mai puțin decât în 2005.

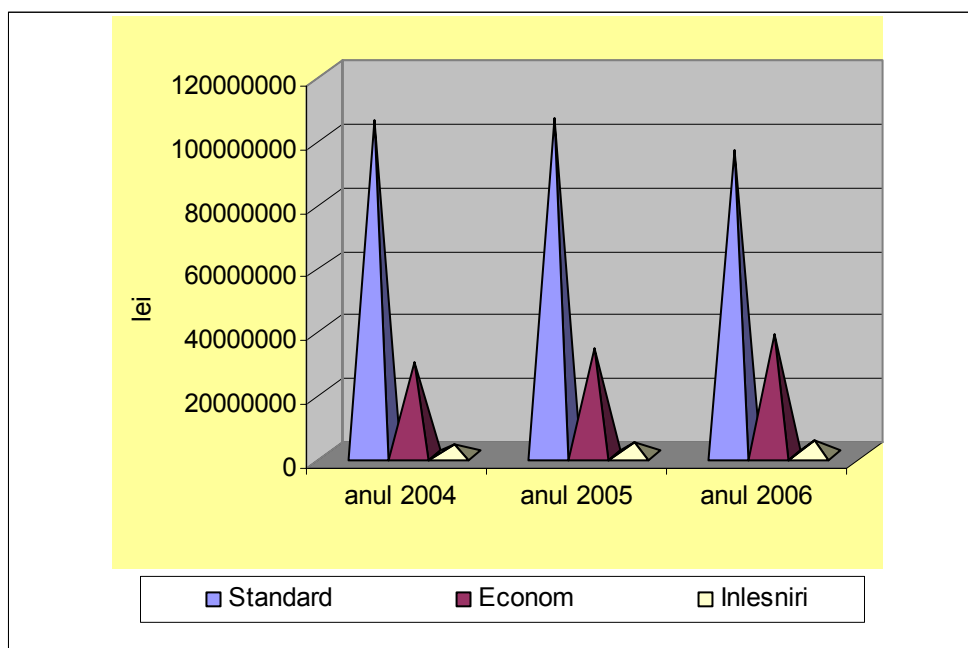

Fig. 2.7 Evoluția veniturilor provenite din comercializarea abonamentelor

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În 2006, venitul mediu lunar per abonat (ARPU) a crescut, față de 2005, cu 7,3 lei sau cu 4,17 % și a constituit 182,5 lei. Această majorare se datorează creșterii consumului de servicii de telefonie fixă și a numărului de utilizatori finali.

În această perioadă, ARPU al operatorilor alternativi de telefonie fixă locală a sporit de 1,95 ori și a alcătuit 468,8 lei, iar valoarea ARPU al SA „MOLDTELECOM” a constituit 179,6 lei sau cu 2,6% mai mult decât în 2005.

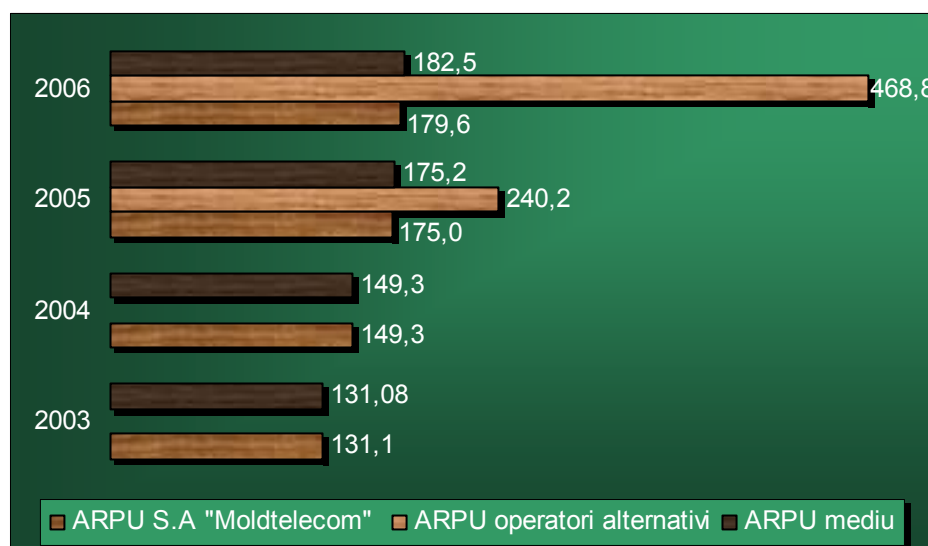

Fig. 2.8 Evoluția venitului mediu lunar per abonat (ARPU)

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

2.3.3 Investiții

Analiza investițiilor efectuate în sectorul telefoniei fixe arată că valoarea medie a acestora, în raport cu numărul de abonați, a constituit 711,31 lei. Aceeași analiză demonstrează

că în dezvoltarea acestui sector au fost investite aproximativ 33,96% din veniturile operatorilor obținute în 2006.

Suma totală a investițiilor efectuate, în această perioadă, de furnizorii serviciilor de telefonie fixă, a crescut, față de 2005, cu 6,38 % (43,51 mil. lei) și a atins cifra de 724,16 mil. lei. Este dificil de a consemna cifra exactă a investițiilor făcute în serviciile de telefonie fixă pe motiv că aceleași echipamente sunt utilizate și pentru furnizarea altor servicii, precum ar fi servicii de acces la Internet, servicii de linii închiriate, etc.

Tendențele dezvoltării sectorului telefonie fixă arată că, deși SA „MOLDTELECOM” a fost și rămâne a fi cel mai mare jucător pe această piață, în 2006 operatorii alternativi și-au consolidat pozițiile și sunt dispuși să concureze cu operatorul istoric. Judecând după volumul investițiilor efectuate în sector, SA „MOLDTELECOM” a deținut, în 2006, o cotă de 97,5%, iar operatorii alternativi - 2,5%. În 2005, operatorului istoric i-a revenit 99,56% din investițiile efectuate în sector, restul revenindu-le operatorilor alternativi care au făcut primii pași pe această piață.

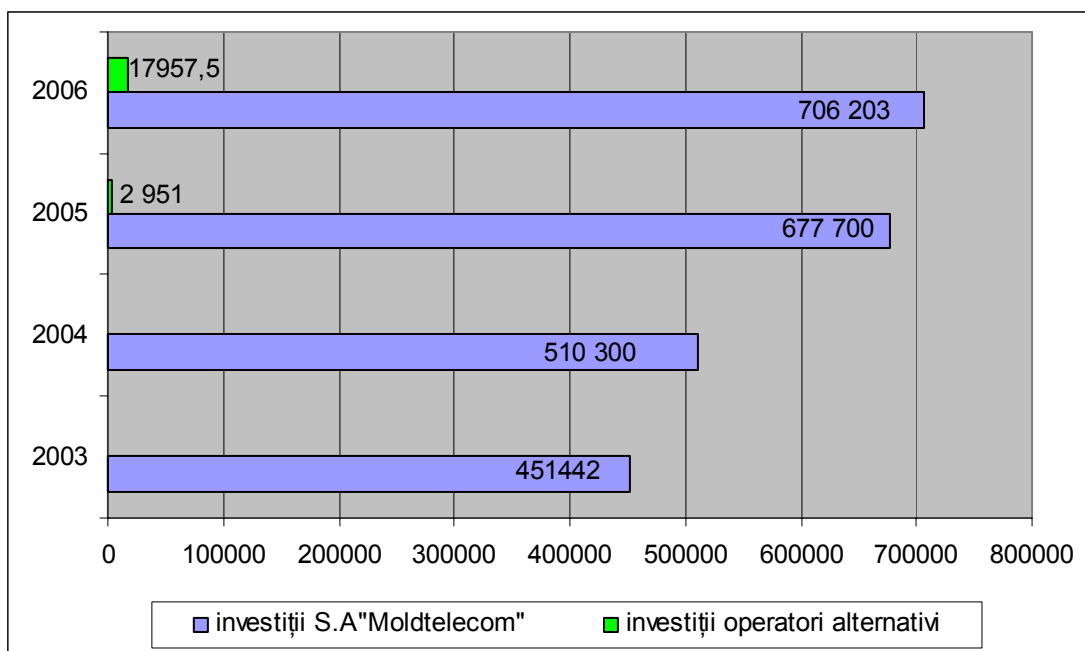

Fig. 2.9 Evoluția investițiilor efectuate de operatorii serviciilor de telefonie fixă
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

2.3.4 Abonați

În perioada de raport, numărul utilizatorilor serviciilor de telefonie fixă a crescut cu 88,67 mii sau cu 9,54% și a depășit cifra de 1 mil. 18 mii. SA „MOLDTELECOM” a conectat la rețeaua sa 80,2 mii de abonați noi, iar operatorii alternativi – 8,4 mii. Această majorare s-a datorat, în mare parte, creșterii substanțiale a numărului de abonați conectați la rețeaua de telefonie fixă prin acces radio la bucla locală (WLL) în baza tehnologiei CDMA 2000 (450 MHz) de către SA „MOLDTELECOM”. Numărul acestor abonați s-a majorat mai bine de două ori: de la 21,6 mii, în 2005, la 56,120 mii, în 2006.

SA „MOLDTELECOM” a continuat să dețină poziția de lider pe acest segment de piață cu 98,636% din totalul numărului de abonați. Restul pieței de 1,36% au împărțit-o între ei operatorii alternativi de telefonie fixă locală.

Structura pieței serviciilor de telefonie fixă, în funcție de numărul de abonați

Tabelul nr. 5

Furnizorul de servicii de	Perioada
---------------------------	----------

telefonie fixă	2005	2006
SA „Moldtelecom”	99,414%	98,636%
ÎS „Calea Ferată din Moldova	0,570%	0,434%
SRL „Arax-Impex”	0,005%	0,277%
SA „Riscom”	0,009%	0,241%
SRL „Sicres”	0,002%	0,301%
SRL „Telcom Technologies”		0,017%
SRL „Starnet”		0,015%
SA „Telemedia Group”		0,081%
Total	100%	100%

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Urmare a creșterii numărului de abonați, rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă, raportată la o sută de locuitori, s-a majorat de la 27,4%, în 2005, la 29,7%, în 2006. Astfel, mărimea ratei de penetrare a serviciilor de telefonie fixă de 25% stabilită în Programul de telefonizare a țării pentru anii 2005-2010, aprobat prin Hotărârea Guvernului din 10.11.2004, a fost depășită cu 4,7 puncte procentuale.

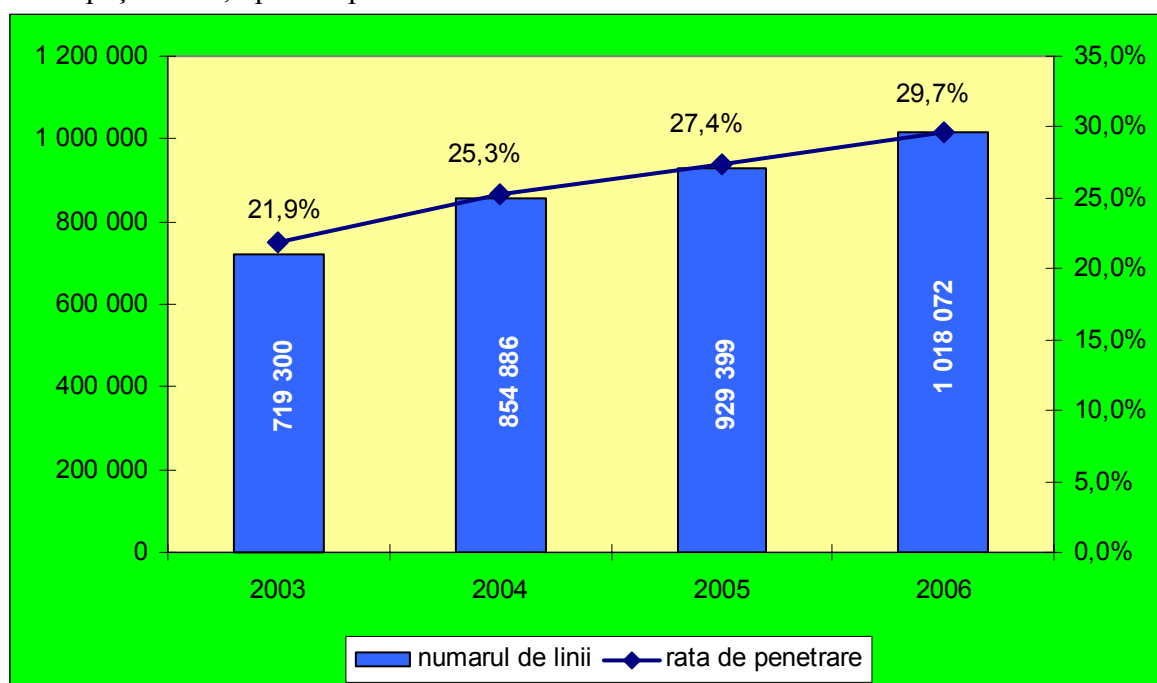

Fig. 2.10 Evoluția numărului de abonați și a ratei de penetrare a telefoniei fixe

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În perioada de raport, structura abonaților operatorului istoric SA „MOLDTELECOM”, în funcție de pachetul de servicii de telefonie fixă utilizat, nu a suferit schimbări esențiale. Pe primul loc cu 59% se situează abonații pachetului „Econom”, pe locul doi – cu 33,31% - abonații pachetului „Standard” și pe ultimul loc cu 7,69% - abonații pachetului „Înlesniri”.

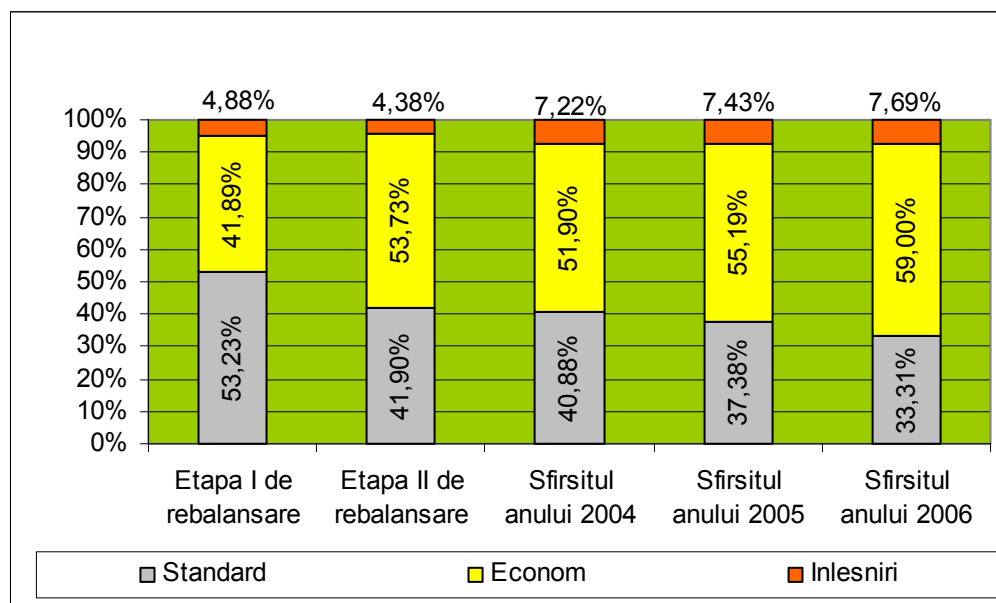

Fig. 2.11 Evoluția numărului de abonați, în funcție de pachetul de servicii
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

2.3.5 Trafic

În 2006, traficul total în rețelele de telefonie fixă a crescut, față de 2005, cu 9,44% și a ajuns la 4,994 mld. minute. Această creștere a fost cauzată, în mare parte, de majorarea volumului de trafic local, care a sporit cu 8,34%¹.

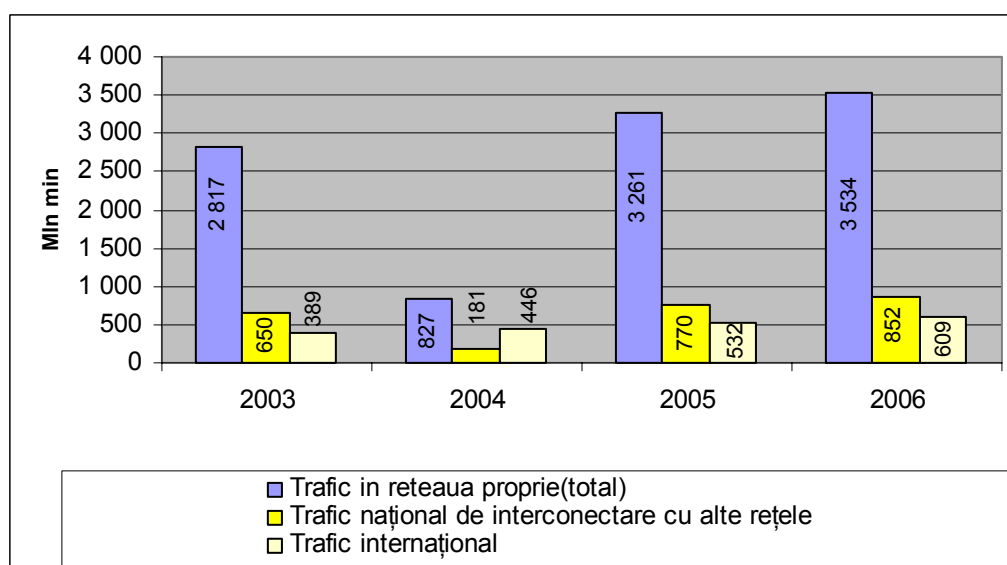

Fig. 2.12 Evoluția traficului în sectorul telefoniei fixe, mil. minute
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În această perioadă, structura traficului în sectorul telefonie fixă a rămas practic la nivelul anului 2005. Această structură a continuat să fie predominată de traficul convorbirilor telefonice în cadrul propriilor rețele ale operatorilor de telefonie fixă. Ponderea acestui trafic, în raport cu traficul total, a alcătuit 70,75%, față de 71,47%, la finele anului 2005.

¹ Traficul total include traficul total în rețeaua proprie, traficul național de interconectare și traficul internațional

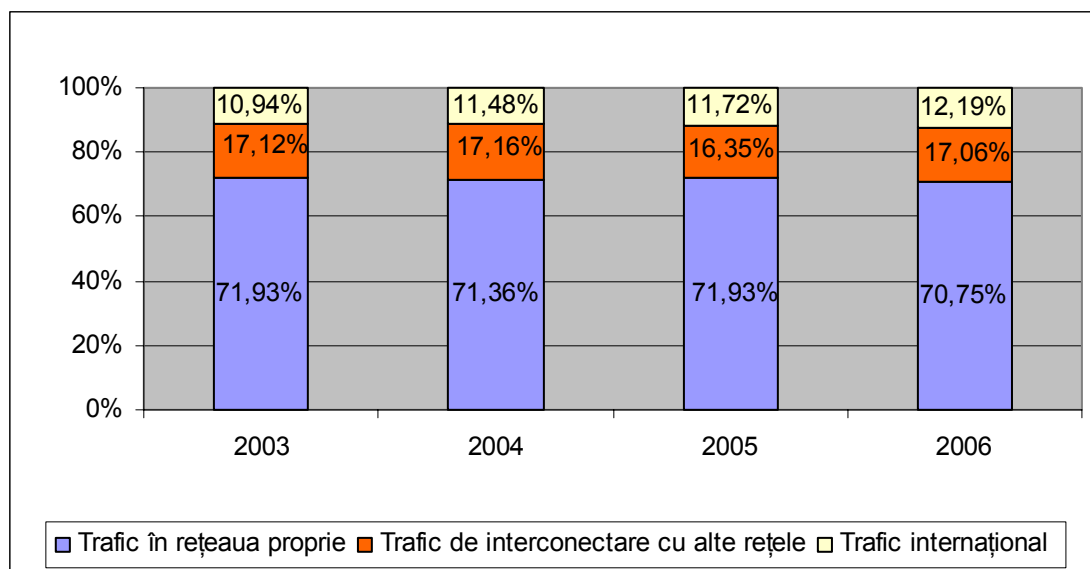

Fig. 2.13 Structura traficului în sectorul telefoniei fixe

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Traficul național de interconectare a înregistrat o creștere ușoară. Acest trend se datorează, în bună parte, majorării volumului de trafic realizat de furnizorii de servicii de acces la Internet. În 2006, valoarea acestui tip de trafic a sporit, față de 2005, cu 3,85 la sută, fapt ce demonstrează că numărul consumatorilor serviciilor de acces la Internet prin dial-up continuă să crească. Totodată, constatăm că tot mai mulți consumatori solicită și primesc acest serviciu în cadrul rețelei de telefonie fixă la care sunt abonați. Astfel, serviciul de acces prin dial-up la Internet - ul propriu al furnizorului de acces a crescut, în 2006, cu 36,83 la sută.

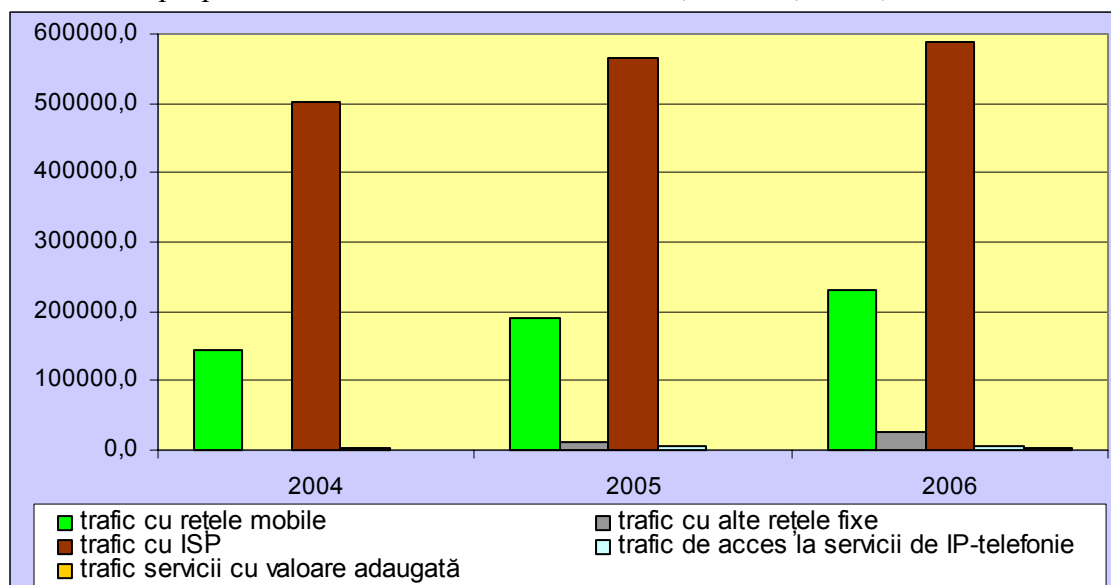

Fig. 2.14 Evoluția și structura traficului de interconectare, mii minute

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Pentru anul 2007 ANRTI prognozează un ritm mai lent de creștere a sectorului de telefonie fixă, comparativ cu ultimii trei ani, și o diminuare ușoară a cotei acestui sector în structura pieței de comunicații. Această diminuare este cauzată de dezvoltarea mai dinamică a sectoarelor de telefonie mobilă și de acces la Internet. Specialiștii Agenției explică ritmurile mai lente de dezvoltare a telefoniei fixe prin faptul că această piață se apropie de etapa de saturație. În opinia ANRTI, saturația pieței va începe din momentul, când numărul abonaților telefoniei fixe va ajunge la 1,3 -1,4 mil.

2.3.6 Servicii de telefonie internațională prin protocolul IP

În 2006, au furnizat servicii de apeluri telefonice internaționale prin protocolul IP (Voice over IP) 24 de titulari de licențe. Dintre aceștia 15 – au prestat asemenea servicii prin intermediul cartelelor pre-plătite, iar 9 - prin centre de convorbiri telefonice.

Companiile care prestează servicii prin cartele pre-plătite

Tabelul nr. 6

Nr.	Denumirea operatorului
1	Arax Impex
2	Cartel Sistem
3	Globtelcom
4	Isabel
5	Meganet
6	Moldtelecom
7	Piacom
8	Sicres Plus
9	Telcom Technologies
10	Telemedia Group
11	Transneogrup
12	Superonline
13	Moldcell
14	Voxtel
15	Voix Group

Companiile care prestează servicii prin intermediul punctelor de convorbiri

Tabelul nr. 7

Nr.	Denumirea operatorului
1	Vistel-Com
2	Arond-Com
3	Ștefănel
4	I.Q-Impex
5	Giarymoli
6	Marcelo-Grup
7	Prucaz-Com
8	Vocalux Service
9	Transneogrup

În perioada de raport, volumul total al traficului internațional de voce înregistrat de furnizorii de servicii prin rețeaua publică fixă și rețelele GSM a crescut, față de 2005, cu 35% și a atins cifra de 150 mil. minute. Traficul internațional de voce prin protocolul IP s-a majorat cu 116,2% și a ajuns la 41,3 mil. minute. Cea mai lentă creștere - de 17,4 % - a înregistrat traficul internațional de voce tradițional: de la 92,6 mil. minute, în 2005, la 108,8 mil. minute, în 2006.

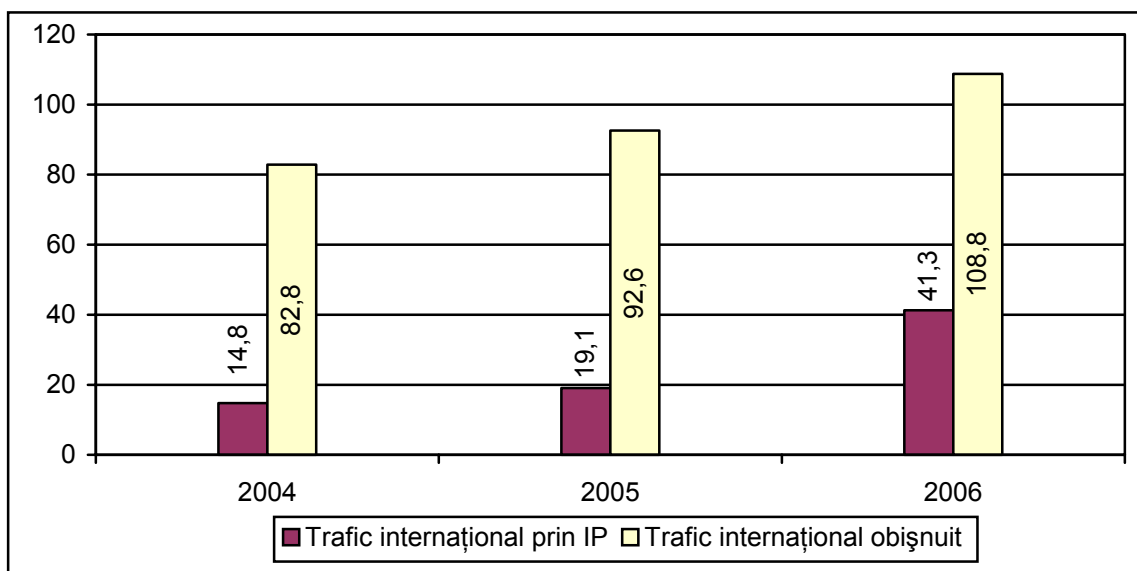

Fig. 2.15 Evoluția traficului internațional de voce prin IP, mil. minute

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În 2006, cota traficului internațional de voce prin IP raportată la volumul total al traficului internațional a sporit, față de 2005, cu 10,12 puncte procentuale și a ajuns la 27,2%. Traficul internațional de voce prin IP generat de operatorii alternativi a crescut cu 147,5% și a depășit cifra de 22,37 mil. minute. Astfel, cota de piață deținută de cei 23 furnizori alternativi de apeluri internaționale prin IP, calculată în funcție de numărul de minute înregistrate, a atins, la finele anului 2006, 54,2%, iar cota de 45,8% i-a revenit operatorului istoric SA „MOLDTELECOM”.

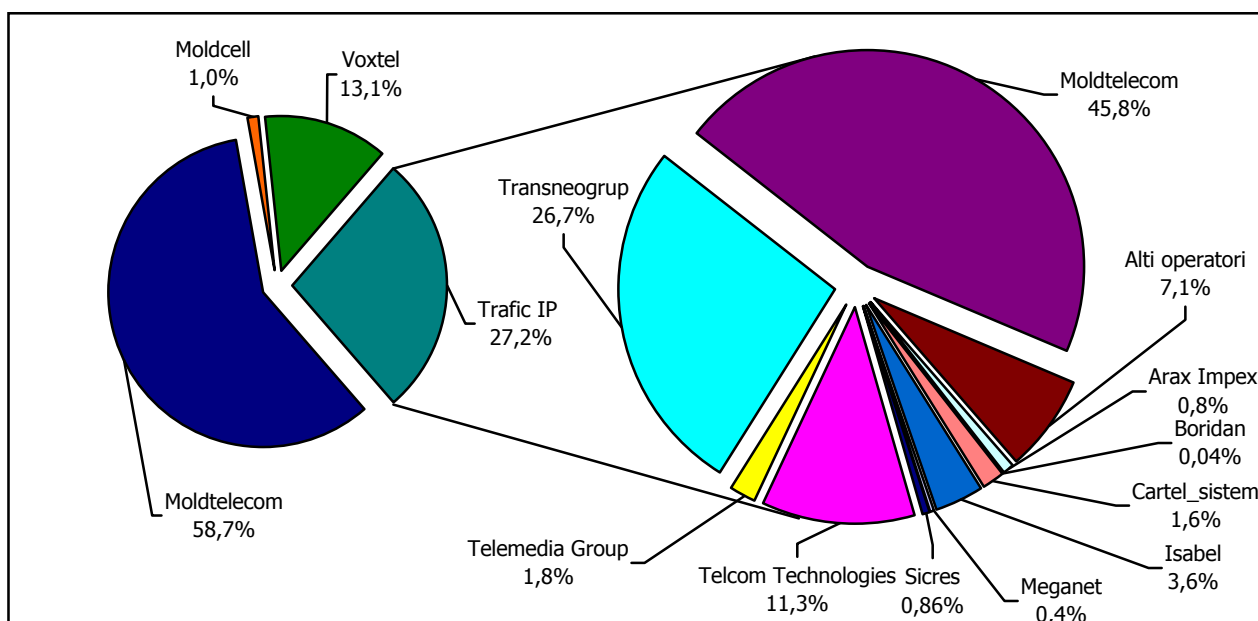

Fig. 2.16 Structura traficului internațional de voce prin IP

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Specialiștii ANRTI explică creșterea rapidă a traficului internațional de voce în baza protocolului IP prin promovarea unor servicii mai atractive și mai accesibile, din punct de vedere al prețului, pentru utilizatorii finali. Tarifele la aceste servicii, în funcție de țara de destinație și tipul rețelei spre care se face apelul telefonic, sunt, în mediu, pentru rețelele mobile, cu 30 la sută, iar pentru rețelele fixe – de două ori mai mici decât tarifele existente la telefonie internațională tradițională. Spre exemplu, un minut de apel telefonic efectuat prin IP – telefonie

spre rețele fixe din Italia sau Germania costă 0,17 – 0,19 dolari SUA, iar - prin telefonie tradițională – 0,46 dolari SUA.

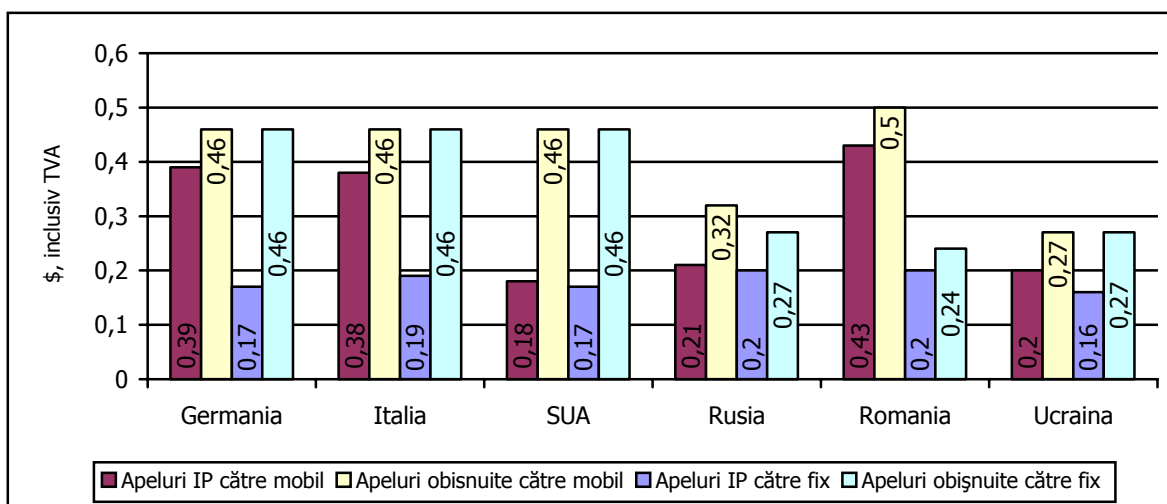

Fig. 2.17 Tarife pentru apelurile IP în funcție de destinație și de rețele, dolari SUA
Sursa: ANRTI

Tendențele ce s-au prefigurat pe segmentul de piață analizat demonstrează că, în 2006, a continuat migrația traficului internațional de voce tradițional către traficul internațional de voce prin IP, fenomen determinat, în mare măsură, de prețurile mai mici decât cele la apelurile telefonice tradiționale.

Potrivit prognozelor ANRTI, în 2007, piața serviciilor de telefonie internațională prin IP va crește în ritmuri mai mari decât cea a serviciilor tradiționale oferite prin rețelele de telefonie fixă și mobilă. Specialiștii Agenției estimează o creștere anuală a primului segment de piață de 30% și o cotă de 35 la sută din valoarea totală a pieței serviciilor de telefonie internațională. În opinia ANRTI, această tendință este cauzată și de faptul că operatorii alternativi de convorbiri internaționale prin IP nu doresc să utilizeze infrastructura „MOLDTELECOM”- ului pentru a evita achitarea plății pentru deficitul de acces (0,39 lei per minut), plată care se regăsește în tarifele finale la serviciile oferite utilizatorilor și care nu le permit primilor să facă față concurenței cu operatorul istoric.

2.4 Sectorul telefonie mobilă

2.4.1 Descriere generală

Către finele anului 2006, în Republica Moldova erau autorizați să presteze servicii de telefonie mobilă patru operatori: SA „VOXTEL”, SA „MOLDCELL”, SA „MOLDTELECOM”, care a obținut la 29 iunie 2006 licența individuală pentru furnizarea serviciilor de telefonie mobilă, standardul CDMA 2000, în banda de frecvențe 450 MHz, și SRL „Eventis Mobile”, care a câștigat la 26 decembrie 2006 concursul pentru cea de-a treia licență de telefonie mobilă celulară GSM.

În perioada de raport, pe piața serviciilor de telefonie mobilă au continuat să activeze doi operatori: SA „VOXTEL” și SA „MOLDCELL”. „VOXTEL” a lansat prima rețea GSM în Republica Moldova în octombrie 1998, iar „MOLDCELL” și-a început activitatea pe această piață în aprilie 2000.

2.4.2 Venituri

În 2006, cifra de afaceri a celor doi operatori de telefonie mobilă a crescut, față de 2005, cu 38,43% sau cu 523,5 mil. lei și a atins cifra de 1 mlrd. 885,7 mil. lei. Majorarea venitului consolidat obținut din serviciile de telefonie mobilă a fost determinat de creșterea cifrei de afaceri a SA „VOXTEL” în proporție de 37,91% (+361,6 mil. lei) și a celei a SA „MOLDCELL” în proporție de 39,63% (+161,9 mil. lei).

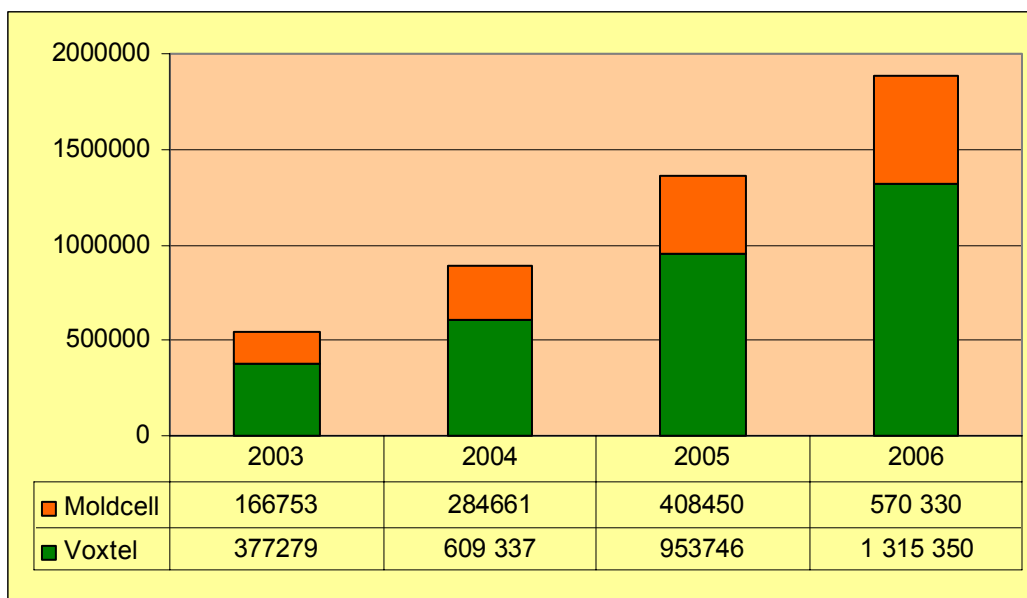

Fig. 2.18 Structura pieței de telefonie mobilă, în funcție de cifra de afaceri, mii lei
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

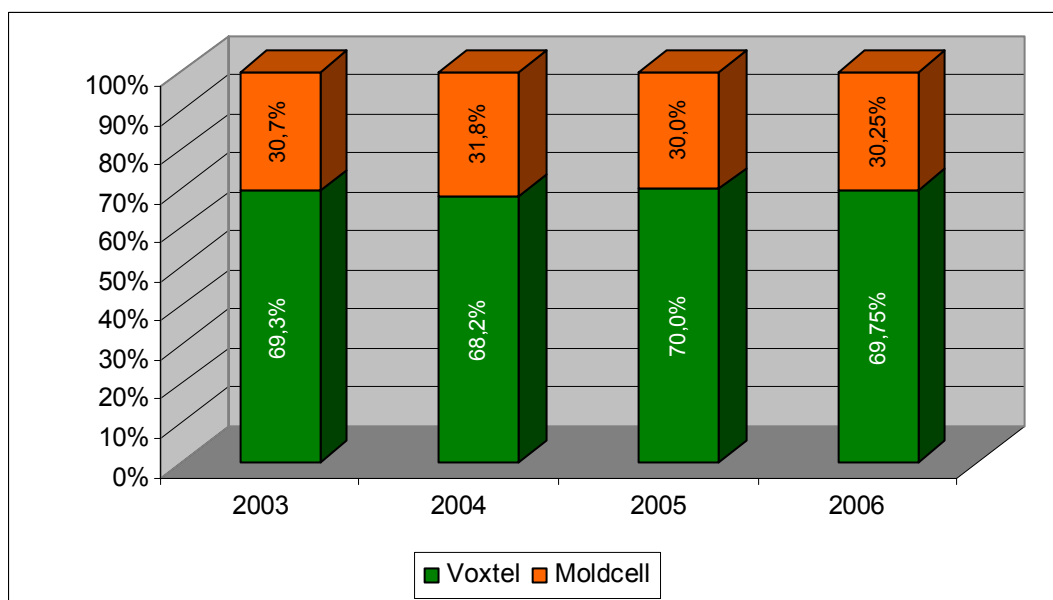

Fig. 2.19 Structura pieței de telefonie mobilă, în funcție de cifra de afaceri
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Venitul mediu lunar per utilizator (ARPU) al operatorilor de telefonie mobilă a constituit, în 2006, 128,4 lei sau 9,8 USD, fiind în creștere, față de anul 2005, cu 7,4 lei sau cu 6,13 la sută. SA „VOXTEL” a obținut un ARPU de 143,0 lei, care este cu 11,34% mai mare decât media calculată, iar SA „MOLDCELL” - de 104,0 lei sau cu 19,0% mai mic decât această medie. Totodată, SA „VOXTEL” a înregistrat o creștere a ARPU, față de 2005, de 0,51%, iar concurentul său - o majorare de 15,94%.

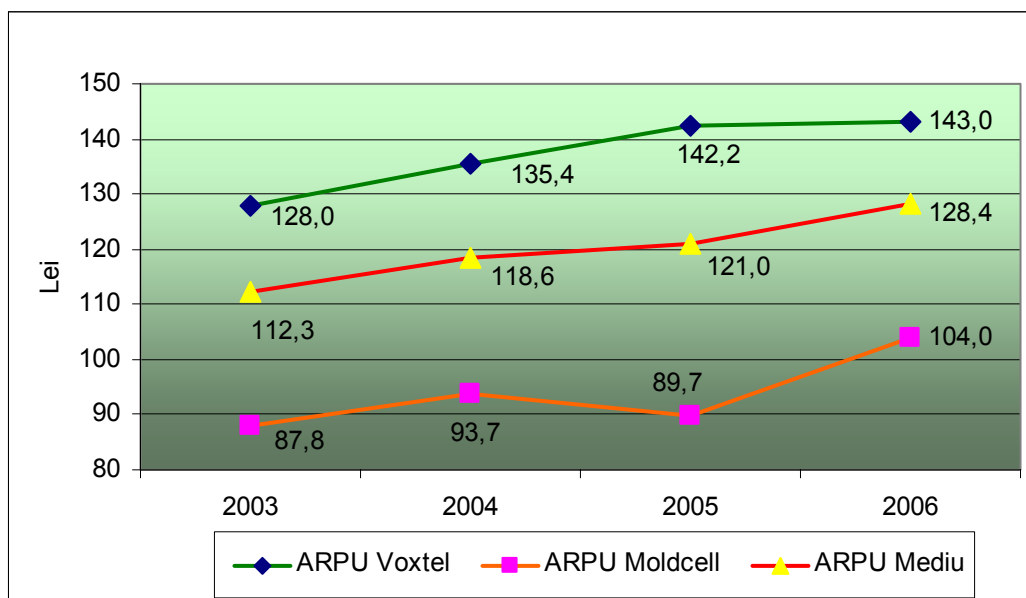

Fig. 2.20 Evoluția venitului mediu per utilizator (ARPU)

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Analiza venitului mediu per utilizator în unele țări europene, precum și media acestui indicator în Uniunea Europeană arată că Republica Moldova dispune de un potențial impunător de creștere, care, deocamdată, nu este valorificat. Cifrele din figura ce urmează demonstrează justuțea acestei afirmații.

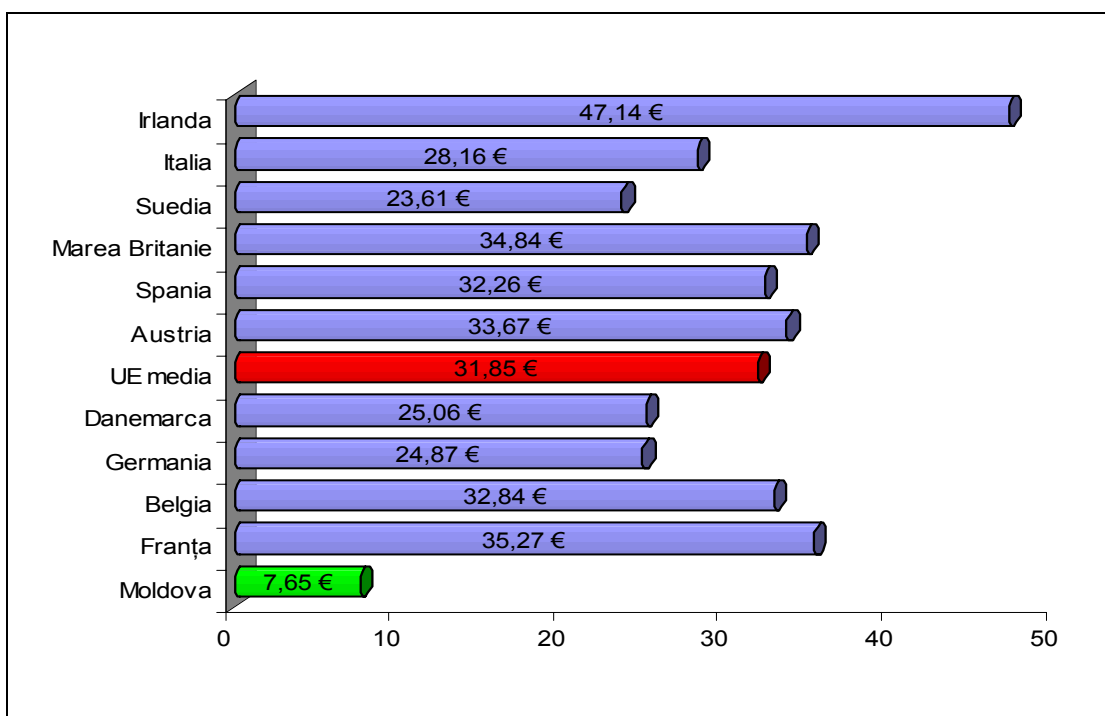

Fig. 2.21 ARPU în unele țări europene, situația din trimestrul III, 2006, euro²

Sursa: Comisia pentru reglementarea telecomunicațiilor, radiocomunicațiilor și poștei a Irlandei

2.4.3 Investiții

În perioada de raport, volumul investițiilor în sectorul telefoniei mobile a alcătuit 678,7 mil. lei, fiind în creștere, față de anul 2005, cu 51,06%. Această majorare se datorează, în bună parte, investițiilor în valoare de 239,9 mil. lei efectuate de SA „MOLDTELECOM” în lansarea

² Rata medie oficială de schimb a monedei europene, în 2006, a fost de 16,4918 lei per 1 €,.

serviciului de telefonie mobilă în standardul CDMA 2000. Cealaltă parte de investiții în sumă de 439,4 mil. lei a fost efectuată de primii doi operatori de servicii GSM.

Din volumul total de investiții, efectuate de operatorii GSM, 269,7 mil. lei au fost alocate pentru echipamente de rețea, dintre care 68,86% au revenit SA „VOXTEL”, iar 31,14% - SA „MOLDCELL”. Din volumul total al investițiilor operatorilor GSM, 60,67% au fost efectuate de SA „VOXTEL”, iar 39,33% - de SA „MOLDCELL”.

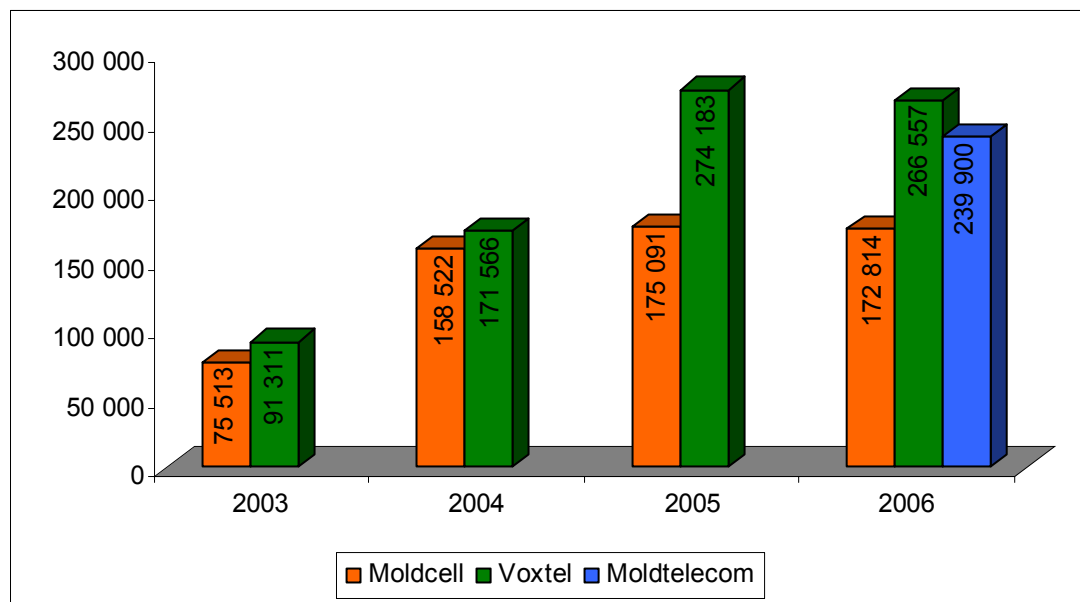

Fig. 2.22 Evoluția investițiilor în sectorul telefoniei mobile, mii lei

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

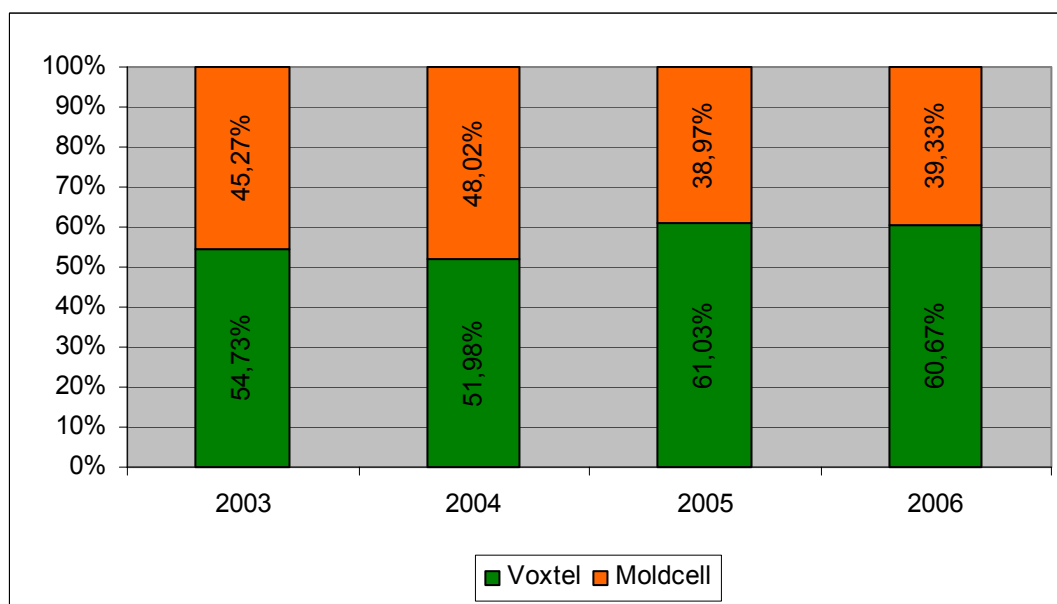

Fig. 2.23 Structura pieței după volumul investițiilor efectuate de operatorii GSM

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Din rapoartele prezentate se observă că cei doi operatori deja al doilea an la rând mențin aceeași rată de investiții în rețelele pe care le operează, fapt care certifică începutul perioadei de saturație a pieței, pe care o controlează acești operatori, la nivelul investițiilor.

Totodată, potrivit prognozelor ANRTI, în 2007, investițiile în dezvoltarea rețelelor de telefonie mobilă ar putea să crească în ritmuri mai mari decât în 2006. Specialiștii Agenției consideră că dacă în 2006, când pe piața telefoniei mobile au activat numai doi operatori, care au investit 439,4 mil. lei, atunci, în 2007, când pe piață vor opera încă doi operatori noi, volumul acestora ar putea depăși cota de 800 mil. lei.

2.4.4 Acoperire

O bună parte a investițiilor efectuate în 2006 de cei doi operatori a fost direcționată în extinderea ariei de acoperire a rețelelor și îmbunătățirea semnalului pe suprafețele deja acoperite.

Datorită acestui fapt, în perioada de referință, SA „VOXTEL” a reușit să sporească gradul de acoperire teritorială, față de anul 2005, cu 0,13 puncte procentuale și cel de acoperire al populației cu 0,09 puncte procentuale. SA „MOLDCELL” a majorat gradul de acoperire geografică cu 5,58 puncte procentuale și cel de acoperire al populației cu 2,72 puncte procentuale.

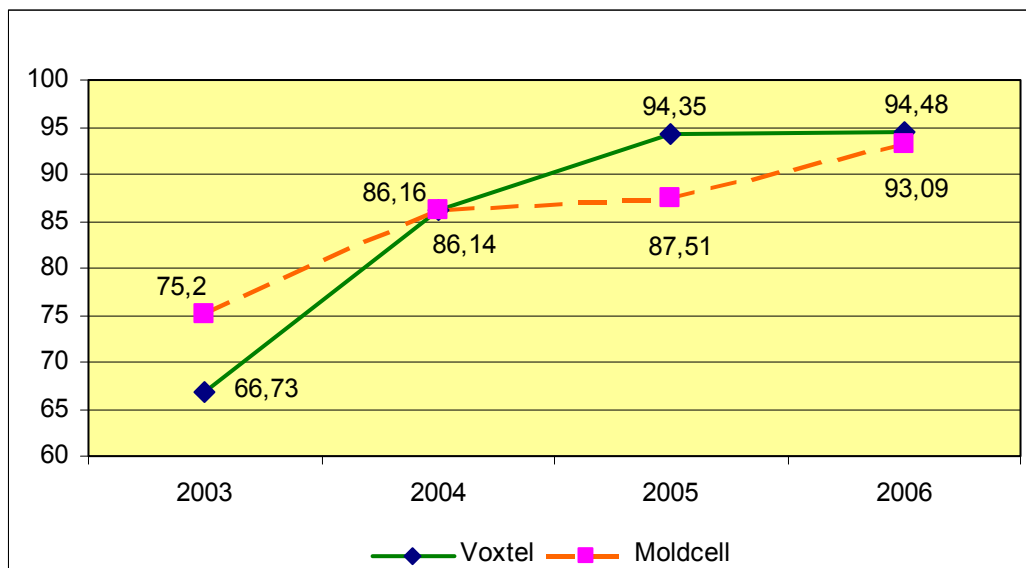

Fig. 2.24 Evoluția gradului de acoperire a teritoriului, în %

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

La finele anului 2006, rețeaua SA „VOXTEL” avea o acoperire de 94,48% din teritoriul Republicii Moldova, ceea ce corespunde cu 96,96% din populația țării, iar SA „MOLDCELL” - o acoperire de 93,09% din teritoriu și, respectiv, - 91,54% din populație.

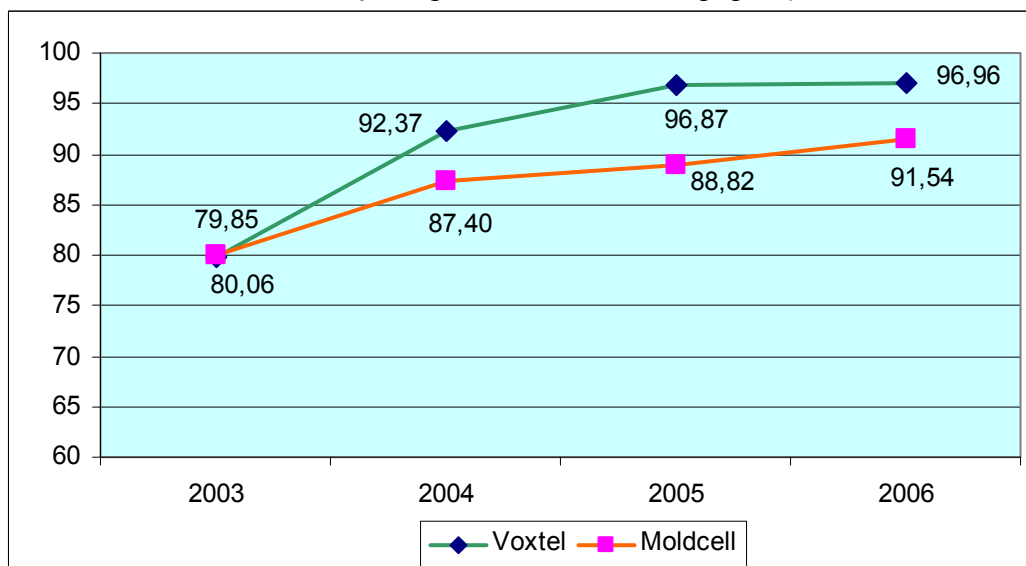

Fig. 2.25 Evoluția gradului de acoperire a populației, în %

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Rata de cădere a apelurilor efectuate în rețelele celor doi operatori s-a încadrat în limitele 0,88-0,90% apeluri întrerupte, fiind acceptabilă în raport cu nivelul maxim admis de 2%. Rata de blocare a apelurilor a fost menținută de operatori la nivelul de 0,08-0,52%.

2.4.5 Utilizatori

Analizând evoluția trimestrială a numărului de utilizatori noi conectați la rețea de cei doi operatori de telefonie mobilă, constatăm continuarea fenomenului sezonier: la finele anului, numărul de utilizatori crește în ritmuri mai mari decât cele înregistrate la sfârșitul primului semestru, în mare parte, datorită efectului sezonier care influențează evoluția vânzărilor acestor servicii în cursul semestrului doi al anului.

Astfel, în perioada de raport, numărul de utilizatori ai serviciilor de telefonie mobilă a crescut, față de anul 2005, cu 24,6% (+268,4 mii): de la 1mil. 089,7 mii la 1mil. 358,1 mii.

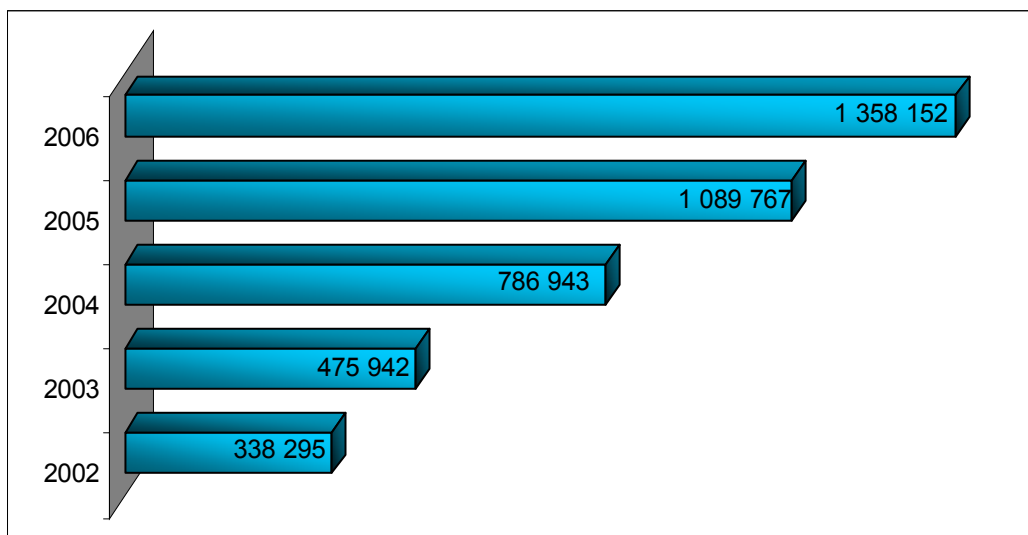

Fig. 2.26 Evoluția numărului de utilizatori ai telefoniei mobile

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Pe parcursul anului 2006, SA „VOXTEL” a conectat la rețeaua sa un număr de 215,0 mii de utilizatori noi, iar SA „MOLDCELL” - 53,3 mii.

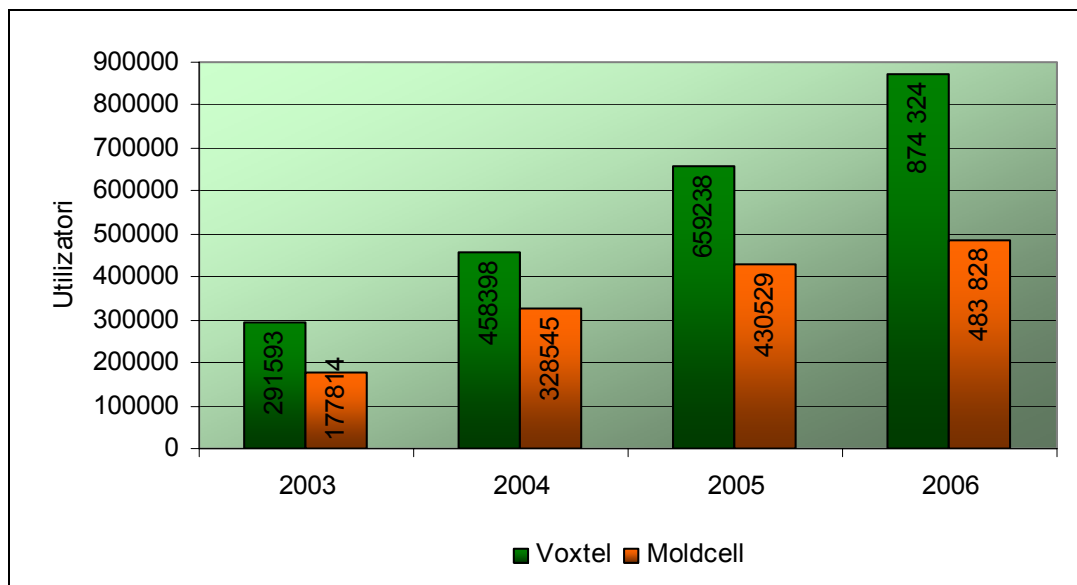

Fig. 2.27 Evoluția numărului de utilizatori ai telefoniei mobile per operator

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Ca și în cazul cifrei de afaceri, structura pieței de telefonie mobilă după numărul de utilizatori se caracterizează prin întărirea poziției SA „VOXTEL”. Astfel, acest operator, în perioada de raport, a înregistrat, față de anul 2005, o creștere de 3,88% a numărului de utilizatori.

În consecință, piața serviciilor de telefonie mobilă a fost divizată către finele anului 2006 în următoarele proporții: 64,38% aparține SA „VOXTEL” și 35,62% - SA „MOLDCELL”. De menționat că deja al doilea an consecutiv SA „MOLDCELL” cedează pozițiile sale în ceea ce privește numărul de utilizatori în fața concurentului său.

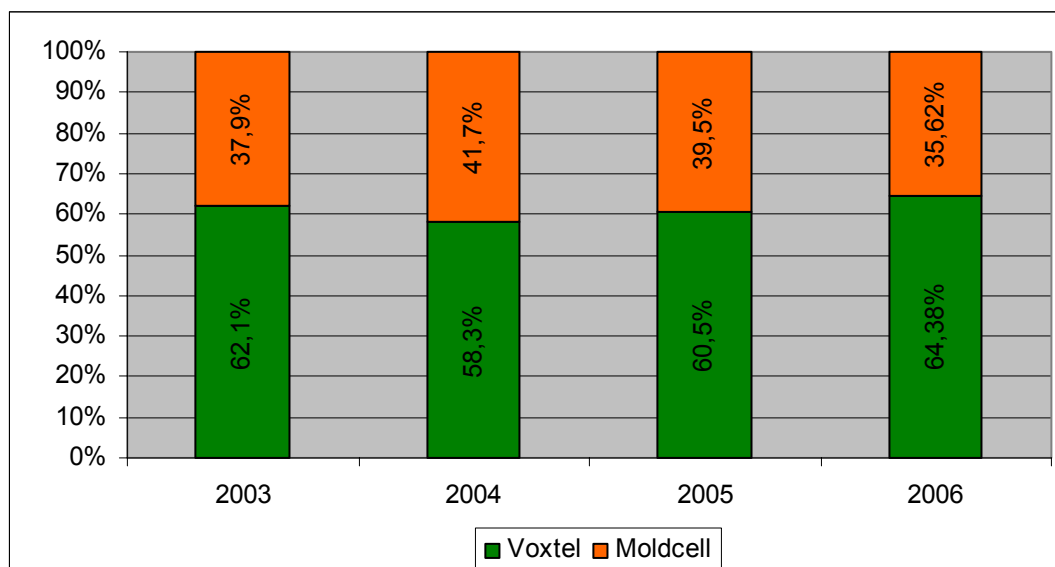

Fig. 2.28 Structura pieței serviciilor de telefonie mobilă după numărul de utilizatori
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Cât privește rata penetrării serviciilor de telefonie mobilă, raportată la o sută de locuitori ai țării, aceasta a crescut cu 7,38 puncte procentuale: de la 32,18%, în 2005, până la 39,56%, în 2006.

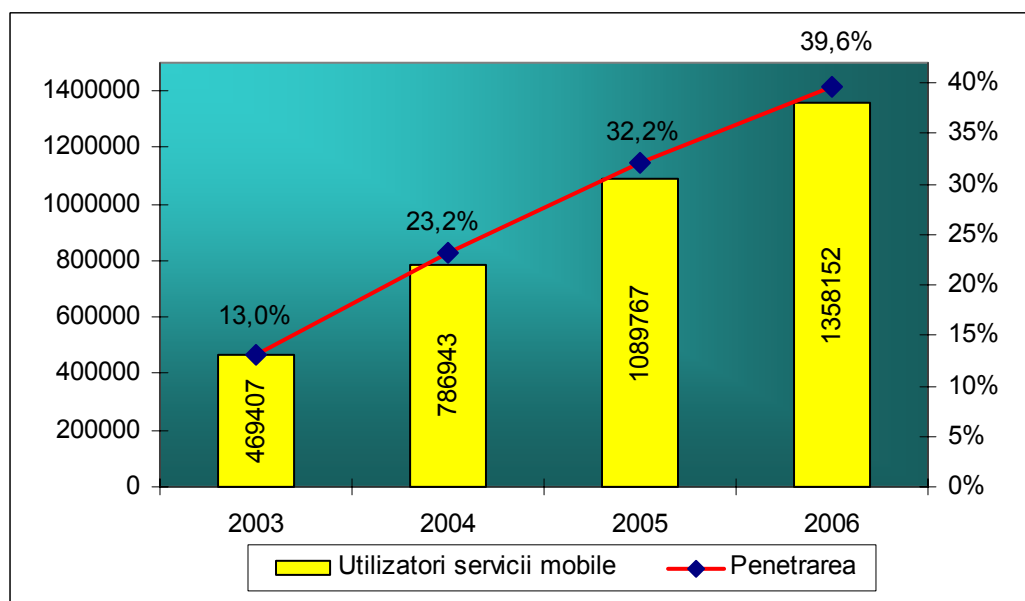

Fig. 2.29 Evoluția numărului de utilizatori și a ratelor de penetrare
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Din datele raportate de cei doi operatori de telefonie mobilă celulară, putem constata că, în 2006, utilizarea serviciilor post-paid a continuat să înregistreze un trend ascendent. Creșterea ponderii numărului de utilizatori post-paid a fost cu 1,9% mai mare, decât în anul 2005, și a atins cifra de 226,8 mii utilizatori.

Pentru comparație, în figura de mai jos prezentăm ratele de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă în unele țări din Europa.

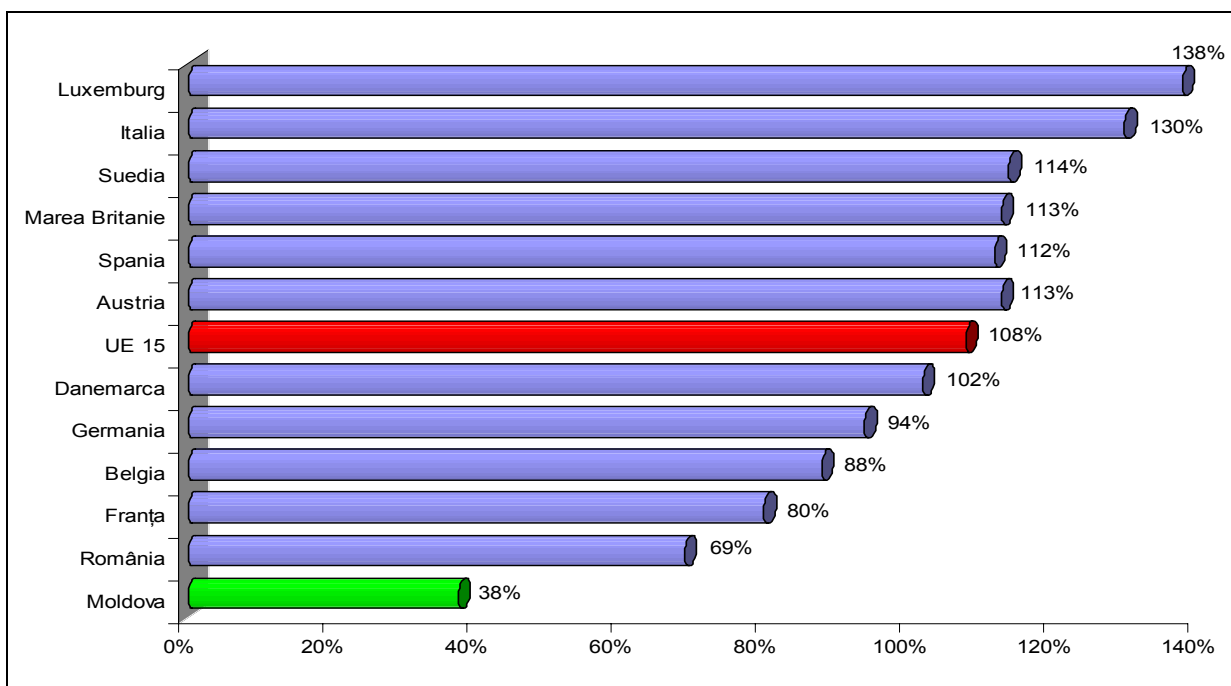

Fig. 2.30 Ratele de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă în unele țări europene, în septembrie 2006

Sursa: Comisia pentru reglementarea telecomunicațiilor, radiocomunicațiilor și poștei a Irlandei

În perioada de raport, structura utilizatorilor de telefonie mobilă a continuat să fie predominantă de utilizatorii cu cartele pre-plătite TEMPO („VOXTEL”) și ALOCARD („MOLDCELL”). Astfel, în 2006, 83,3 la sută din numărul total de utilizatori l-au constituit persoanele care au ales cartelele pre-plătite (abonați fără contract scris), iar 16,7% - cele care au avut contracte încheiate cu furnizorii de servicii de telefonie mobilă.

De menționat că, deși majoritatea utilizatorilor preferă pachete de servicii fără contract, totuși numărul celor care solicită abonamente prin contract scris crește, ce-i drept, foarte încet. În opinia specialiștilor ANRTI, această creștere ar putea fi mai rapidă, dacă datele personale ale abonaților ar avea o securitate mai sigură și dacă ar fi anulată taxa lunară de doi dolari SUA pentru un contract încheiat de abonat cu operatorul de servicii de telefonie mobilă.

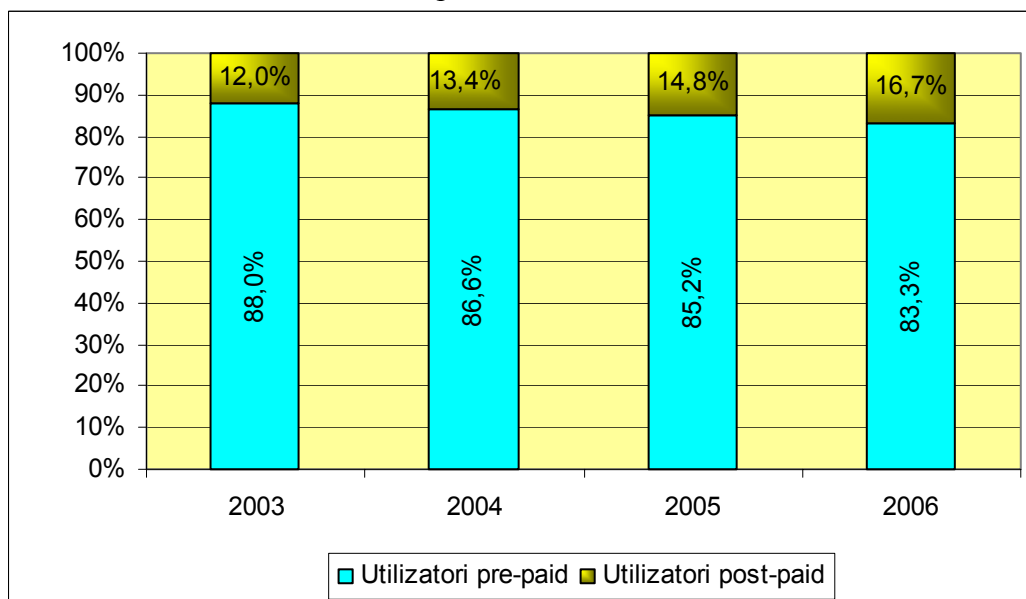

Fig. 2.31 Structura pieței de telefonie mobilă, în funcție de categoriile de utilizatori

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

2.4.6 Trafic

În 2006, traficul total de voce înregistrat în rețelele publice mobile, inclusiv traficul în roaming, a crescut, față de 2005, cu 37,75% și a constituit 1 mlrd. 112,02 mil. minute. Exceptând traficul în roaming, volumul total al traficului de voce a alcătuit 1 mlrd. 101,97 mil. minute, fiind în creștere, față de 2005, cu 37,77%. Din datele statistice raportate de operatori se evidențiază o tendință de majorare a traficului pe toate segmentele acestuia.

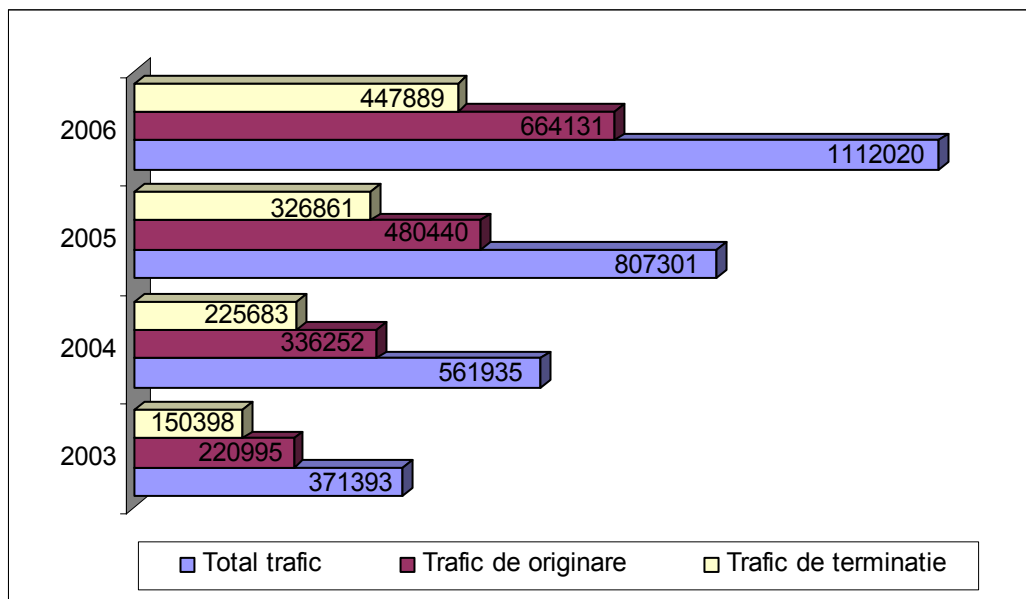

Fig. 2.32 Evoluția și structura traficului în rețelele mobile, mii minute

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Analizând structura traficului realizat în rețelele mobile, putem constata că utilizatorii acestor servicii preferă mai mult să facă apeluri mobil-mobil. Pe segmentul convorbiri în cadrul aceleiași rețele s-a înregistrat o creștere a volumului de trafic originat cu 36,48%. Traficul realizat către alte rețele de telefonie mobilă a sporit cu 45,13%, iar cel originat în rețele mobile spre rețele fixe, respectiv, cu 35,13%.

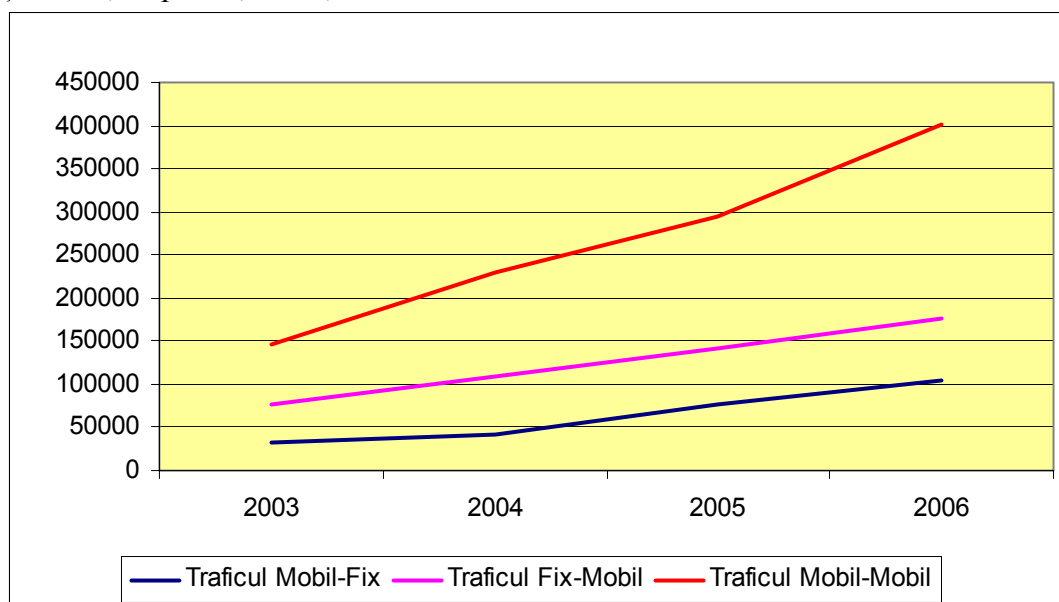

Fig. 2.33 Evoluția traficului din/spre rețelele fixe și mobile, mii minute

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În 2006, ponderea traficului de terminație internațional în traficul total deservit de operatorii de telefonie mobilă a constituit 12,57 la sută, înregistrând o creștere de 0,91 puncte procentuale, față de anul 2005. Totodată, ponderea traficului mobil-fix s-a micșorat cu 0,2%, iar cea a traficului fix-mobil - cu 1,7%.

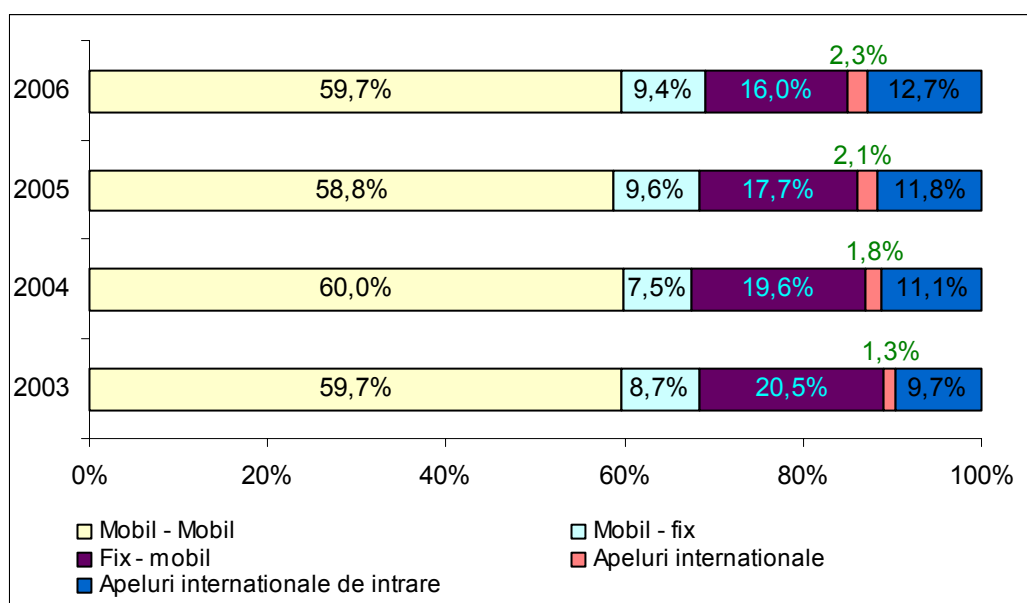

Fig. 2.34 Structura traficului în rețelele mobile GSM

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Analiza datelor statistice privind traficul de voce în rețelele mobile GSM arată că cotele de piață deținute de companiile de telefonie mobilă au fost relativ stabile. Cota de piață a SA „MOLDCELL” la deservirea traficului de origine a sporit cu 6 puncte procentuale: de la 29,0%, în 2005, la 35,0%, în 2006. Concurentul său și-a întărit poziția și a înregistrat o cotă de 65 la sută din piața acestui trafic.

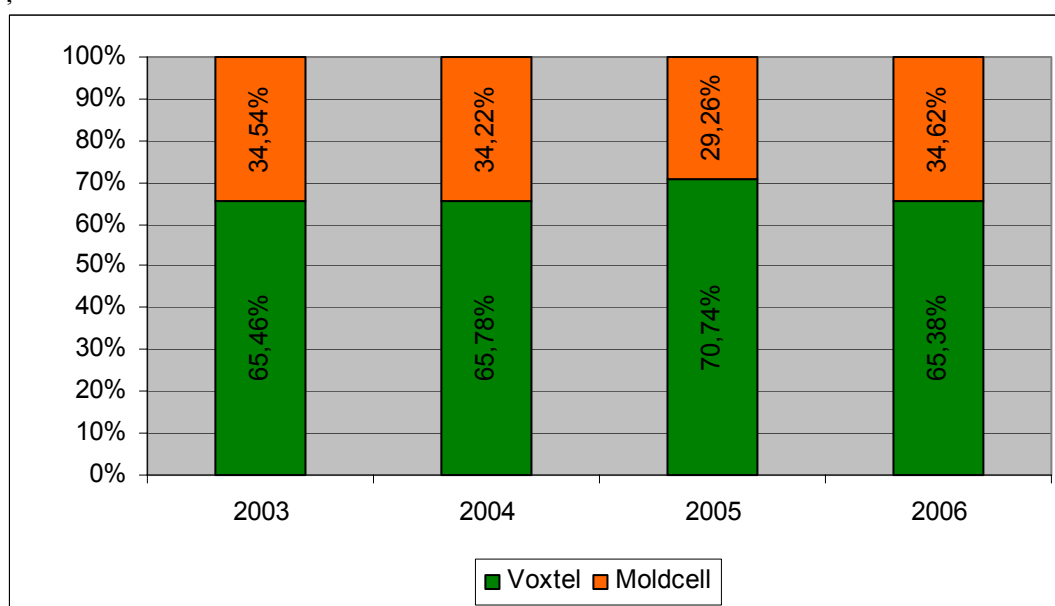

Fig. 2.35 Evoluția cotelor de piață a operatorilor, în funcție de traficul de origine

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Conform datelor raportate, în 2006 numărul de mesaje scurte (SMS) a sporit, față de 2005, cu 34,77%. De menționat că traficul de mesaje multimedia (MMS) a crescut în acest răstimp cu 102,5%.

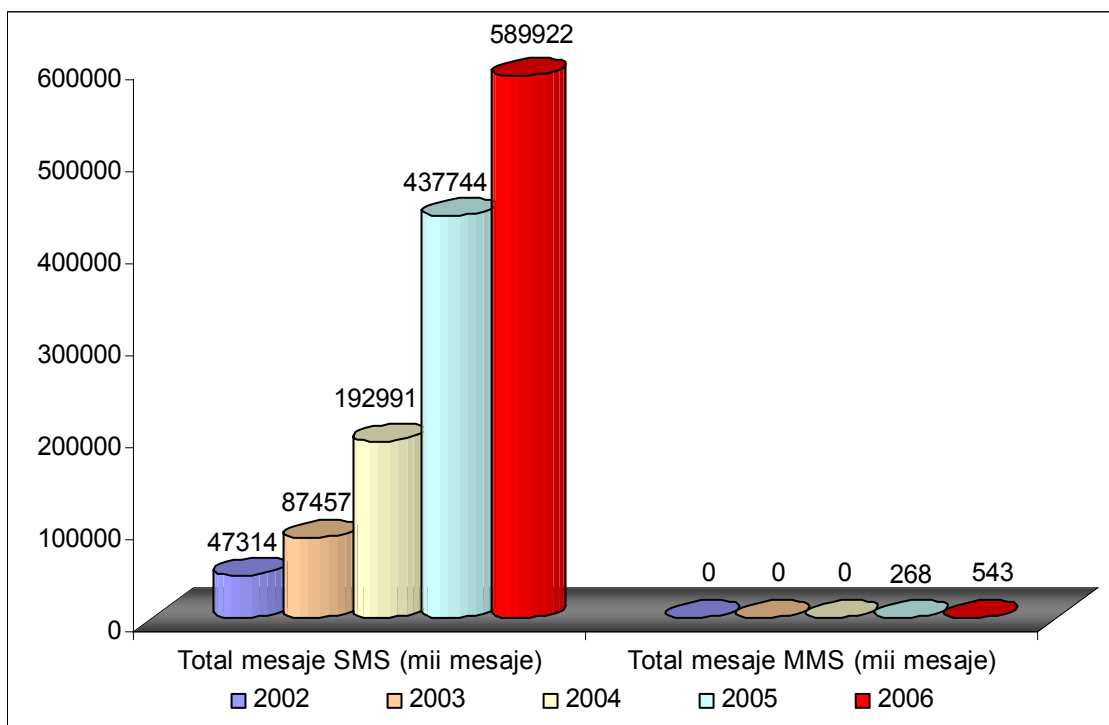

Fig. 2.36 Evoluția traficului de voce, SMS și MMS în rețelele mobile

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Din totalul de 589,9 mil. de mesaje scrise (SMS) terminate în rețeaua proprie, 62,5% reprezintă traficul de mesaje a SA „VOXTEL”, iar 37,5% - a SA „MOLDCELL”. Compania „MOLDCELL” a reușit să majoreze traficul de mesaje SMS, comparativ cu anul 2005, cu 53,75%, iar „VOXTEL” - cu 25,46%.

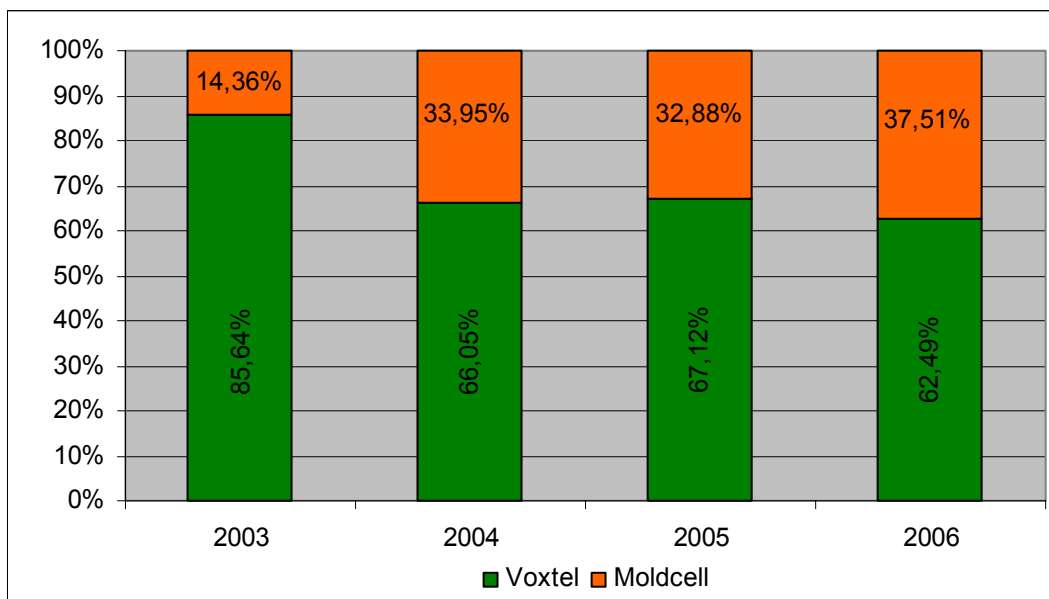

Fig. 2.37 Cotele operatorilor pe piața traficului de mesaje scrise (SMS)

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În perioada de raport, traficul total de voce, fără roaming, originat în rețelele mobile a constituit 1mlrd. 22,9 mil. apeluri, în creștere cu 23,28%, față de anul 2005. SA „MOLDCELL” a înregistrat o creștere de 43,11% a acestui gen de apeluri, iar concurentul său SA „VOXTEL” – de 17,7%.

În ceea ce privește structura traficului de voce originat în rețelele publice mobile, în funcție de destinație, traficul către rețelele proprii a alcătuit 69%, ceea ce este cu 20% mai puțin decât în anul 2005. Traficul de voce către destinații internaționale a ocupat o cotă de 1,83%,

înregistrând o creștere ușoară de 0,22 puncte procentuale. În cazul traficului către alte rețele publice mobile, s-a observat o creștere de aproximativ 2%.

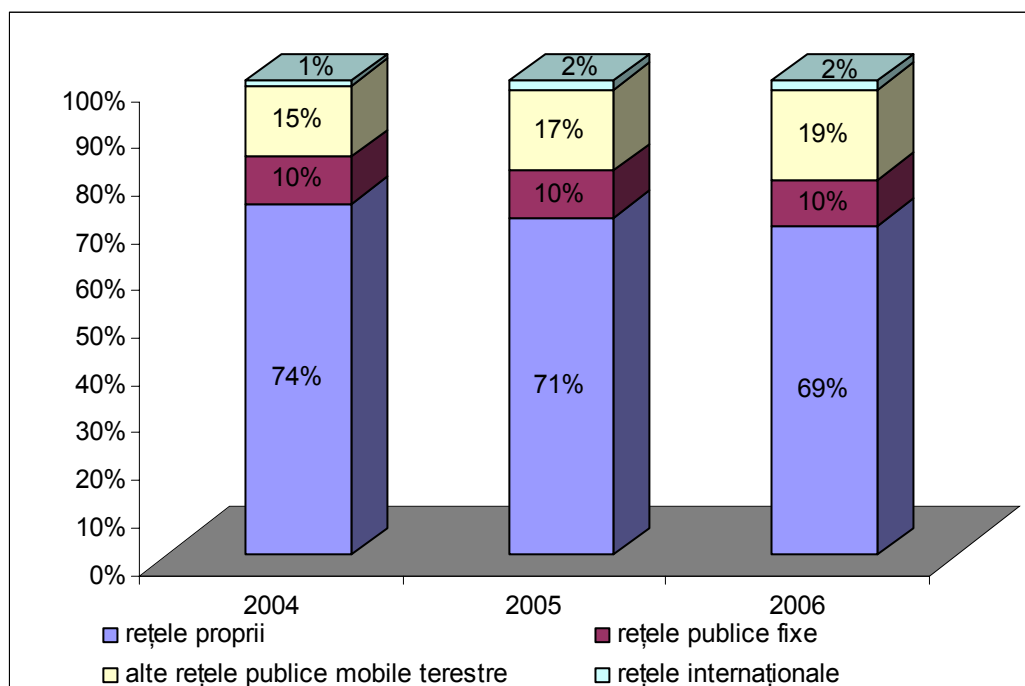

Fig. 2.38 Structura traficului de voce originat în rețelele mobile, în funcție de destinație
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În 2006, durata medie a apelurilor efectuate de utilizatori, în funcție de ofertele făcute de cei doi operatori de telefonie mobilă, a oscilat între 34 secunde și un minut și 20 secunde.

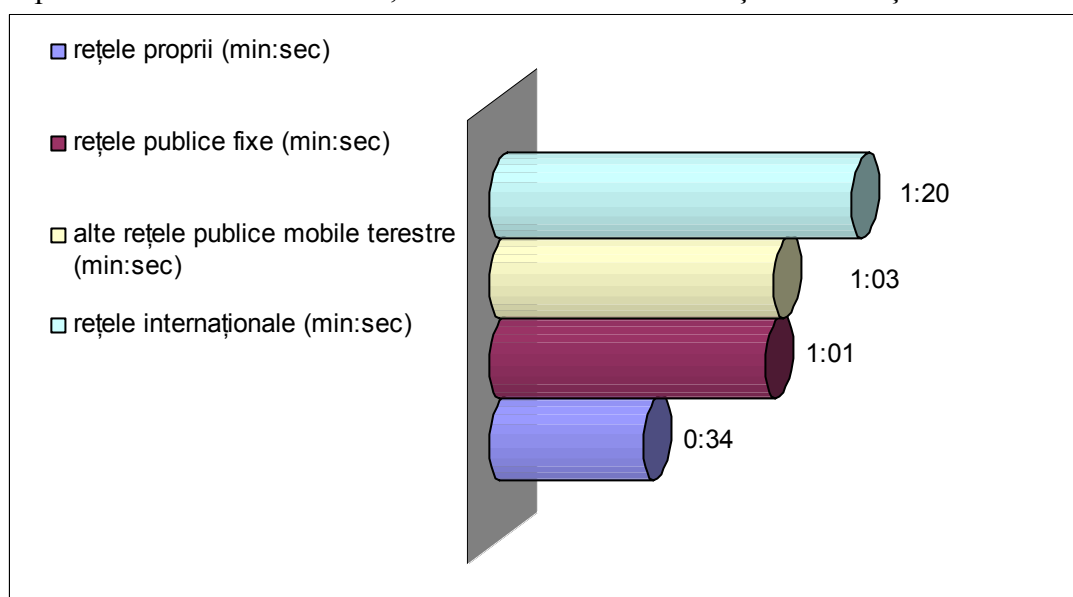

Fig. 2.39 Durata medie a unui apel originat în rețelele mobile, în funcție de destinație
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Creșterea numărului de apeluri originat în rețelele proprii și terminate în rețelele internaționale se datorează, în mare parte, ofertelor avantajoase oferite de furnizori, care se străduiesc să favorizeze această direcție.

În ceea ce privește tarifele aplicate de cei doi operatori, în 2006, tariful mediu al unui minut de convorbiri în rețelele de telefonie mobilă a constituit 1,40-1,83 lei moldovenești sau 0,10-0,14 USD.

2.5 Sectorul transport date și acces la Internet

2.5.1 Descriere generală

În perioada de raport, pe piața serviciilor transport date și acces la Internet au activat 41 de furnizori ai acestor servicii. Cifra de afaceri înregistrată de ei în 2006 a crescut, față de 2005, cu 50,4% și a alcătuit 196,22 mil. lei. 88,43 la sută din această sumă o constituie veniturile obținute din prestarea serviciilor transport date și acces Internet.

Conform situației din 31 decembrie 2006, după cifra de afaceri, poziția de lider pe acest segment de piață, cu o cotă de 43,93%, a deținut-o SA „MOLDTELECOM”, locul doi, cu 20,69%, i-a revenit societății „Telemedia Group”, iar locul trei, cu 9,33%, companiei „STARNET”.

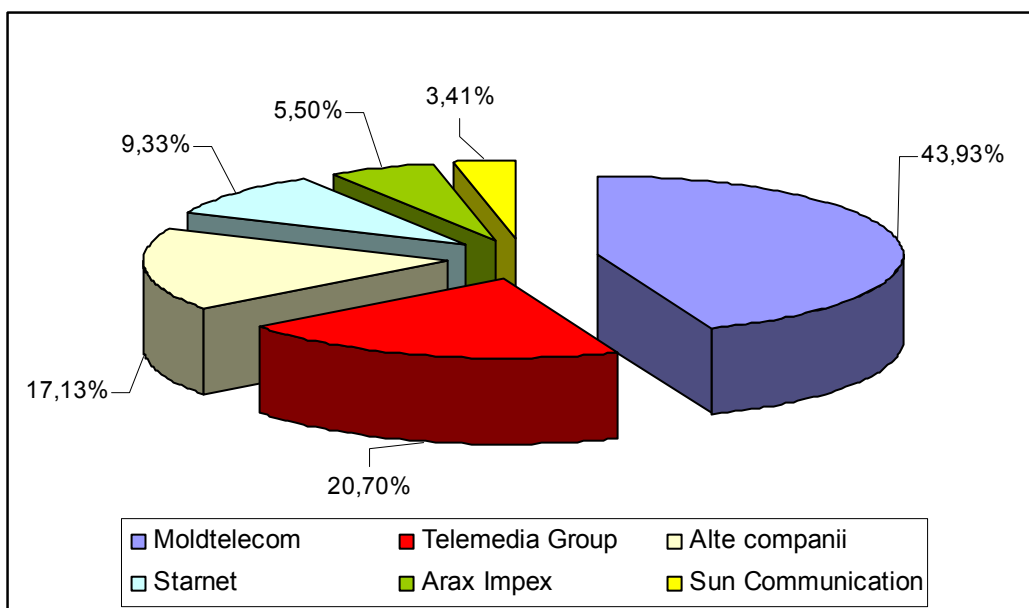

Fig. 2.40 Structura pieței, în funcție de cifra de afaceri

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În această perioadă, investițiile în sector au sporit, față de 2005, cu 19,3 % și au constituit 82,17 mil. lei. 96,26% din această sumă au fost investite în echipamente de rețea, fapt ce demonstrează că furnizorii de servicii de acces la Internet pun accentul pe extinderea propriilor rețele, pentru a reduce dependența lor față de infrastructura de acces și de transport a operatorului istoric.

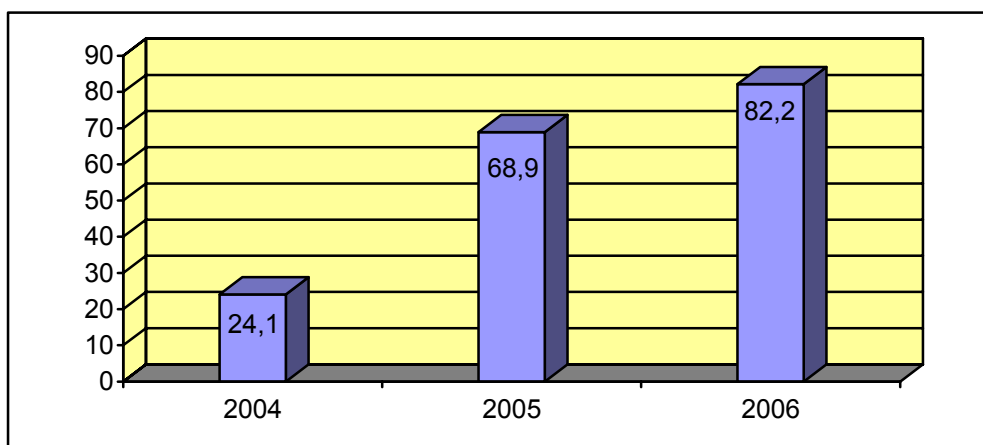

Fig. 2.41 Investițiile în sectorul servicii transport date și acces la Internet, mil. lei

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

2.5.2 Utilizatori

În 2006, numărul total al conexiunilor de acces la Internet, inclusiv cele de acces mobil efectuate în baza tehnologiilor GPRS/EDGE, s-a majorat, față de anul 2005, cu 106,1% și a depășit cifra de 459,9 mii.

De menționat că, în perioada de raport, a crescut atât numărul conexiunilor de acces la Internet în bandă îngustă (dial-up), cât și cel al conexiunilor în bandă largă (cu o viteză mai mare sau egală cu 128 Kbps). Astfel, numărul abonaților care accesează rețeaua globală prin dial-up a sporit, comparativ cu situația din anul 2005, cu 105,9% și a atins cifra de 438,1 mii, inclusiv conexiunile de acces mobil la Internet prin intermediul tehnologiilor GPRS/EDGE. O rată impresionantă de creștere – de peste 109% - a înregistrat și numărul conexiunilor de acces la Internet în bandă largă, ceea ce demonstrează că tot mai mulți utilizatori dau preferință serviciilor de Internet de mare viteză.

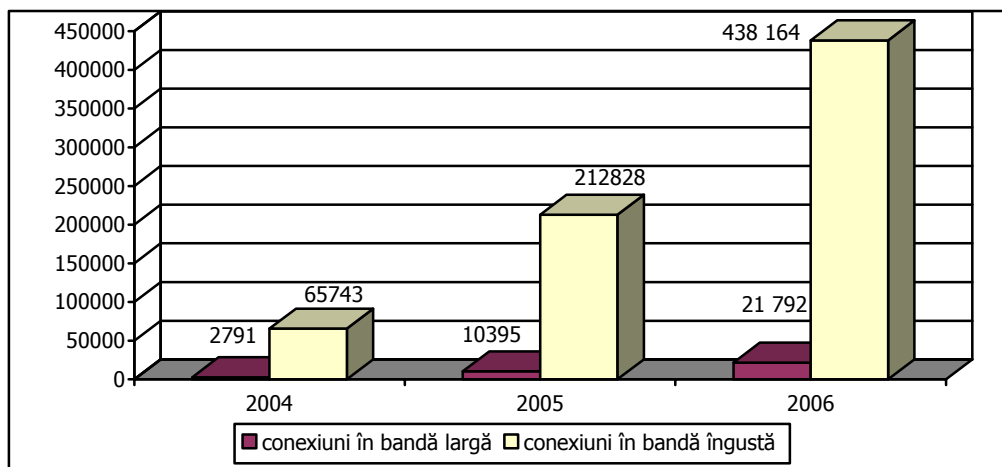

Fig. 2.42 Evoluția numărului de conexiuni, în funcție de lărgimea de bandă utilizată

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În urma acestor creșteri, rata de penetrare a conexiunilor de acces la Internet, raportată la o sută de locuitori ai Republicii Moldova, s-a majorat de la 6,6%, în 2005, la 13,55%, în 2006. Precum arată datele statistice prezentate de furnizorii acestor servicii, cea mai mare rată de penetrare îi revine, ca și în anii precedenți, conexiunilor de acces la Internet în bandă îngustă.

Evoluția ratelor de penetrare a conexiunilor de acces la Internet

Tabelul nr. 8

Indicatori	2004	2005	2006
Rata de penetrare a conexiunilor în bandă îngustă	1,94%	6,29%	12,90%
Rata de penetrare a conexiunilor în bandă largă	0,08%	0,31%	0,64%
Rata totală de penetrare a conexiunilor de acces la Internet	2,02%	6,6%	13,55%

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

2.5.3 Conexiunile la Internet, în funcție de suportul utilizat

Conform datelor prezentate de furnizori, din totalul de conexiuni la Internet, efectuate în 2006, ponderea conexiunilor în bandă îngustă a alcătuit, 95,3%, iar a celor în bandă largă – 4,7%.

Pe segmentul conexiuni în bandă îngustă, în perioada de raport, numărul acestora a crescut cu 105,9% și a ajuns la 438,2 mii. Numărul abonaților care au accesat, în 2006, rețeaua globală prin dial-up (linie telefonică obișnuită) a sporit cu 41,8%, de la 50,7 mii la 71,9 mii.

Această creștere a fost determinată, în temei, de extinderea serviciilor de acces la Internet prin dial-up în zonele rurale și de aplicarea unor tarife mai accesibile pentru serviciile date.

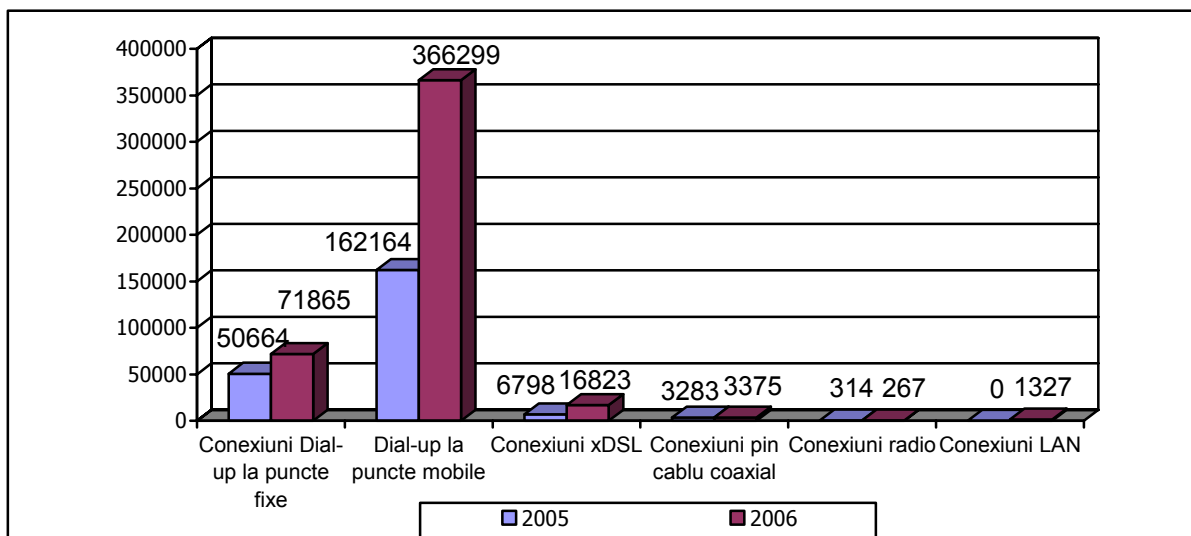

Fig. 2.43 Evoluția numărului de conexiuni, în funcție de suportul utilizat

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În aceeași perioadă, numărul conexiunilor de acces la Internet în bandă largă a sporit mai bine de două ori și a atins cifra de 21,7 mii. Majoritatea absolută a utilizatorilor de Internet de mare viteză au ales tehnologia ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line), care asigură accesul rapid la rețeaua globală prin linie telefonică obișnuită și permite de a face concomitent, prin aceeași linie, apeluri telefonice. Numărul utilizatorilor care accesează Internet –ul pe această cale a sporit, timp de un an, cu 165% și a ajuns la 16,8 mii.

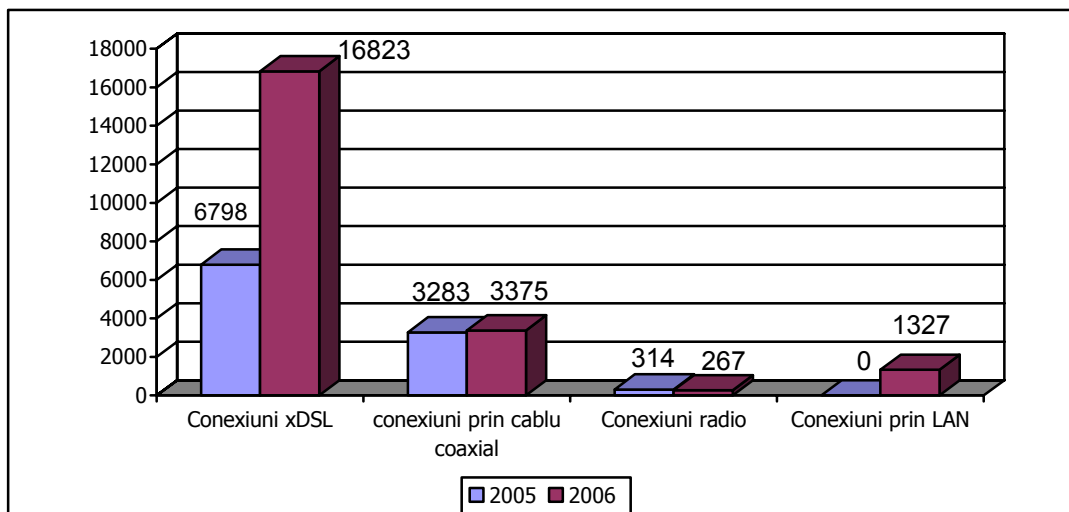

Fig. 2.44 Evoluția numărului de conexiuni la Internet cu acces dedicat

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Din totalul conexiunilor de acces la Internet în bandă largă, cea mai mare cotă – de 77,2 % - este deținută de conexiunile în baza tehnologiilor xDSL. Conexiunilor prin cablu le-a revenit o cotă de 15,49%, celor prin intermediul rețelelor de cartier (Ethernet) – 6,09%, iar cea mai mică cotă - de 1,22% - o deține conexiunile prin radio. Dezvoltarea rețelelor de cartier se explică prin creșterea rapidă a cererii pentru un Internet de mare viteză oferit la prețuri accesibile. Astfel, dacă un abonament lunar la serviciile de acces la Internet prin tehnologia ADSL a costat în mediu, în 2006, între 250-300 lei (pentru viteza de 256 Kbps), atunci prețul abonamentului la rețelele de cartier a oscilat între 80 și 160 lei.

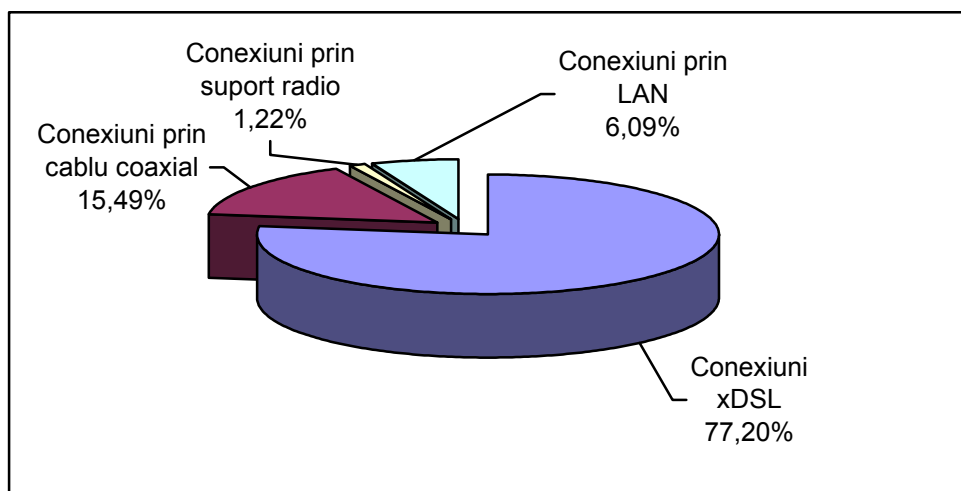

Fig. 2.45 Structura conexiunilor în bandă largă, în funcție de suportul utilizat

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Conform datelor statistice raportate de către furnizorii serviciilor de acces la Internet, în 2006, poziția de lider pe piața conexiunilor în bandă largă, cu o cotă de 42,7%, a fost deținută de SA „MOLDTELECOM”. „STARNET” a înregistrat o cotă de piață de 17,42%, „Sun Communications” - de 15,95%, „Telemmedia Group” – de 6,98%, iar restul furnizorilor luați împreună – o cotă de 16,95% din această piață.

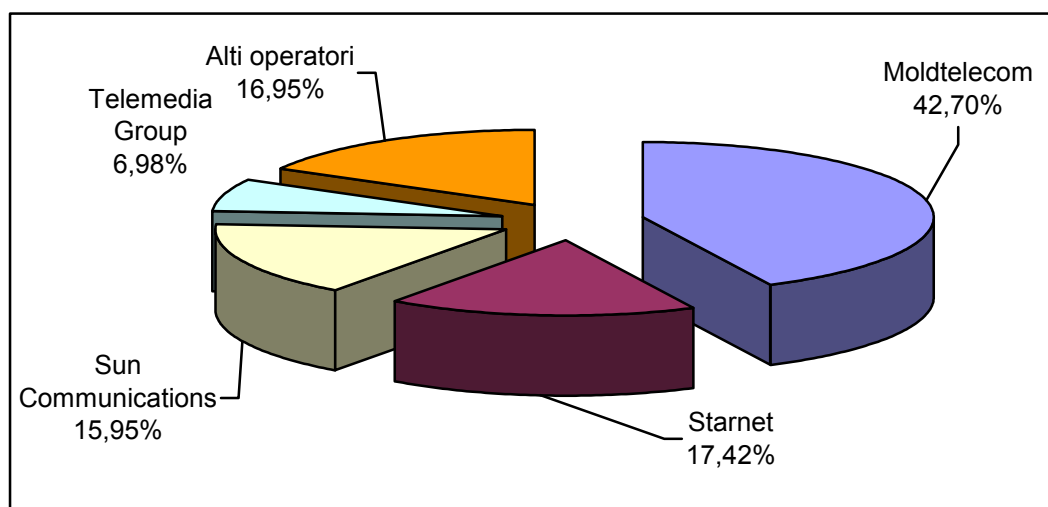

Fig. 2.46 Structura pieței conexiunilor în bandă largă, în funcție de furnizor

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În comparație cu țările din Uniunea Europeană, rata de penetrare a conexiunilor în bandă largă în Republica Moldova este foarte joasă. Dacă în Danemarca aceasta constituie 26,5%, atunci în țara noastră – doar 0,64%. Situația dată demonstrează că acest tip de conexiuni la Internet nu este utilizat pe deplin, ceea ce înseamnă că el are un potențial considerabil pentru dezvoltare.

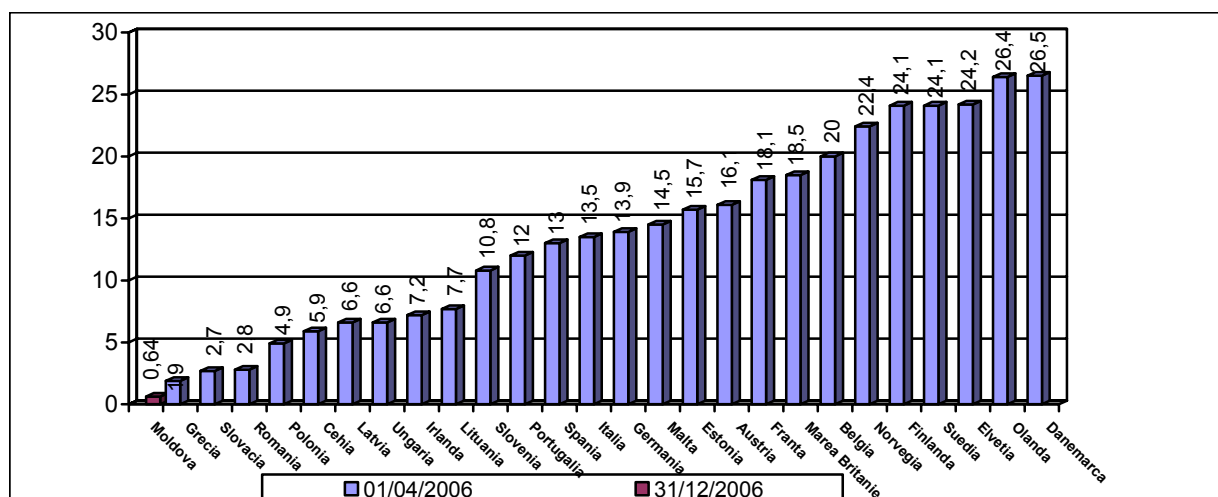

Fig. 2.47 Ratele de penetrare a conexiunilor în bandă largă în R. Moldova și în țările UE
Sursa: Point Topics „World Broadband Statistics” și ANRTI

Pornind de la teza expusă, ANRTI consideră că, în 2007, piața serviciilor de acces la Internet va fi marcată de o competiție strânsă și va înregistra o creștere mai mare decât celelalte sectoare de comunicații, iar Internet - ul de mare viteză se va clasa pe primul loc în topul preferințelor utilizatorilor de asemenea servicii.

Specialiștii Agenției își argumentează pronosticul prin faptul că piața serviciilor de acces la Internet a avut în ultimii ani cele mai dinamice evoluții, iar cererea pentru aceste servicii continuă să crească. Dacă în 2004 ritmul de creștere a valorii acestei piețe era de 5,5%, în 2005 - de 35,2%, atunci în 2006 acest indicator a atins cifra de 50,4%.

Experții ANRTI consideră că, în 2007, conexiunile de acces la Internet în bandă largă vor spori în ritmuri mai mari decât cele în bandă îngustă pe motiv că cererea pentru Internet-ul de mare viteză depășește oferta. Ei prognozează o majorare considerabilă a numărului de conexiuni la Internet prin tehnologiile xDSL și, în special, prin intermediul rețelelor de cartier, care, în 2006, au fost marcate de o dezvoltare rapidă.

2.6. Sectorul servicii de televiziune prin cablu și eter

2.6.1. Descriere generală

În 2006, din cei 186 titulari de licențe tehnice pentru genul de activitate construirea și/sau întreținerea, exploatarea, precum și crearea posturilor de televiziune prin cablu și/sau eter, înregistrați la ANRTI, au activat 166. Dintre aceștia, 134 - au furnizat servicii TV prin cablu, 27 - prin eter și cinci - în standardul MMDS. Din numărul total de operatori de pe această piață, 111 — au furnizat servicii de retransmitere a programelor TV în localitățile urbane ale republicii, iar 55 - în localități rurale.

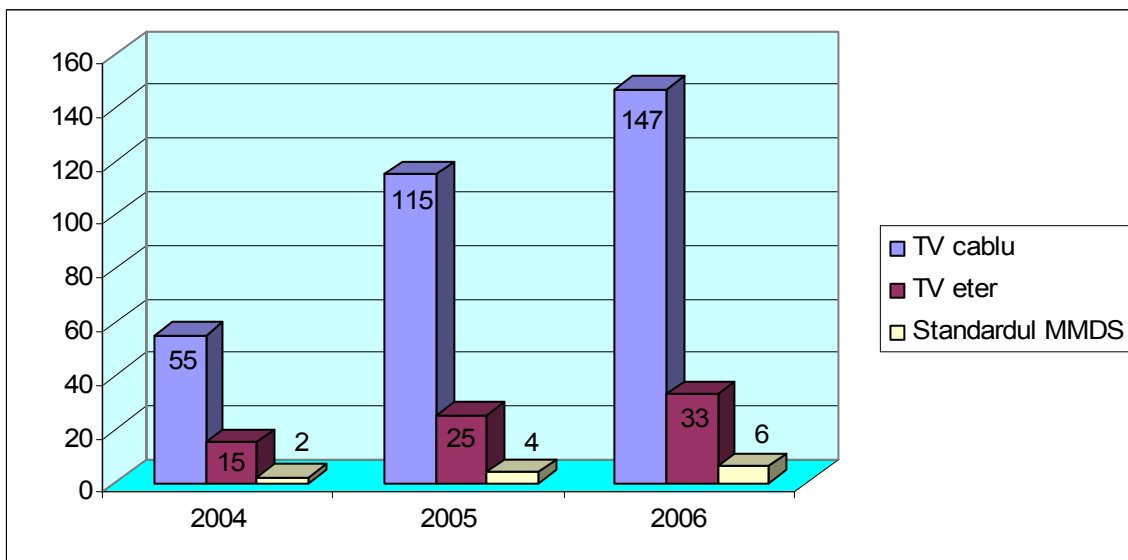

Fig. 2.48 Evoluția numărului de furnizori de servicii TV prin cablu/eter
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În 2006, cifra de afaceri înregistrată de furnizorii serviciilor de televiziune și/sau radiodifuziune prin cablu și/sau eter a crescut, față de 2005, cu 42,14% și a ajuns la 88,7 mil. lei. Cota de piață a acestui sector a alcătuit circa 2%.

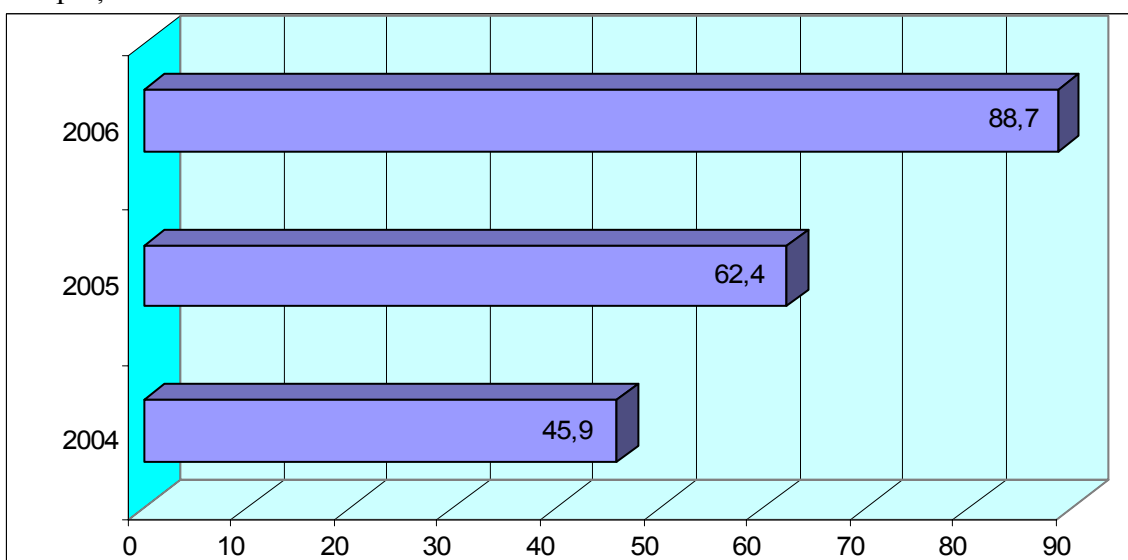

Fig. 2.49 Evoluția cifrei de afaceri în sectorul servicii TV și radio prin cablu/eter, mil. lei
Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În funcție de cifra de afaceri înregistrată în 2006, cele mai importante cote de piață – de 44 și 43% - le-au deținut companiile „Sun Communications” și „NIT”. Altor două companii – „AMT” și „TELEDIXI” - le-a revenit 5 și, respectiv, 4 la sută din această piață.

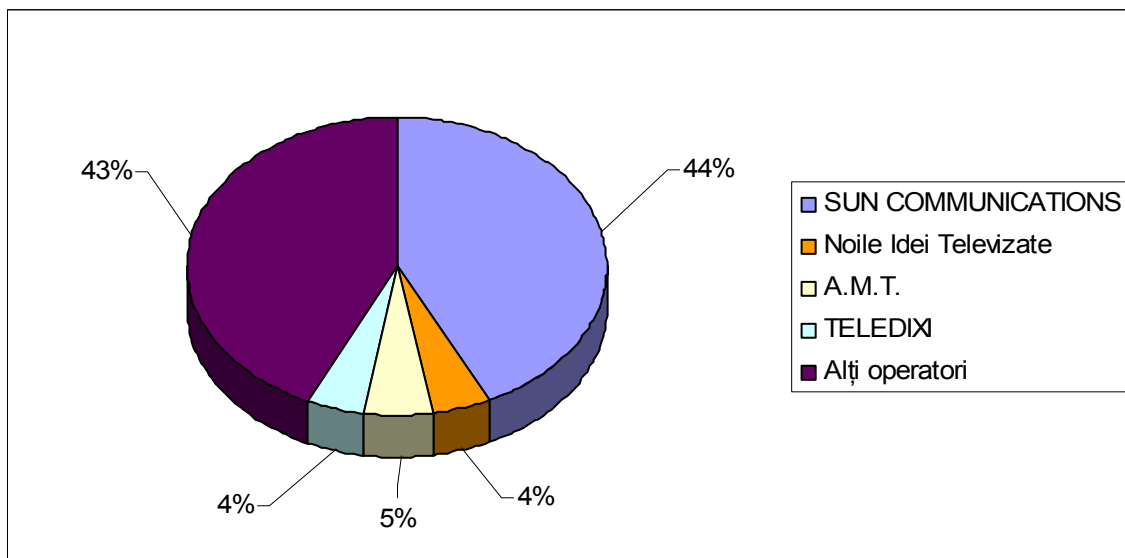

Fig. 2.50 Structura pieței, în funcție de cifra de afaceri

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

2.6.2 Investiții

În perioada de raport, volumul investițiilor efectuate în acest sector a sporit, comparativ cu anul 2005, cu 79,13% și a constituit 20,6 mil. lei. Investițiile în echipamentele de rețea au crescut cu 17,5% și au alcătuit 9,4 mil. lei. O mare parte din aceste investiții au fost destinate acoperirii cu semnal radio a unor teritorii noi, în special a localităților din zona rurală.

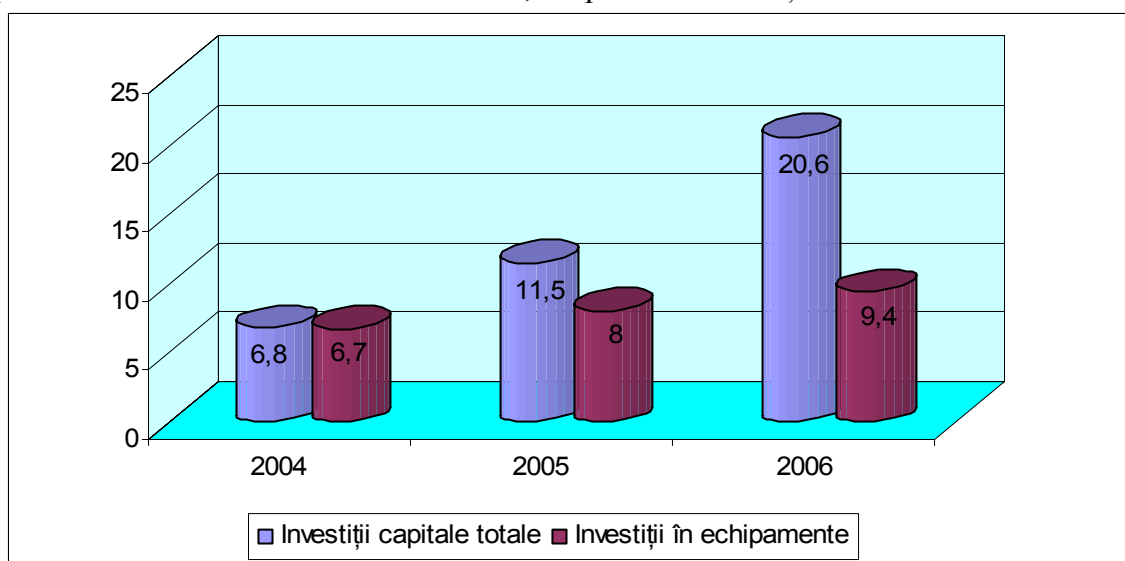

Fig. 2.51 Investițiile în sectorul serviciilor TV și radio prin cablu/eter, mil. lei

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În funcție de destinație, cel mai mare volum de investiții – 39% - a fost efectuat în sectorul servicii TV prin eter. În sectorul servicii radio prin eter au fost îndreptate 33% din investiții, iar în sectorul servicii TV prin cablu – 28%.

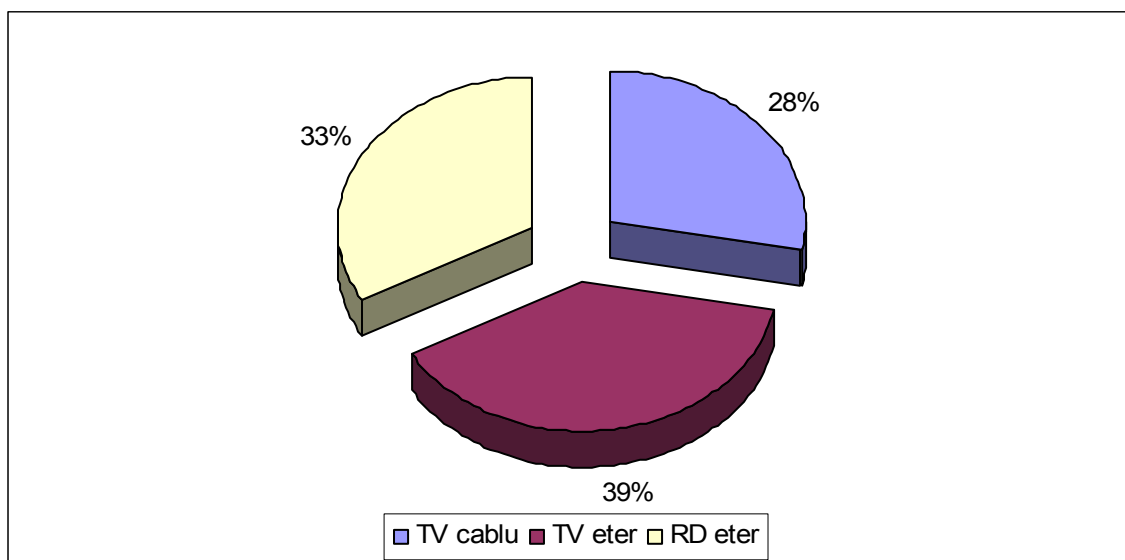

Fig. 2.52 Repartizarea investițiilor în sectorul servicii TV și radio prin cablu/eter

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

Conform datelor prezentate ANRTI de către titularii de licențe, în 2006, numărul angajaților în sectorul servicii TV și radio a crescut, față de 2005, cu 59,1% și a atins cifra de 1015 persoane. Această creștere se datorează faptului că în anul 2006 unii furnizori de servicii și-au început activitatea pe acest segment de piață, alții și-au extins afacerile, ceea ce i-a determinat să creeze noi locuri de muncă.

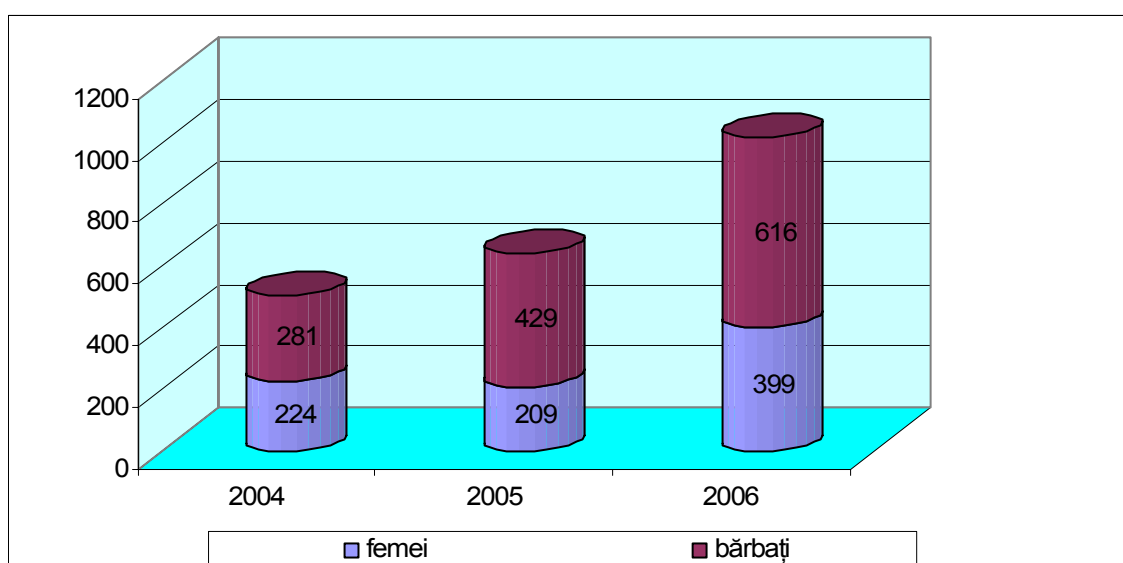

Fig. 2.53 Evoluția și structura angajaților în sectorul servicii TV și radio

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

2.6.3 Utilizatori și tarife

În perioada de raport, numărul utilizatorilor serviciilor TV prin cablu și/sau eter a sporit, față de 2005, cu 24,5 mii sau cu 22,6% și a depășit cifra de 132,9 mii. Cea mai mare parte din utilizatorii serviciilor menționate trăiesc în localitățile urbane.

În procesul de stabilire a datelor despre utilizatorii serviciilor de retransmisie a programelor TV prin rețele de cablu nu s-au luat în calcul persoanele care au acces la sistemele de recepție colectivă a programelor TV. Conform estimărilor făcute de furnizorii serviciilor TV prin cablu, cererea pe această piață se ridică la 284,5 mii de potențiali utilizatori.

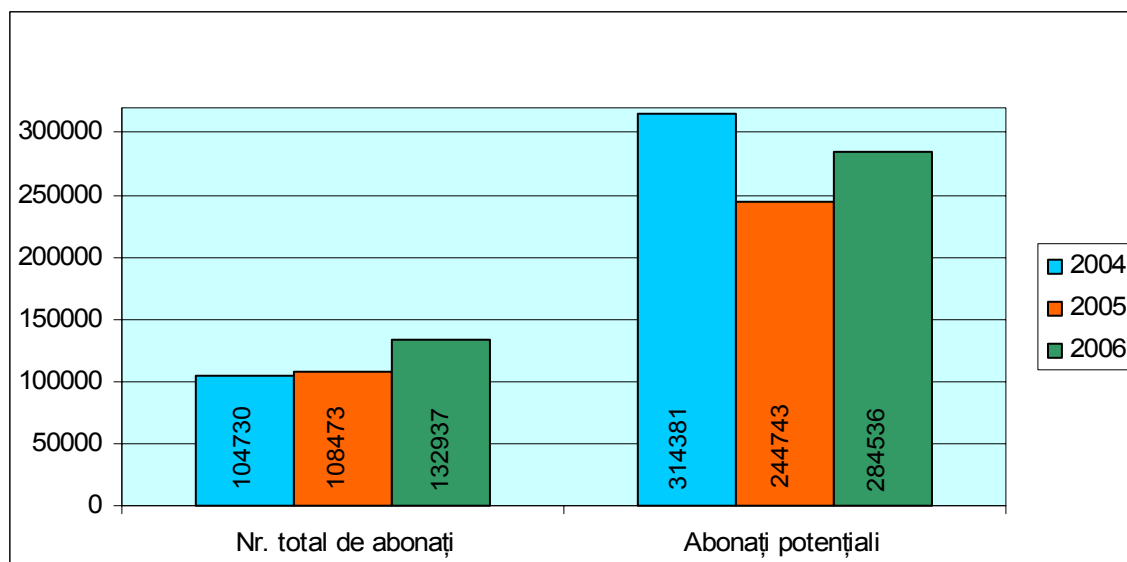

Fig. 2.54 Numărul de abonați în sectorul servicii TV prin cablu și eter (codificat)

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

După numărul de utilizatori, în 2006, poziția de lider pe piața serviciilor de retransmisie a programelor TV prin cablu și eter(codificat), cu o cotă de 50 %, a fost deținută de „Sun Communications”, urmată de companiile „AMT” cu 9%, „ALTERNATIV – TV” cu 5%, și „TELE – LUCI” cu 4%. Celelalte 32% din această piață revin altor operatori.

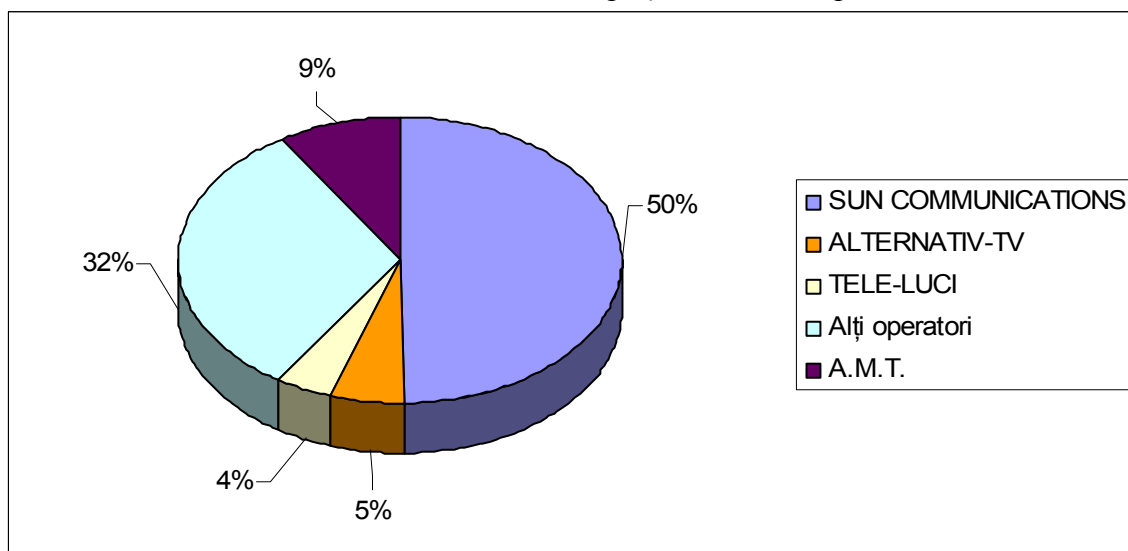

Fig. 2.55 Structura pieței, în funcție de numărul utilizatorilor

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În perioada de raport, utilizatorii serviciilor TV prin cablu au dat preferință pachetelor de programe TV cu 10 - 20 canale și pachetelor cu 40-50 canale. Această alegere a fost determinată de gusturile utilizatorilor și de prețurile accesibile la abonamentele corespunzătoare.

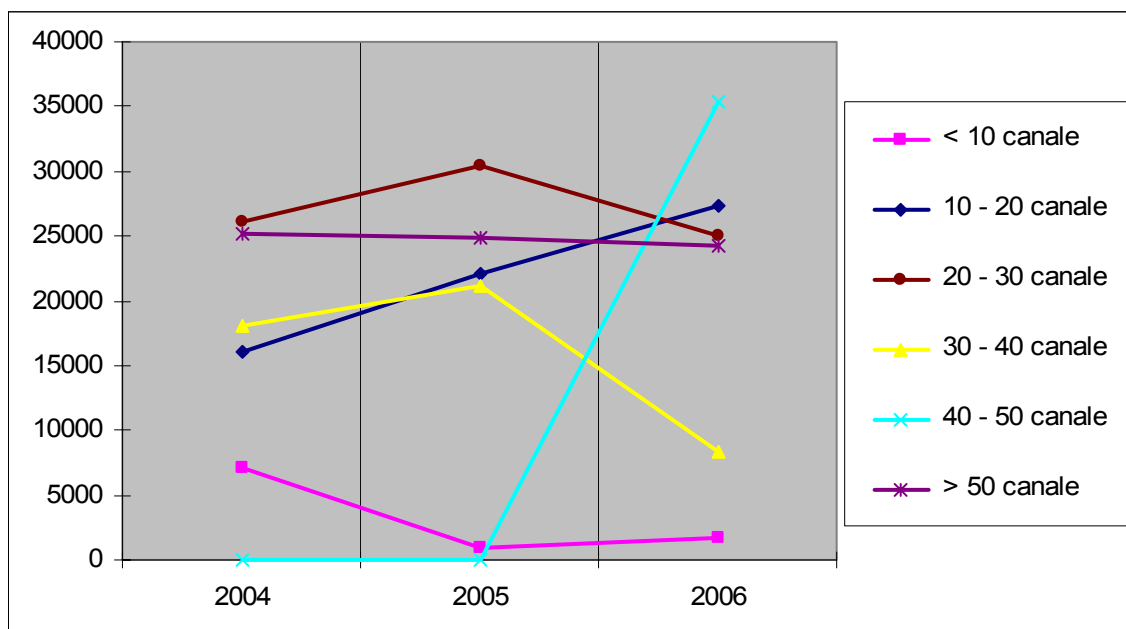

Fig. 2.56 Numărul utilizatorilor TV prin cablu, în funcție de numărul canalelor recepționate

Sursa: ANRTI, conform datelor statistice raportate de către titularii de licențe

În 2006, prețurile la abonamentele pentru serviciile TV prin cablu în localitățile rurale (de regulă, abonamente pentru un singur pachet de servicii) au variat între 20-40 lei, iar taxa de conectare la rețea a constituit 200-300 lei. Ca și în anii precedenți, compania „Sun Communications”, care este cel mai mare furnizor de servicii TV prin cablu/eter în localitățile urbane, a oferit, în 2006, patru pachete de servicii la prețuri ce oscilau, în funcție de numărul canalelor recepționate, între 18 și 180 lei, cu taxe de conectare la rețea între 100 și 250 lei.

Potrivit prognozelor ANRTI, în 2007, sectorul servicii TV și radio prin cablu și/sau eter se va dezvolta în ritmuri dinamice, în special în localitățile rurale. ANRTI estimează creșterea cifrei de afaceri a operatorilor ce activează pe acest segment al pieței până la 135 mil. lei și majorarea numărului de utilizatori ai serviciilor TV prin cablu și eter cu mai bine de 35 mii de abonați noi.